KAPADOKYA BÖLGESİNDEKİ KAYA OYMA OTELLER- UÇHİSAR ÖRNEĞİ

Gamze ERDOĞAN
201401101

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Mimarlık Anabilim Dalı
Mimarlık Tezli Yüksek Lisans Programı
Danışman: Doç. Dr. Özgür ÖZKAN

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Ekim, 2022

KAPADOKYA BÖLGESİNDEKİ KAYA OYMA OTELLER- UÇHİSAR ÖRNEĞİ

Gamze ERDOĞAN
201401101
Orcid: 0000-0002-9567-693X

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Mimarlık Anabilim Dalı
Mimarlık Tezli Yüksek Lisans Programı
Danışman: Doç. Dr. Özgür ÖZKAN

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Ekim, 2022

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge" ile bildirilen 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge" ile bildirilen 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

TEŞEKKÜR

Öncelikle tez çalışmamın bütün aşamalarında bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşan, her zaman anlayışlı ve yardımcı olan sayın danışmanım Doç. Dr. Özgür Özkan'a, Maltepe Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi ile Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'ndeki her bir hocama ayrı ayrı teşekkürlerimi sunarım.

Her daim yanımda hissettiğim, hayatımın her aşamasında olduğu gibi yüksek lisans çalışmalarımda da beni yalnız bırakmayan ve hep koşulsuz destekleyen başta babam Ekrem Erdoğan olmak üzere çok değerli aileme teşekkür ederim.

Gamze ERDOĞAN

Eylül, 2022

ÖZ

KAPADOKYA BÖLGESİNDEKİ KAYA OYMA OTELLER-UÇHİSAR ÖRNEĞİ

Gamze Erdoğan
Yüksek Lisans Tezi
Mimarlık Anabilim Dalı
Mimarlık Tezli Yüksek Lisans Programı
Danışman: Doç. Dr. Özgür Özkan
Maltepe Üniversitesi Lisanüstü Eğitim Enstitüsü, 2022

İnsanların bazı amaçlar doğrultusunda yapmış oldukları seyahatler sonucu meydana gelen konaklama yapıları, her geçen gün gelişmeye devam etmektedir. Zaman içinde farklılaşan bu yapılar belirli sınıflara ayrılmıştır. Oteller bu sınıflandırmanın en çok bilinen ve çok sayıda örneği görülen konaklama yapılarındandır.

Kapadokya, sahip olduğu jeolojik yapı ve geçmişte farklı işlevler için oluşturulmuş kaya oyma yapılara sahip olmasından dolayı dünyanın en önemli doğal ve tarihi mirasları arasında yer almaktadır. Bu yapıların çoğu günümüzde hala otel, restoran, dükkân vs. gibi amaçlar için kullanılmaktadır.

Yapıların tasarımlarının doğru şekilde yapılması için işlevinin, mekânlar arası ilişkinin ve bu ilişkilerin kuvvetli olması önemli bir etmendir. Yani yapının organizasyonel yapısı oldukça önemlidir. Organizasyonel yapı işlevsel, mekânsal ve biçimsel olarak ayrılmaktadır.

Bu çalışmada, Kapadokya Bölgesi'nde yer alan Nevşehir'in Uçhisar İlçesi'nde bulunan kaya oyma otellerin incelenmesi; seçilen örnek yapıların işlevsel organizasyon, mekânsal organizasyon ve biçimsel organizasyon bakımından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Konaklama, Otel, Kapadokya, Uçhisar, Kaya Oyma Otel.

ABSTRACT

ROCK CARVED HOTELS IN CAPPADOCIA REGION-UÇHISAR EXAMPLE

Gamze Erdoğan

Master Thesis

Department of Architecture

Architecture Programme with Thesis

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Özgür Özkan

Maltepe University Graduate School, 2022

Accommodation structures, which are formed as a result of travels made by people for some purposes, continue to develop day by day. These structures, which have differentiated over time, have been divided into certain classes. Hotels are the most well-known and many examples of accommodation structures of this classification.

Cappadocia is among the most important natural and historical heritages of the world due to its geological structure and rock-carved structures created for different functions in the past. Most of these structures are still hotels, restaurants, shops, etc. used for such purposes.

In order for the buildings to be designed correctly, it is an important factor that the function, the relationship between spaces and these relationships are strong. In other words, the organizational structure of the structure is very important. The organizational structure is divided into functional, spatial and formal.

In this study, the examination of the rock-hewn hotels in the Uçhisar District of Nevşehir in the Cappadocia Region; is aimed to evaluate the selected sample buildings in terms of functional organization, spatial organization and formal organization.

Keywords: Accommodation, Hotel, Cappadocia, Uçhisar, Rock Carving Hotel.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI ii
ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI iii
TEŞEKKÜR iv
ÖZ v
ABSTRACT vi
İÇİNDEKİLER vii
TABLOLAR LİSTESİ ix
ŞEKİLLER LİSTESİ x
KISALTMALAR xiv
BÖLÜM 1. GİRİŞ 1
1.1. Amaç 2
1.2. Kapsam 2
BÖLÜM 2. TURİZM, KONAKLAMA VE OTEL KAVRAMLARI 4
2.1. Turizm 4
2.2. Konaklama Kavramı 5
2.2.1. Konaklama yapıları ve gelişimi 6
2.2.2. Konaklama yapılarının sınıflandırılması 9
2.3. Otel Kavramı 11
2.3.1. Otel kavramının gelişimi 11
2.3.1.1. Dünya'da otel kavramının gelişimi 14
2.3.1.2. Türkiye'de otel kavramının gelişimi 17
2.3.2. Otel yapılarının sınıflandırılması 18
2.3.3. Otellerin organizasyonel yapısı 21
2.3.3.1 Otellerin işlevsel organizasyonu 21
2.3.3.2. Otellerin mekânsal organizasyonu 22
2.3.3.3. Otellerin biçimsel organizasyonu 25
BÖLÜM 3. KAPADOKYA BÖLGESİ 26
3.1. Kapadokya Bölgesi'nin Konumu 27
3.2. Kapadokya Bölgesi'nin Tarihi 28
3.3. Kapadokya ve Turizm 31

3.4. Kapadokya Bölgesi'ndeki Konaklama Yapıları 35
3.5. Mimari Yapı Biçimleri 38
3.5.1. İskelet yapılar 40
3.5.2. Yığma yapılar 41
3.5.3. Kaya oyma-yığma yapılar 43
3.5.4. Kaya oyma yapılar 45
3.6. Kaya Oyma Oteller 48
3.6.1. Dünya'da kaya oyma oteller 48
3.6.1.1. La Dimora Di Metello 48
3.6.1.2. Hotel La Claustra 50
3.6.1.3. Corte San Pietro Hotel 52
3.6.1.4. Kagga Kamma Nature Reserve 53
3.6.1.5. Beckham Creek Cave Hotel 55
3.6.1.6. Les Hautes Roches 57
3.6.1.7. Desert Cave Hotel 58
3.6.2. Türkiye'de kaya oyma oteller 59
BÖLÜM 4. UÇHİSAR'DA BULUNAN KAYA OYMA OTELLER 60
4.1. Millstone Cave Suites 62
4.2. Petra Inn Cappadocia 68
4.3. Museum Hotel 74
4.4. Taşkonaklar Hotel 85
BÖLÜM 5. SONUÇ 92
KAYNAKÇA 98
ÖZGEÇMİŞ 113

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Konaklama Yapılarının Tarihsel Gelişimi 8

Tablo 2. Otellerin Dünya'da ve Türkiye'deki Gelişimi 12

Tablo 3. Kapadokya Kelimesinin Anlamları 26

Tablo 4. Kapadokya'nın Tarihini Oluşturan Dönemler ve Topluluklar 29

Tablo 5. Nevşehir'deki Konaklama Tesisleri İstatistikleri 33

Tablo 6. Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri İstatistikleri 34

Tablo 7. Bakanlık Belgeli Konaklama Tesisleri İstatistikleri 34

Tablo 8.İskelet Yapıya Sahip Konaklama Yapıları..... 41

Tablo 9.Yığma Yapıya Sahip Konaklama Yapıları 42

Tablo 10.Kaya Oyma-Yığma Yapıya Sahip Konaklama Yapıları..... 44

Tablo 11. Kaya Oyma Yapıya Sahip Konaklama Yapıları 47

Tablo 12.İncelenen Otel Bilgileri..... 94

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.Turizmin Etkileri 5

Şekil 2. Geçmiş Dönemlerde Konaklama Yapıları ve Özellikleri. 7

Şekil 3. Konaklama Yapılarının Sınıflandırılması 9

Şekil 4. City Hotel, New York 14

Şekil 5. Tremont House, Boston 15

Şekil 6. TheTac Mahal Hotel, Hindistan 16

Şekil 7.Pera Palas Oteli Geçmiş ve Günümüzdeki Hali 17

Şekil 8.Otel Yapılarının Sınıflandırılması 19

Şekil 9. Otellerin İşlevsel Organizasyonu 21

Şekil 10. Merkezi Mekân Organizasyonu 23

Şekil 11. Lineer Mekân Organizasyonu 23

Şekil 12. Radyal Mekân Organizasyonu 24

Şekil 13. Kitlesel Mekân Organizasyonu 24

Şekil 14. Kapadokya'nın İlk Çağda Türkiye Sınırları İçindeki Konumu 27

Şekil 15. Kapadokya Bölgesi 28

Şekil 16.Karanlık Kilise, Göreme 30

Şekil 17. Saruhan Kervansarayı, Avanos 31

Şekil 18.Bölgede Öne Çıkan Turizm Türleri 32

Şekil 19.Göreme Doğal ve Tarihi Milli Parkı. 33

Şekil 20. Tusan Otel. 36

Şekil 21.Derinkuyu Yeraltı Şehri Şematik Kesit 36

Şekil 22. Kaya Otel, 1966 37

Şekil 23. Dedeman Otel, Nevşehir 38

Şekil 24.Kapadokya Bölgesi'ndeki Yerleşim Dokusu 39

Şekil 25. Kapadokya Bölgesi Konaklama Yapıları Mimari Yapı Biçimleri 40

Şekil 26. Kaya Oyma Yapıların Oluşum Şeması ve Yığma Yapı Eklenmesi. 43

Şekil 27. Kaya Oyma Yapıların Sınıflandırılması. 45

Şekil 28. Dimora Di Metello, İtalya. 48

Şekil 29.La Dimora Di Metello Otel İç Mekânı 49

Şekil 30.La Dimora Di Metello Oda İç Mekânı 49

Şekil 31. La Dimora Di Metello Kat Planı 50

Şekil 32. La Claustra Hotel..... 51

Şekil 33.La Claustra Hotel İç Mekân 51

Şekil 34. Corte San Pietro Hotel, İtalya..... 52

Şekil 35. Corte San Pietro Hotel İç Mekân. 52

Şekil 36. Corte San Pietro Hotel Kat Planı..... 53

Şekil 37. Kagga Kamma, Güney Afrika. 54

Şekil 38. Kagga Kamma Dış Mekânlar 54

Şekil 39. Kagga Kamma Mekânlar..... 55

Şekil 40. Beckham Creek Cave Hotel, ABD..... 55

Şekil 41. Beckham Creek Cave Hotel Odalar. 56

Şekil 42. Beckham Creek Cave Hotel Ortak Alan. 56

Şekil 43. Les Hautes Roches, Fransa. 57

Şekil 44. Les Hautes Roches Odalar..... 57

Şekil 45. Desert Cave Hotel, Avustralya. 58

Şekil 46. Desert Cave Hotel İç Mekânlar. 58

Şekil 47.Uçhisar'ın Konumu..... 60

Şekil 48.1960'larda Uçhisar Kalesi ve Çevresi. 61

Şekil 49. Millstone Cave Suites-Genel Görünüş. 62

Şekil 50. Millstone Cave Suites-Giriş ve Avlu..... 63

Şekil 51. Millstone Cave Suites-Dinlenme Alanı 63

Şekil 52. Millstone Cave Suites-Zemin Kat Planı 64

Şekil 53. Millstone Cave Suites-Kesit 1 65

Şekil 54. Millstone Cave Suites-Kesit 2 65

Şekil 55. Millstone Cave Suites-1003 Numaralı Oda-1004 Numaralı Oda. 66

Şekil 56. Millstone Cave Suites-1005 Numaralı Oda- Millstone Cave Suites-1006 Numaralı Oda. 66

Şekil 57.Millstone Cave Suites-1008 Numaralı Oda- Millstone Cave Suites-1010 Numaralı Oda. 67

Şekil 58. Petra Inn Cappadocia-Genel Görünüm. 68

Şekil 59. Petra Inn Cappadocia-Giriş Alanı. 69

Şekil 60. Petra Inn Cappadocia-Onyx. 70

Şekil 61. Petra Inn Cappadocia-Obsidyen 70

Şekil 62. Petra Inn Cappadocia-Ametist 71

Şekil 63. Petra Inn Cappadocia-Ametist 71

Şekil 64. Petra Inn Cappadocia-Mercan 72

Şekil 65. Petra Inn Cappadocia-Yeşim 72

Şekil 66. Petra Inn Cappadocia-Turmalin 73

Şekil 67. Petra Inn Cappadocia-Azurit 73

Şekil 68. Museum Hotel. 75

Şekil 69. Museum Hotel-Ödüller. 75

Şekil 70. Museum Hotel-Restaurant 76

Şekil 71. Museum Hotel 76

Şekil 72. Museum Hotel-Direkli Cave, Safir Cave. 77

Şekil 73.Museum Hotel-Kale Cave. 77

Şekil 74. Museum Hotel-Tembel Avcı Cave, Kandilli Cave 78

Şekil 75. Museum Hotel-Güvercinlik Cave, Doğu Cave. 78

Şekil 76. Museum Hotel-Tandırlı Cave, Tafana Cave 79

Şekil 77. Museum Hotel-Naile Hanım Cave, Eftelya Cave 79

Şekil 78. Museum Hotel-Elegant Cave, Uçasar Cave. 80

Şekil 79. Museum Hotel-Harem Cave. 80

Şekil 80. Museum Hotel-Şehzade Cave, Shepherd's Cave 81

Şekil 81.Museum Hotel-Çatalkaya Cave,Gülistan Cave 81

Şekil 82. Museum Hotel-Tekeli Cave. 82

Şekil 83. Museum Hotel-Sultan's Cave, Şelale Cave. 82

Şekil 84. Museum Hotel-Mistik Cave. 83

Şekil 85. Museum Hotel-Muhteşem Cave. 83

Şekil 86. Taşkonaklar Hotel. 85

Şekil 87.Taşkonaklar Hotel, Zemin Kat Planı. 86

Şekil 88.Taşkonaklar Hotel, Kesit. 87

Şekil 89. Taşkonaklar Hotel Oda Girişleri. 87

Şekil 90. Taşkonaklar Hotel 105 Numaralı Oda, 203 Numaralı Oda. 88

Şekil 91. Taşkonaklar Hotel 403 Numaralı Oda, 504 Numaralı Oda. 88

Şekil 92. Taşkonaklar Hotel 301 Numaralı Oda, 305 Numaralı Oda. 89

Şekil 93. Taşkonaklar Hotel 501 Numaralı Oda, 502 Numaralı Oda. 89

Şekil 94. Taşkonaklar Hotel 404 Numaralı Oda. 90

KISALTMALAR

UNESCO **:** United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Tarih boyunca insanlar sağlık, ticaret, eğlence ve yeni yer görme isteği gibi nedenlerle yolculuklar yapmışlardır. Bu yolculuklar doğrultusunda konaklama ihtiyacı ortaya çıkmış ve konaklama yapıları yapılmaya başlanmıştır. Konaklama yapıları her geçen gün gelişmektedir. Konaklama yapıları 19. yüzyıldan beri mekânsal olarak farklılaşmakta ve yapı türüne göre sınıflandırılabilmektedir.

Oteller ise konaklama yapıları arasında en eski ve en sık rastlanan konaklama yapısı durumundadır. Zamanla yaşanan gelişmeler sonucu insanların seyahatlerinde de artışlar yaşanmıştır. Bununla doğru orantılı olarak oteller de her geçen gün gelişmeye ve artmaya devam etmektedir. Oteller; insanların konaklama, beslenme, eğlenme, iş gibi çeşitli gereksinimlerini karşılayan, aynı zamanda kent halkı tarafından da yeme-içme veya dinlenme amacıyla tercih edilen işletmelerdir.

Türkiye'nin en önemli turizm merkezlerinden biri olan Kapadokya, UNESCO'nun Dünya Miras Alanlarından biri olarak tescillenmiştir. Önemli ticaret yolları üzerinde yer alan ve geçmişi Neolitik Dönem'e kadar dayanan bölgede, çeşitli medeniyetler bulunduğundan kültürel çeşitlilik bulunmaktadır. Mekânsal farklılaşmanın yaşandığı Kapadokya'da depo, ambar, ahır veya konut gibi yapılar zamanla dönüştürülüp konaklama yapısı haline getirilmektedir. Bölgedeki konaklama yapıları incelendiğinde çeşitli mimari biçimlerin kullanıldığı görülmektedir. Bölgenin doğal yapısı elverişli olduğundan özellikle kaya oyma yapılara çok sık rastlanmaktadır. Genellikle dönüştürülen mekânlar kaya oyma yapılar olmakta ve mekânsal gereksinimler yetersiz kaldığında yığma veya taş yapılarla desteklenmektedir.

Otel yapılarının bina tasarımlarını etkileyen faktörlerin başında işlevi yer almaktadır. Otel yapısı çok sayıda mekânın birleşmesiyle oluşmaktadır Yapıların tasarımlarında işlevsel organizasyon, mekânsal organizasyon ve biçimsel organizasyonlarının doğru şekilde belirlenmesi, yapının tasarımını etkileyen faktörler arasında yer almaktadır.

1.1. Amaç

Bu çalışmada; Kapadokya Bölgesi'nde yer alan Nevşehir'in Uçhisar İlçesi'nde bulunan kaya oyma otellerin incelenmesi; seçilen örnek yapıların işlevsel organizasyon, mekânsal organizasyon ve biçimsel organizasyon bakımından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bir otelin organizasyonel yapısı tasarımı etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır.

Seçilen oteller; Millstone Cave Suites, Petra Inn Cappadocia, Museum Hotel ve Taşkonaklar Hotel'dir. Otellerin konumları birbirine yakın olsa da iç mekânları, oda tipleri ve yerleşimleri farklılık göstermektedir. Aynı zamanda seçilen otellerin tümü 4 yıldıza sahiptir. Bu yapılar birtakım restorasyon çalışmalarından geçmiş, maksimum düzeyde korunmaya çalışılmış ve bazı alanlarında el işçiliği ile taş eklemeler yapılmıştır.

Kaya oyma oteller günümüzde oldukça ilgi çeken konaklama yapılarıdır. Bu yapılara Dünya'nın çeşitli yerlerinde rastlanmakta ve örneklerine çalışmada yer verilmektedir. Ülkemizde geçmişten günümüzde korunmayı başarabilmiş kaya oyma yapılar mevcut olsa da kaya oyma otellerin sayısı sınırlıdır. İleride yapılacak çalışmalarda örnek kaya oyma otel sayısı çoğaltılabilir, bu örneklerin restorasyon süreçleri değerlendirilebilir.

1.2. Kapsam

Kapadokya Bölgesi gerek mimari yapı çeşitliliği bakımından gerekse konaklama yapıları bakımından oldukça zengindir. Kapadokya'da bulunan konaklama yapıları araştırılıp mimari biçimi kaya oyma olan oteller belirlendikten sonra, erişilebilir bilgiler daha fazla olduğundan çalışma alanı Uçhisar İlçesi olarak seçilmiştir. Bölgede çok sayıda bulunan kaya oyma otellerin sayısını daraltmak adına ise oda sayısı 10 ile 30 arasında olan Bakanlık belgeli oteller çalışma kapsamında incelenmiştir.

1.3. Yöntem

Çalışma sırasında öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Kapadokya Bölgesi, konaklama yapıları, oteller ve organizasyonel yapıları, kaya oyma yapılar ve kaya oyma oteller ile ilgili çeşitli kitaplardan, e-kaynaklardan, doktora ve yüksek lisans tezlerinden, makalelerden, dergilerden detaylı bir şekilde araştırma yapılmıştır. Toplanan veriler bir araya getirilmiş konuya yönelik kısımlarda çeşitli görseller, grafikler ve tablolarla desteklenmiştir.

Bir diğer yöntem ise seçilen yapıların yerinde incelenmesi olmuştur. Çalışma için belirlenen oteller ile iletişime geçilmiş gerekli izinler alındıktan sonra incelenen yapılar ile ilgili elde edilen veriler değerlendirilmiş, oluşturulan grafik ve tablolarla açıklanmıştır.

BÖLÜM 2. TURİZM, KONAKLAMA VE OTEL KAVRAMLARI

Günümüzde birbirinden farklı fonksiyonları bünyesinde barındıran turizm; çok sayıda kişi, kurum ve kuruluşların gelir kazandığı bir endüstri haline gelmiştir. Konaklama yapıları 19. yüzyıl sonrasında önemli gelişmeler göstermiş ve zaman içinde mekânsal olarak çeşitlenmiştir. Turizm kavramında görülen gelişmeler konaklama yapılarını da etkilemiştir. Çeşitlenen turizm kavramına göre farklı konaklama yapıları geliştirilmiştir. Bu konaklama yapıları içerisinde en yaygın olan otel işletmeleri, kısa zamanda değişime uğramıştır (Oda, 2008, s. 2).

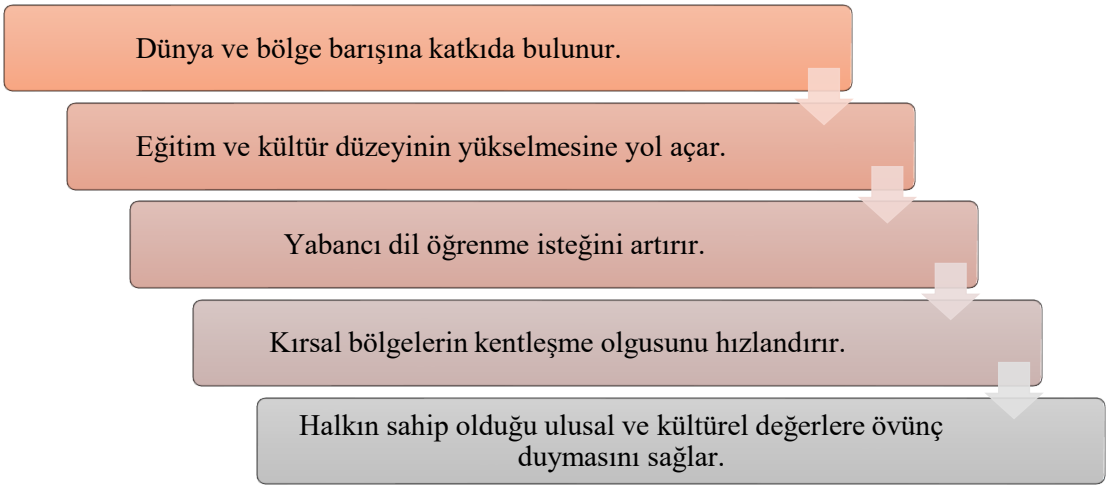
2.1. Turizm

Latince'de dönme hareketini ifade eden "tornus" turizm kavramının kökenini oluşturmaktadır. İngilizce'deki "touring" deyimi ile "tour" deyimleri de bu sözcükten türemiştir. Türkçe'de ise "seyyah" kelimesi, "turist", "seyahat" kelimesi ise "turizm" deyimlerinin karşılığıdır. Turizm kavramı, birçok kaynakta birbirine benzer şekilde ifade edilmektedir. Dünya Turizm Örgütü turizmi; 'Bir yıldan az bir süreyle tatil, iş ya da diğer amaçlarla kendi çevrelerinin dışına seyahat eden insanların yaptığı faaliyetler' olarak tanımlamaktadır (Gökdağ Aydıncı, 2009, s. 8).

Bireylerin yaşamlarını ekonomik ve sosyo-kültürel açıdan etkilemeye başlayan turizm kavramının tanımlamaları neredeyse 19.yüzyıl ortalarına kadar uzanmaktadır (Babacan Çengel, 2013, s. 19). Genel olarak tanımlamak gerekirse; eğlenmek, görmek, tanımak ve dinlenmek gibi amaçlar doğrultusunda gerçekleşen seyahatler veya belirli bir bölgeye turist toplamak için yapılan çalışmaların tümüne turizm adı verilmektedir (URL-1).

Dünya Turizm Örgütü'ne göre turizm; gelir getirici etkinlikler dışında kalan, boş zamanların hemen hepsini içine alan seyahat, bundan doğan konaklama, yeme-içme, ulaşım, eğlence gibi hizmetler ve ilişkilerdir (Özer, 2017, s. 6).

Ekonomik sektörler arasında yer alan turizm, farklı coğrafyalardan kültürleri gerek işitsel gerekse görsel olarak bireylere aktarmaktadır. Turizm kavramının ortaya çıkış nedenleri dinlenme, eğlenme, spor, araştırma, bilgi edinme, eğitim, kültür ve iş gibi faktörlerdir.

Şekil 1.Turizmin Etkileri (Babacan Çengel, 2013)'den yararlanılarak oluşturulmuştur.

Şekil 1'de turizmin etkileri özetlenmiştir. Turizm, günümüzde toplumlar arasındaki ilişkileri kuvvetlendiren önemli bir kavramdır.

2.2. Konaklama Kavramı

Konaklama kelimesi geçici süre kalışı ifade etmektedir. İnsanların ikamet ettikleri yerlerden farklı olan yerlerde yapmış oldukları geceleme faaliyetine ''konaklama'' denir. Tarih boyunca insanlar çeşitli nedenlerden dolayı seyahat etmişlerdir. Yapmış oldukları seyahatler sırasında ortaya çıkan konaklama ihtiyacı konaklama yapılarının ortaya çıkmasına neden olmuştur (Temel, 2019, s. 8).

Yerleşik yaşama geçildiğinden itibaren, insanların evlerinden uzakta bulundukları süre zarfında barınma durumlarını ifade eden konaklama, "Kişilerin yolculuk sırasında geçici bir süre için bir yerde durup, kalma eylemidir" (TDK, 2019).

Günümüzde önemli bir sektör haline gelen turizmin önemli bir alt sektörü olan konaklama, turizm sektörü içinde yaklaşık olarak %60 oranında bir paya sahiptir. Bu denli önemli bir alt sektör durumunda olan konaklama, beraberinde konaklama yapıları kavramını getirmektedir (Vural, 2020, s. 6).

Günümüzde turizm faaliyetleri açısından seyahat edilecek bölgedeki konaklama koşulları ve olanakları bireylerin tercihlerini doğrudan etkilemektedir. Bu durum konaklama işletmelerinin turizm sektörü içerisindeki önemini ortaya koymaktadır (Macit Erdal, 2018, s. 5).

2.2.1. Konaklama yapıları ve gelişimi

İnsanlar tarih boyunca farklı nedenlerle yer değiştirmişler ve bunun sonucunda barınmak için konaklama yapılarına ihtiyaç duymuşlardır. Geçmişte önemli ve zor bir olay niteliğine sahip olan seyahat kavramı, günümüzde yaşamın bir parçası haline gelmiş olmaktadır. Zaman içinde meydana gelen gelişmelerle birlikte konaklama yapıları yalnızca barınma ihtiyacı sunan yerler olmaktan çıkıp, çeşitli hizmetler veren oteller olmaya doğru evrilmektedir.

Robert W. Macintosh'e göre, yazıyı ve tekerleği bulan ilk uygarlık olan Sümerler seyahati keşfedenler olarak nitelendirilmektedir. Bu doğrultuda seyahat kavramının M.Ö. 4000'li yıllarda ortaya çıktığı söylenebilmektedir. Eski Yunan döneminde yoğunlaşan seyahat, Lidyalıların parayı bulmasıyla artan ticarete paralel olarak çoğalmıştır.

Uzak yolculuklar sırasında barınma ihtiyacını karşılamak için ticaret yolları üzerinde hanlar yapılmaya başlanmış ve zaman içinde işlevleri genişletilmiştir. Roma döneminde taverna ve hanlara hayvanlarında barınabilmesi için ahırlar yapılmaya başlamıştır (Demirtaş, 2010, s. 3).

Katagogion	• Barınma hizmetinin yanında gelen konukların eğlenme ihtiyaçlarının karşılandığı yerler olarak kullanılmıştır.
Hospitium	• Kiralık odalar sunan ve geceleri genellikle misafirlere yiyecek içecek sunan daha büyük konaklama işletmeleridir.
Stabula	• Ahırların yapılmasıyla tacirler için öncelikli olarak tercih edilen bir yer olmuşlardır.
Popina Caupona	• Günümüz restoranlarını andıran bu tür binalarda mevcut olan birkaç oda konaklama hizmetine dâhil edilmiştir.
Lumpanar	•İşlevi bakımından günümüz genelevlerinin ilk formları diye kabul edilmektedir.
Ksenodokhion	• Bu yapılar ücretsiz olarak öncelikle hastalar, yoksullar ve yolcular için kurulmuştur.
Pandhoheion	• Özel kişilere ait olan bu kurumlar dönemin hanlarıdır. Ticaret yolları boyunca belli aralıklarla yapılmışlardır.
Manastır pansiyonları	• Yardıma ihtiyacı olan kişilere hizmet etmek için kurulmuşlardır.
Hanlar-Inns	• İlk olarak bir ordu kışlası olarak yapılmış, zamanla yeme ve yatma hizmeti veren bir tesis haline dönüşmüştür.
Kervansaraylar	• Yol üzerinde veya kasabalarda bulunan bu yapılar, ticari hayatın önemli merkezleri arasında yer almıştır.

Şekil 2. Geçmiş Dönemlerde Konaklama Yapıları ve Özellikleri (Nehir, 2019)'dan yararlanılarak oluşturulmuştur.

Şekil 2'de geçmiş dönemlerde konaklama yapıları ve özellikleri görülmektedir. Sanayi Devrimi ile değişen yaşam şartları ve gelişen teknoloji ile birlikte konaklama kavramı da değişiklik göstermiştir.

Yapılan araştırmalarda Antik Dönem'e ait konaklama yapılarının az sayıda olduğuna değinilmektedir. Antik Yunan ve Roma Dönemi konaklama yapıları Katagogion, Hospitium, Stabula, Popina Caupona, Lumpanar olarak adlandırılırken; Bizans Dönemi'den Sanayi Devrimi'ne kadar olan konaklama yapıları ise Ksenodokhion, Pandhoheion ve Manastır pansiyonları olarak adlandırılmıştır. Osmanlı Devleti'nde han ve kervansaraylar, 19. yüzyıla kadar varlığını devam ettirmiştir.

Tablo 1. Konaklama Yapılarının Tarihsel Gelişimi (Soyer, 2020)'den yararlanılarak oluşturulmuştur.

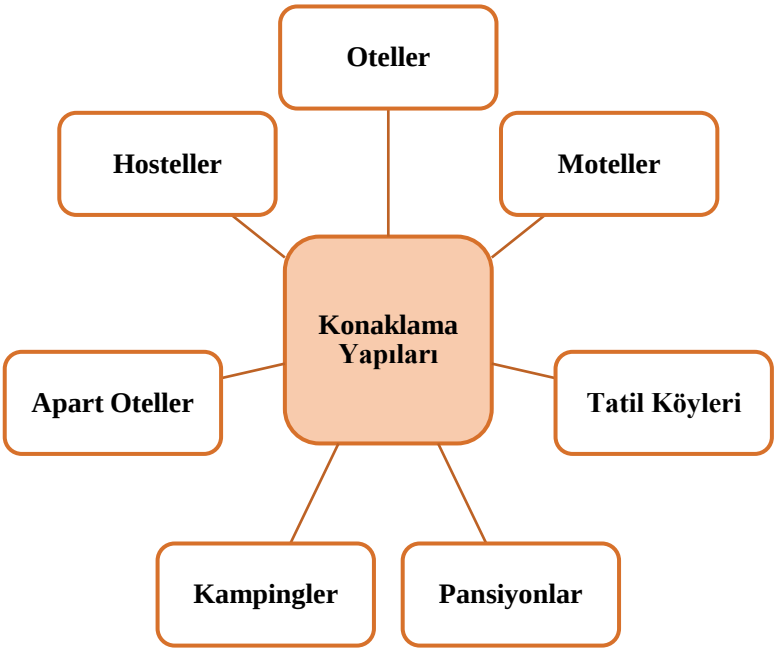
DÖNEM	GELİŞMELER
15. Yüzyıl	Fransız yasalarında otelde kalanların kayıt defterine işlenmesi zorunluluğu İngiliz yasalarında tatillerin düzene sokulması zorunluluğu
16. Yüzyıl	Avrupa'da seyahatlerde canlanma Amerika ve Avrupa arası diyalog, Fransa'da seyahat rehberleri başlangıcı Fransa'da ilk catering kuruluşları ve evlere servis
17. Yüzyıl	Otel endüstrisinin gelişme başlangıcı Liman şehirlerinde oteller başlangıcı Cafeler açılması
18. Yüzyıl	Paris'te karma kullanım kompleksin ilk adımı Endüstri devriminin İngiltere, Avrupa ve Amerika'daki otelleri etkilemesi Resort otellerin gelişimi New York'ta ilk şehir otelleri
19. Yüzyıl	Boston'da ilk atriumlu otel örneği Japonya'daki Ryokan misafir evi Hindistan'daki Dak bungalovları İlk büyük dinlenme tesislerinin New York eyaletinde yapılması Kaplıcalar ve termal otellerin popüler duruma geçmesi İlk termal otelin Londra'da açılışı Elektrikle aydınlatılmış ilk otel odasının New York'ta hizmete girişi
20. Yüzyıl	İlk modern otel Karma kullanımlı ilk büyük otobüs terminali ve otelin New York'ta açılışı 1. ve 2. otel patlaması, Zincir otel firmalarının ortaya çıkışı Atlantik'in jet servislerle geçilmesi Havaalanı otelleri, tatil köyleri, kongre otelleri, havaalanı otelleri, termal otellerin artışı 3. Otel patlaması Otel planlama ve tasarlama konusunda basılı yayınların çoğalması

Konaklama yapıları alanında geçmişten günümüze kadar olan süreçte yaşanan gelişmeler Tablo 1'de yer aldığı şekilde özetlenebilmektedir.

2.2.2. Konaklama yapılarının sınıflandırılması

Zamanla konaklama tesislerinin, insanların sadece konaklama değil farklı ihtiyaçlarına cevap verebilmek için farklı türleri oluşmuştur (Çelik, 2010, s. 5).

Konaklama; her tür tesisi, yeri, kampları, karavan alanlarını, her tür yeme içme hizmetini kapsamaktadır. 19. yüzyıldan itibaren mekânsal olarak çeşitlenen konaklama tesisleri, farklı araştırmalarda çeşitli şekillerde sınıflandırılmaktadır (Oda, 2008, s. 11).

Şekil 3. Konaklama Yapılarının Sınıflandırılması (Özer, 2017)'den yararlanılarak oluşturulmuştur.

2634 Sayılı Turizm Teşvik Kanunu çerçevesinde çıkarılan ve 21 Haziran 2005 tarih ve 25852 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğe göre; konaklama yapıları Şekil 3'de görüldüğü gibi sınıflandırılmaktadır (Özer, 2017, s. 13).

Konaklama yapıları oteller, moteller, tatil köyleri, pansiyonlar, kampingler, apart oteller ve hosteller olmak üzere 7 gruba ayrılmaktadır.

Oteller; müşterilerin konaklama ihtiyacını karşılarken bir yandan da yeme-içme veya eğlence gibi aktiviteleri de bünyesinde barındıran, yardımcı ve tamamlayıcı birimleri bir arada bulunduran tesislerdir (Yürek, 2007, s. 9).

Moteller; genelde yerleşim merkezleri dışında, motorlu araçlarıyla seyahat edenlerin konaklama, yeme-içme ve araç park etme gibi ihtiyaçlarını giderdiği en az 10 odaya sahip tesislerdir (Demirtaş, 2010, s. 41).

Tatil Köyleri; doğal alan içerisinde konforlu konaklamayla birlikte spor, eğlence, satış hizmetlerinin sağlandığı genelde eğimli arazilerde en fazla 3 katlı yapılardan oluşan ve en az 80 odalı tesislerdir (Oda, 2008, s. 12).

Pansiyonlar; diğer konaklama yapılarına göre yönetimi basit olan, yemek ihtiyacının kolayca sağlanabildiği veya müşterilerin kendi yemeklerini hazırlama imkânı bulunan ve an az 5 odalı tesislerdir (Demirtaş, 2010, s. 44).

Kampingler; motellere benzer şekilde yerleşim merkezleri dışında bulunan, aynı zamanda deniz, göl ve dağ gibi doğal güzelliklerin yanında yer alan bu tesislerde müşteriler kendi ihtiyaçlarını kendileri karşılamaktadır (Macit Erdal, 2018, s. 6).

Apart oteller; kullanılmaya elverişli bağımsız apartman veya villa tipinde inşa edilen, müşterilerin ihtiyaçlarını giderebilmesi için gereken eşyaları barındıran ve otel şeklinde işletilen tesislerdir (Demirtaş, 2010, s. 46).

Hosteller; genellikle gençlik turizmine hizmet eden en az 10 odalı konaklama, yeme-içme ihtiyaçlarını karşılayan veya müşterilerin kendi yemeklerini hazırlama imkânı bulunan tesislerdir (Yürek, 2007, s. 10).

2.3. Otel Kavramı

1993 yılında Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 21728 numaralı Turizm Yatırım ve İşletmeleri Nitelikleri Yönetmeliği'nin 60. Maddesi'ne göre oteller; "asıl fonksiyonları müşterilerin geceleme ihtiyaçlarını sağlamak olan, bu hizmetin yanında, yeme-içme, eğlence ihtiyaçları için yardımcı ve tamamlayıcı birimleri de bünyelerinde bulundurabilen tesisler" olarak tanımlanmaktadır. Uluslararası Turizm Akademisi (UTA) tarafından yapılan tanımlamaya göre ise oteller; yolcuların seyahatleri süresince belirli bir fiyat karşılığında konaklayabilecekleri ve yeme içme ihtiyaçlarını sürekli olarak karşılayabilecekleri işletmeler olarak ifade edilmiştir (Soyer, 2020, s. 6).

Çeşitli şekillerde tanımlanabilen otel kavramı, müşterilerin temel ihtiyaçlarının yanında eğlence veya kültürel gibi yardımcı ihtiyaçlarını da karşılayabilen işletmelerdir. Otel işletmelerinin belli başlı özellikleri bulunmaktadır ve bunlar:

- *"Otel işletmelerinin dayanağı insan gücüdür."*
- *"Otel işletmeciliği dinamiktir."*
- *"Otel işletmelerinin etkinliklerinde zaman sınırlaması yoktur."*
- *"Otel işletmeleri hizmet üretir."*
- *"Otel işletmeleri yalnız konaklama hizmeti değil, yeme-içme ve eğlence gibi değişik ihtiyaçları da karşılar."*

Şeklinde sıralanabilmektedir (Demirtaş, 2010, s. 14).

2.3.1. Otel kavramının gelişimi

Geçmişten günümüze toplumlar ekonomik kazanç, iklim değişikliği, göç gibi nedenlerle bir yerden bir yere seyahat etmektedirler. Zamanla yaşanan gelişmeler doğrultusunda seyahat ve turizm kavramlarının amaçları çeşitlenmiştir.

Tablo 2. Otellerin Dünya'da ve Türkiye'deki Gelişimi (Demirtaş, 2010)'dan yararlanılarak oluşturulmuştur.

YIL	YAŞANAN GELİŞMELER
1485-1603	İngiltere'de han örneklerine rastlanmaktadır.
1653-1658	İngiltere'de Pasting House'lar açılmıştır.
1760	İngiltere'de ilk kez 'Hotel' kavramı kullanılmaya başlanmıştır.
1775	The Green Dragon Oteli Boston'da kongre oteli olarak yapılandırıldı.
1792	İngiltere'de şehir otelleri açılmaya başlamıştır.
1794	New York'ta otel işlevlerine sahip ilk şehir oteli açılmıştır.
1800	Paris'te Grande Cusine açılmıştır.
1801	Philedelphia'da Francis Union Hotel açılmıştır.
1806	Amerika'da döneminin en büyük oteli olan The Exchange Coffe House açılmıştır.
1824	İlk dağ evi ve resort oteli Amerika'da Casthill'de 300 odasıyla işletmeye açılmıştır.
1826	City Hotel birinci sınıf otel kabul edilmiştir.
1830	Otellerde ilk kez asansör Amerika'da kullanılmaya başlamıştır.
1834	Amerika'da demiryolu istasyonları yakınlarında oteller açılmaya başlamıştır.
1841	Cesar Ritz, otellerinde konaklayanlara eğlence hizmetini sunmaya başlamıştır.
1860	Boston'da yapılan Tremont House Oteli odalara ilk defa su getirmiş, odalara ücretsiz sabun konulmuş ve kapılara kilit takılmıştır.
1870	Otellerde spor alanlarının müşteri hizmetine sunulmasına başlanmıştır.
1875	Zamanının en büyük oteli olarak adlandırılan The Paiace Hotel, San Francisco'da açılmıştır.
1882	Elektrikle aydınlanmaya ilk kez New York'taki Hotel Everes'te başlanmıştır.
1888	California'nin en lüks oteli olarak Del Coronado Hotel inşa edilmiştir.
1890	İsviçre Lousanne de Ecole Hoteliere adında ilk otel okulu açılmıştır.
1892	Türkiye'de modern anlamda ilk otel İstanbul'da 'Pera Palas Oteli' açıldı.
1894	New York'ta Netherlands Hotel'in her odasına telefon konmuştur.
1900	Amerika'da Otelciler Birliği kurulmuş ve ilk otel reklamları gazetelerde görülmeye başlanmıştır.
1903	Hindistan'da ilk 5 yıldızlı otel statüsünde olan "TheTac Mahal Hotel" müşterilerinin kullanıma açılmıştır.
1907	Cesar Ristz ilk franchising sistemini kurmuştur.
1908	İlk Statler otel zinciri olan Buffalo Statler hizmete açılmıştır.
1910	Amerika'da Kohler Hotel adında ilk medikal otel hizmete girmiştir.
1914	İstanbul Beyoğlu'nda 'Tokatlıyan Oteli' inşa edildi.
1920	New York'ta çok sayıda otel işletmeye açılmıştır.

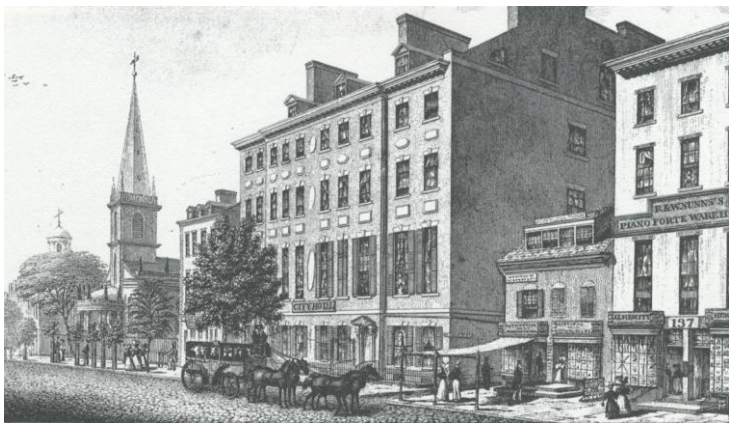
1925	Amerika'da ilk Motel işletmeye açılmıştır.
1829	Oakland California'da ilk havaalanı oteli hizmete açılmıştır.
1931	İstanbul Park Oteli hizmete açıldı.
1935	Hilton ve Sheraton gibi zincir otel işletmelerinin ilk örnekleri açılmaya başlamıştır.
1936	Yalova kaplıcalarının yeniden yapılandırılması çalışmaları haşladı.
1940	Modern anlamda servis yapan moteller kurulmaya başlanmıştır.
1942-1945	İkinci Dünya Savaşı yıllarında oteller ile motellerin bir bölümü askeri kamp olarak kullanılmaya başlanmıştır.
1946	İlk casino otel olan "Flamingo Hotel" Las Vegas'da müşterilerine hizmet vermeye başlamıştır.
1951	Emekli Sandığı ile Hilton Otelleri arasında otel yapımı anlaşması imzalandı.
1954	Ramada otellerinin ilk zinciri ABD'de Arizona eyaletinde işletmeye açıldı.
1954	İstanbul Hilton Oteli işletmeye açıldı.
1955	T.C. Turizm Bankası A.Ş, turizm sektörüne finansman desteği sağlamak ve öncü turizm işletmelerini kurmak amacıyla kuruldu.
1956	Divan Oteli hizmete girdi.
1957	Kilim Oteli hizmete girdi.
1958	Emek İnşaat ve İşletme A.S. otel işletmeciliğine başladı.
1960	Oteller ile motellerin farklı amaç ve işlevleri olduğu kabul edildi ve sınıflamalar ayrı yapılmaya başlanmıştır.
1960	Büyük Ankara Oteli Ankara'da açıldı.
1961	İspanya, Portekiz, Balerik Adaları, İskandinavya'da casino oteller gelişmiştir.
1961	Ankara Otelcilik Lisesi öğretime başladı.
1962	Stad Oteli hizmete girdi.
1963	Turizm ve Tanıtma Bakanlığı kuruldu.
1964	1964'de Holiday Inn otelleri merkezi rezervasyona geçmiştir.
1965	Büyük Efes Oteli İzmir'de açıldı.
1966	Taksim Otelcilik A.Ş. kuruldu. Dedeman Otellerinin ilk zinciri olan Ankara Dedeman Oteli işletmeye açıldı.
1970	İber Otel zincirinin ilk oteli İspanya'da hizmete girmiş ve otellerde kart anahtar kullanılmaya başlanmıştır.
1970	Martı Tatil Köyü hizmete girdi. Antalya'da Talya Oteli açıldı.
1971	Amerika'nın Orlando eyaletinde eğlence ve otel konseptini bir arada barındıran Walt Disney World" hizmet vermeye başlamıştır.
1973	Kemer Club Valtur Antalya'da açıldı.
1979	Holiday Inns otelcilik zinciri, dünya genelinde 2500 adet otele ulaşmıştır.
1982	Kültür ve Turizm Bakanlığı kuruldu.
1983	2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu yürürlüğe girdi.
1989	Turizm Bakanlığı kuruldu.
1989	Turban Turizm A.Ş. kuruldu.

Geçmişten günümüze otellerin Dünya'da ve Türkiye'deki tarihsel gelişiminin özeti Tablo 2'de yer almaktadır. Açık renkli alanlar Dünya'da, koyu renkli alanlar ise Türkiye'deki olayları ifade etmektedir.

2.3.1.1. Dünya'da otel kavramının gelişimi

Otelcilik kavramında özellikle İngiltere'de büyük gelişmeler yaşanmıştır. Genel olarak 1700'lü yılların sonlarına doğru Avrupa'daki gelişmeler otel işletmelerinin başlangıcı olarak görülmektedir. 1774'de Avrupa'da otel olarak inşa edilen ilk yapı Covent Garden bölgesinde bulunan Lows Grand Hotel'dir. 1788 yılında Avrupa'da 17500 sterlin ile inşa edilmiş olan Hotel de Henry N ise döneminin en iyi oteli niteliğini taşımaktadır.

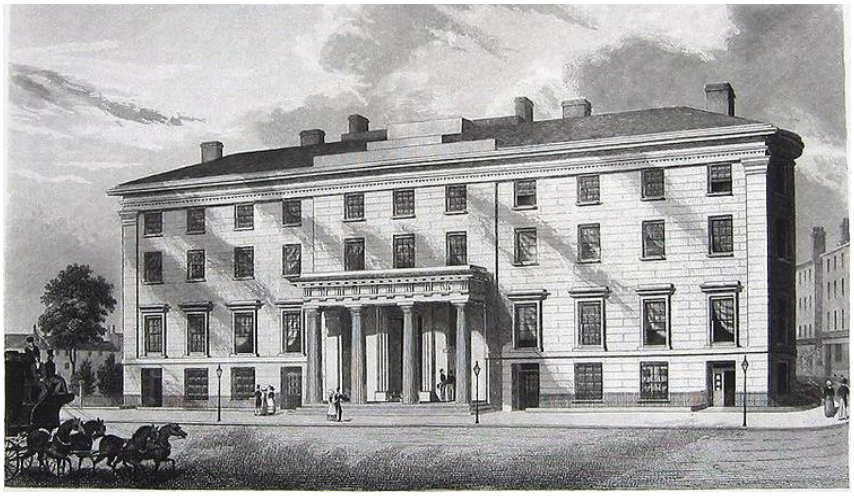
Saraydan dönüştürülmüş ilk otel örneği yine bu dönemde Danimarka'da 1755'de inşa edilmiş olan Hotel D'Angletterre'dir. İngiltere'ye benzer şekilde Amerika'da da otellerin gelişim süreci hanların inşa edilmesiyle başlamış fakat bu hanlar İngiltere'deki gibi yol üstüne değil limanlara kurulmuştur (Demirtaş, 2010, s. 4).

Şekil 4. City Hotel, New York (URL-2).

1793'de Amerika'da işletmeye açılan ilk otel Union Public Hotel olmakla birlikte, tam anlamıyla otel hizmetiyle açılan ve otelcilik tarihindeki önemli gelişmelerin başından yer alan City Hotel 73 odasıyla ilk kent oteli olarak 1794'de inşa edilmiştir (Buyruk, 1999, s. 4). New York'ta inşa edilen City Hotel Şekil 4'de görülmektedir.

Dünya’da hızla yayılan turizm kavramıyla beraber Japonya’da ise Ryokan adı verilen konuk evleri 1810’larda yapılmıştır. Hindistan’da bulunan ve gün boyu açık olan konaklama mekânlarına ise Dak adı verilmiştir (Balım, 2005, s. 7).

Şekil 5. Tremont House, Boston (URL-3).

1829’da Boston’da yapılan Tremont House (Şekil 5) 173 oda, lobi ve toplantı alanları ile günümüz otelciliğinin başlangıcı sayılmakla birlikte ilk modern otel olarak nitelendirilmektedir.

1830’larda yapılan Holt’s Hotel eşya asansörlü olarak inşa edilen ilk otel olurken FifthAvenue Hotel ise ilk müşteri asansörüne sahip olan otel örneğidir. American Hotel komple gaz ışığı ile aydınlatılan ilk otel ve 1883’de inşa edilen Segamore Hotel elektrik ışığı ile aydınlatılan ilk otel örnekleridir (Soyer, 2020, s. 9).

İlk özel banyolu odaları bulunan ve 1840’lı yıllarda yapılan otel New York Hotel’dir. 1880’lerin sonunda St. Augustine’de yapılmış olan Ponce De Leon Hotel betonarmeden inşa edilen ilk otel niteliğindedir.

Şekil 6. TheTac Mahal Hotel, Hindistan (URL-4).

İlk 5 yıldızlı otel özelliğine sahip olan TheTac Mahal Hotel (Şekil 6) 1903'de Hindistan'da yapılmıştır.

Birinci Dünya Savaşı ile beraber durulan hareketlilik, savaşı geride bıraktıktan sonra Amerika'nın ekonomik açıdan güçlenmesiyle sonuçlanmıştır. Bu güçlenme ile birlikte dönemin en büyük otelleri inşa edilmeye başlamıştır. Sonrasında yaşanan otel alanındaki krizler ile duraklama yaşansa da İkinci Dünya Savaşı sırasında ise gelişmeler devam etmiştir.

1920'lerden sonra otomobillerin ve havayolu araçlarının kullanılmasıyla seyahat kavramı da gelişme göstermiştir. 1930'lu yıllarda zincir otel kavramı yaygınlaşmaya başlamıştır. LasVegas'da 1946 yılında yapılan Flamingo Hotel ilk casino otel örneğidir. Walt Disney World, eğlence ve otel işlevlerini birlikte barındıran ilk büyük otel 1971 yılında Orlando'da inşa edilmiştir. 1900'lerin sonuna doğru liman, havaalanı, konferans otelleri ve tatil köyleri Dünya genelinde yaygınlaşmaya başlamıştır (Soyer, 2020, s. 11).

Dünya'da otelcilik sektörü her geçen gün gelişim göstermektedir. Dünya genelinde en eski otel Guinness Dünya Rekorlar Kitabı'na göre Japonya'da bulunan Hoshi Ryokan Oteli'dir (Oda, 2008, s. 19). Otel 450 kişilik kapasitesi ile günümüzde hizmet vermeye devam etmektedir.

2.3.1.2. Türkiye’de otel kavramının gelişimi

Türkiye’de konaklama kavramı ilk olarak han ve kervansaraylar ile ortaya atılmıştır. Günümüz otelciliğine benzemeyen han ve kervansarayların, Selçuklular Döneminde inşa edilmeye başlandığı bilinmektedir. Bu yapılara örnek olarak Nevşehir'deki Sarı Han, Konya-Aksaray yolundaki Sultan Han ve Kuşadası'ndaki Öküz Mehmet Paşa Kervansarayı verilebilmektedir.

Şekil 7.Pera Palas Oteli Geçmiş ve Günümüzdeki Hali (URL-5).

Modern anlamda otelcilik kavramı 1800’lerde İstanbul Beyoğlu’nda ortaya çıkmaya başlamıştır. 1892’de Wagon-Lits tarafından Türkiye’ye gelen seçkin konuklar için Tepebaşı’nda yapılan Pera Palas Oteli modern anlamda otellerin ilk örneğidir (Oda, 2008, s. 20). 120 odaya sahip olan Pera Palas Oteli’nin iç mekânına ait geçmiş ve günümüzdeki hali Şekil 7’de yer almaktadır.

Aynı dönemde açılan bir başka otel ise Büyük Londra Oteli’dir. Döneminin lüks otelleri arasında yer alan Tokatlıyan Oteli 1897’de yapılmıştır. Samsun’da bulunan Mantika Palas 1902’de inşa edilmiş olup döneminin en büyük oteli niteliğindedir. 1923’de yapılan İstiklal Oteli ise yine Samsun’da elektrik kullanılan ilk oteldir.

Cumhuriyetin ilanı ve Ankara’nın başkent ilan edilmesiyle yeni bir sürece geçilmiş ve her alanda çeşitli gelişmeler yaşanmıştır. Bu dönemde farklı illerde oteller açılmaya başlanmıştır.

1927’de İzmir’de Kilim Otel, 1928’de Ankara’da Ankara Palas, 1935’de Bursa’da kaplıca oteli olan Çelik Palas Oteli o dönemdeki açılan otellere örnek verilebilmektedir (Soyer, 2020, s. 13).

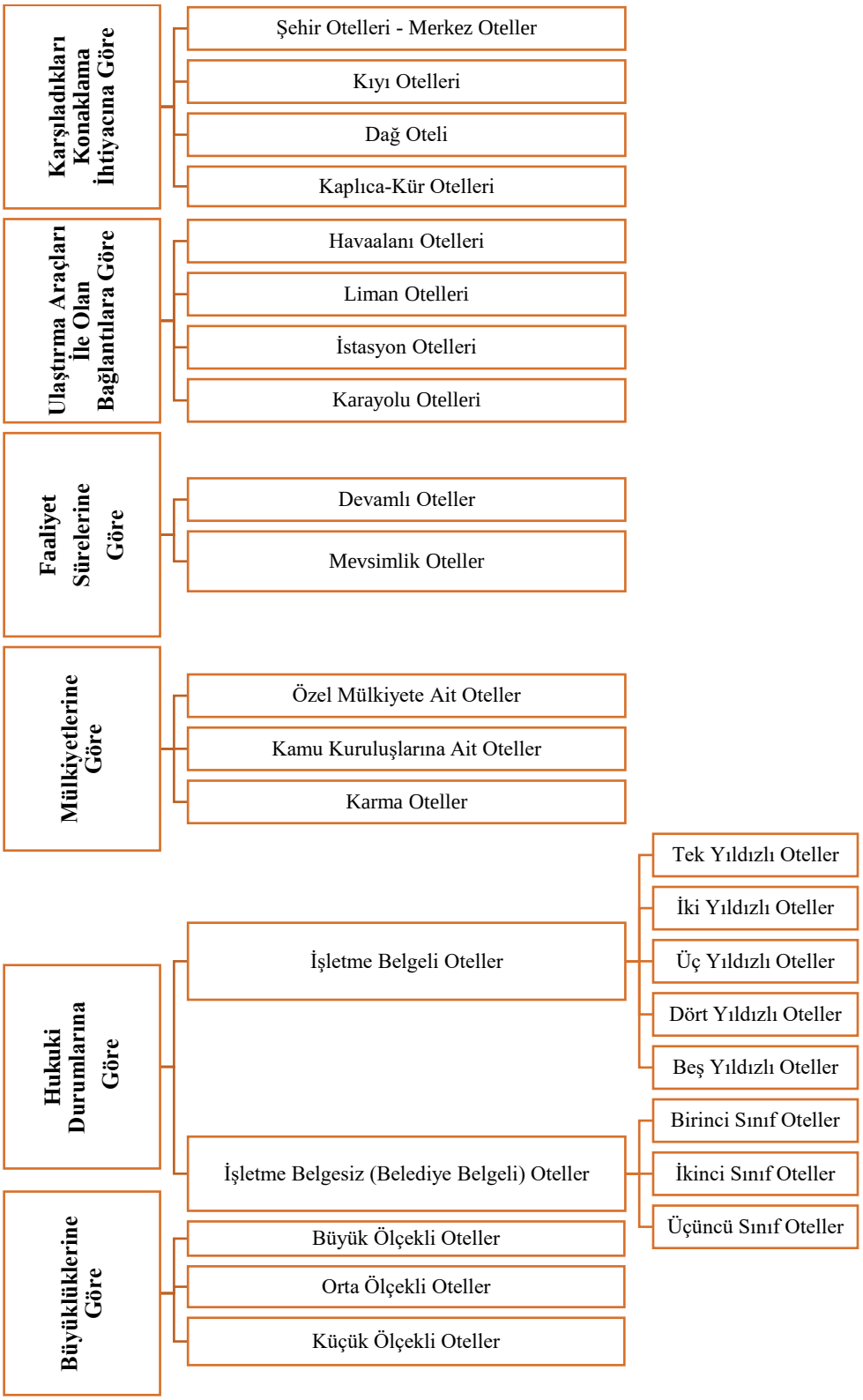
1954’de Hilton Oteller zincirinin 29.su olan İstanbul Hilton Oteli’nin açılmasıyla birlikte gelen zincir otel kavramı sayesinde Türkiye’deki otelciliğin gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Bu gelişmeler sonrasında Sheraton Hotel, Intercontinental Hotel ve Divan Otel gibi çeşitli zincir oteller açılmıştır.

1960 yılında Ankara’da organik mimari eğilimleri gösteren Büyük Ankara Oteli; 1962 yılında Doğan Tekel, Sami Sisa, Metin Hepgüler tarafından tasarlanan Stad Oteli; 1965 yılında İzmir’de Paul Bonatz ve Fatin Uran tarafından tasarlanan Büyük Efes Oteli; 1970 yılında Antalya’da Metin Erözü tarafından tasarlanan Talya Oteli açılmıştır. Antalya’nın ilk tatil köyü niteliğinde olan Kemer Club Valtur 1973’de hizmete açılmıştır Türkiye’nin ilk tematik oteli olan WOW Topkapı Palace 1999’da yapılmıştır (Sezgin, 2019, s. 12). Teknoloji, ekonomi ve değişen kullanıcı istekleri doğrultusunda Türkiye’de otelcilik alanında zaman içinde birçok gelişme yaşanmıştır.

2.3.2. Otel yapılarının sınıflandırılması

Günümüzde konaklama işletmeleri, turizm sektörünün konaklama gereksinimini gidermek amacıyla açılmıştır. Konaklama işletmeleri arasında en yaygın olan oteller, farklı şekillerde sınıflandırılmaktadır (Babacan Çengel, 2013, s. 69).

Dünya Turizm Örgütü ve Uluslararası Oteller ve Restoranlar Birliği’nin ‘IH & RA 2004’ başlıklı araştırmasına göre otel sınıflandırılmasında en çok kullanılan sembol yıldızdır. Günümüzde uygulamada kabul gören sınıflandırmada otel işletmeleri; konaklama ihtiyacına, ulaştırma araçları ile bağlantısına, faaliyet süresine, mülkiyetine, hukuki özelliklerine ve büyüklüğüne göre sınıflandırılmaktadır.

Şekil 8.Otel Yapılarının Sınıflandırılması (Demirtaş, 2010)'dan yararlanılarak oluşturulmuştur.

Şekil 8'de otel yapılarının sınıflandırmaları yer almaktadır.

Karşıladıkları konaklama ihtiyacına göre; şehir, kıyı, dağ ve kaplıca-kür otelleri olmak üzere 4 gruba ayrılmaktadır. Şehir otelleri, şehir merkezlerinde konumlanan genellikle iş seyahatlerinde kısa süreli konaklama amacıyla tercih edilmektedir. Kıyı otelleri dinlenmek, eğlenmek, denize girmek, doğa ile iç içe olmak, kumdan ve güneşten faydalanmak amacıyla uzun süreli tatil geçirmek amacıyla konaklanan yapılardır. Dağ otelleri kayak ve dağ sporları için tercih edilen yapılardır. Kaplıca otelleri ise şifalı sulardan faydalanmak amacıyla seçilen otellerdir.

Ulaştırma araçları ile olan bağlantılarına göre; havaalanı, liman, istasyon ve karayolu otelleri olmak üzere 4 gruba ayrılmaktadır. Çevresinde bulunan ulaştırma araçlarına göre adlandırılan otel türlerinde genelde kısa süreli konaklama amacıyla tercih edilmektedir.

Faaliyet sürelerine göre oteller devamlı ve mevsimlik olmak üzere 2'ye ayrılmaktadır. Devamlı oteller; yılın 365 günü hizmet veren işletmelerdir. Mevsimlik oteller ise kış veya yaz gibi tek sezon açık olan otellerdir ve deniz kıyıları, kış sporlarının yapıldığı bölgelerde yaygın olmaktadır (Demirtaş, 2010, s. 32).

Mülkiyetlerine göre ise özel mülkiyete ait, kamu kuruluşlarına ait ve karma oteller (sermayesi kamu kurumlarına ve özel sektöre tarafından karşılanan oteller) olmak üzere 3 gruba ayrılmaktadır.

Hukuki durumlarına göre; işletme belgeli ve işletme belgesiz (belediye belgeli) oteller olmak üzere 2'ye ayrılmaktadır. Turizm işletme belgeli oteller, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca, beş yıldızlı, dört yıldızlı, üç yıldızlı, iki yıldızlı ve tek yıldızlı oteller olarak beş gruba ayrılmaktadır (kultur.gov.tr). İşletme belgesiz oteller ise birinci, ikinci ve üçüncü sınıf oteller şeklinde gruplara ayrılmakta ve denetimleri bağlı olduğu belediyeler tarafından yapılmaktadır (Demirtaş, 2010, s. 33).

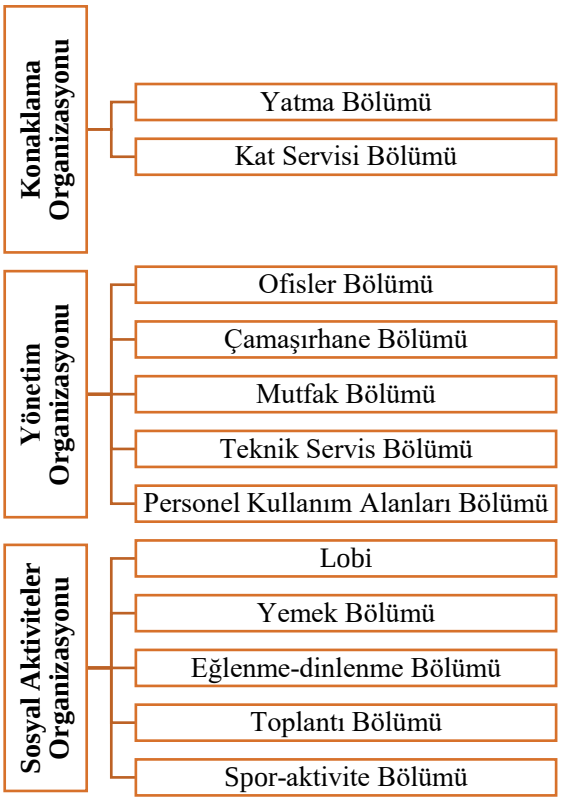
Büyüklüklerine göre oteller; büyük, orta ve küçük ölçekli oteller olmak üzere 3'e ayrılmaktadır. Bu sınıflandırmayı etkileyen faktörler ise, sermaye miktarı, personel sayısı, oda sayısı, alanların toplam büyüklüğü, işletmenin organizasyon durumudur.

2.3.3. Otellerin organizasyonel yapısı

Bir otel yapısının tasarımını anlayabilmek için otele yüklenen işlevi yani amacı anlamak gerekmektedir. Otel yapılarının bina tasarımlarını etkileyen faktörlerin başında işlevi yer almaktadır. Otel yapısı çok sayıda mekânın birleşmesiyle oluşmaktadır. İşlevsel yapısı belirlenen yapıya uygun mekânlar oluşturulmalı ve birbirleri ile ilişkilendirilmelidir. Bu noktada yapının konumu, konsepti, büyüklüğü ve mekânın gereksinimleri otel yapısının biçimsel karakteri oluşmaktadır. Otel yapılarının organizasyonel yapısı işlevsel, mekânsal ve biçimsel olmak üzere 3 başlık altında incelenmektedir.

2.3.3.1 Otellerin işlevsel organizasyonu

Bir otel yapısında işlevsel fonksiyonları konaklama, yönetim ve sosyal aktiviteler şeklinde gruplanabilir (Şekil 2.9).

Şekil 9. Otellerin İşlevsel Organizasyonu (Arpat, 2019)'dan yararlanılarak oluşturulmuştur.

Konaklama organizasyonu, Şekil 9'da görüldüğü gibi otellerin ana işlevi olan yatma ve bu alana hizmet eden kat servisi bölümlerini kapsamaktadır. Kişi sayısı, yatak sayısı ve odaların bağlantılarına göre yatak odaları çeşitlilik kazanmaktadır.

Konaklama organizasyonunda otellerin ana işlevini sağlayan yatak odaları oldukça önem taşımaktadır. Yatak odalarının tasarımında, müşterinin maksimum arzularını minimum alan içinde ve en ekonomik şartlarla sağlayabilmek temel amaçtır. Kat servisleri bölümü, yatak odalarının ve katların günlük temizliğinin en hızlı biçimde yapılabilmesi için mutfak veya çamaşırhane gibi birimlere düşey sirkülasyonun sağlandığı alanlarda yer almaktadır (Yürek, 2007, s. 36). Kat servisi bölümleri otelin geri planda olan önemli alanlarıdır.

Otellerin işletilmesini sağlayan yönetim organizasyonu; otel yapısının sınıfına, tipine, büyüklüğüne ve verdiği hizmete göre farklılık göstermektedir. Yönetim organizasyonu Şekil 2.9'da görüldüğü gibi çeşitli birimlerden oluşmaktadır. Bu birimler ofisler, çamaşırhane, mutfak, teknik servis ve personel kullanım alanları şeklinde 5 gruba ayrılmaktadır. Bu birimlerin bulunduğu katlar otel hizmetine göre değişiklik gösterir. (Arpat, 2019, s. 52).

Sosyal aktiviteler organizasyonu, Şekil 2.9'da görüldüğü gibi lobi, yemek, eğlenme-dinleme, toplantı ve spor-aktivite bölümleri kapsamaktadır.

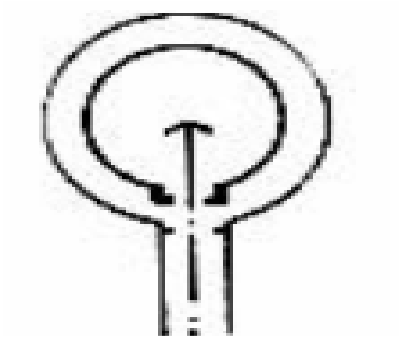
Otellerin bu bölümünde konaklama faaliyeti dışında; kongreler, düğünler, festivaller ve farklı organizasyonlar için dışarıdan gelen kullanıcılara da hizmet verilmektedir. Söz konusu otelin sınıfına, boyutuna ve konseptine göre bu mekanlar değişkenlik gösterebilir (Arpat, 2019, s. 54).

2.3.3.2. Otellerin mekânsal organizasyonu

Otellerde bulunan işlevlerin en uygun şekilde ilerleyebilmesi bağlantı ve organizasyonların doğru tasarlanmasına bağlıdır. Mekânsal organizasyon yapıdaki farklılıkları ortaya çıkarabildiği gibi öncelikli kullanım alanlarını da vurgulamaya yardımcı olabilir. Mekânsal organizasyon, yapıda belirlenen işlevlerin aralarındaki bağlantıyı ve önceliklerinin planlanması şeklinde tanımlanabilir (Arpat, 2019, s. 56).

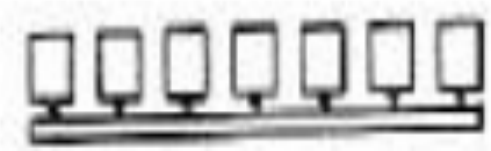
Yatak odalarının çekirdek ile arasındaki mesafenin minimum düzeyde tutulması gerekir. Mekân organizasyonu arazi koşulları ve manzara durumu gibi özellikler göz önünde tutularak otelden otele farklı şekillerde seçilebilir.

Mekânsal organizasyon planlamasında merkezi, lineer, radyal ve kitlesel mekân organizasyonu gibi birkaç başlıca düzen kullanılabilir.

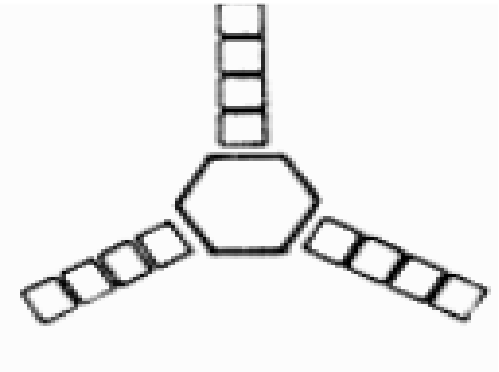
Şekil 10. Merkezi Mekân Organizasyonu

Merkezi mekân organizasyonu (Şekil 10), düşey ve dikey sirkülasyon alanının merkezde bulunmasıyla oluşturulan organizasyondur.

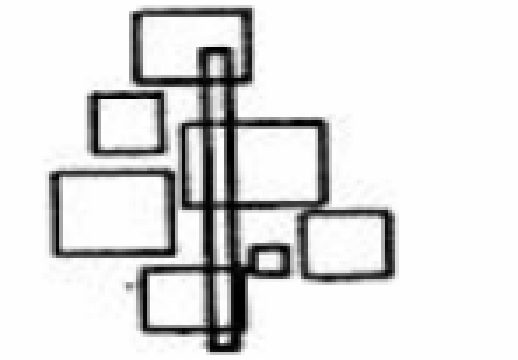
Şekil 11. Lineer Mekân Organizasyonu

Lineer mekân organizasyonunun (Şekil 11), şeklinin belirlenmesindeki başlıca etkenlerden biri arazi koşullarıdır. Yatay sirkülasyon alanı üzerine otel odalarının tarak şeklinde dizilimi ile elde edilir. Uzunluğuna göre düşey sirkülasyon sayısında artışlar yapılabilir.

Şekil 12.Radyal Mekân Organizasyonu

Radyal mekân organizasyonda (Şekil 12), merkezi organizasyona benzer şekilde düşey ve yatay sirkülasyon alanının merkezde toplanması gerekir. Fakat otel odaları ışınsal olarak düzenlenir.

Şekil 13. Kitlesel Mekân Organizasyonu

Kitlesel mekân organizasyonunda (Şekil 13), ise lineer bir yatay sirkülasyon elamanına farklı kütlelerde ve boyutlarda oda yapılarının yardımcı sirkülasyonlarıyla birleşmesiyle oluşmaktadır. Düşey sirkülasyon alanında lineer formda olan yatay sirkülasyon alanına bağlanmalıdır.

2.3.3.3. Otellerin biçimsel organizasyonu

Mekânsal organizasyonda olduğu gibi biçimsel organizasyonda da belirleyici en temel unsur binanın işlev yapısıdır. Bu işlev yapısı içerisinde; sirkülasyonların kullanım biçimleri, katta yer alan oda sayısı ve çeşidi, yatak odalarına ait katların sayısı yer almaktadır. Diğer belirleyici unsurlar ise yapının konumu, arazisi ve manzarasıdır. Otellerin mekânsal organizasyonunda odaların maksimum gün ışığı alması, manzaraya yönelmesi ve cepheden yararlanması temel amaçtır. Bu sebeple manzara faktörü otellerin biçimlenmesinde etkilidir.

Kortan (1996) form üzerinde yaptığı analizlerde mimari formu rasyonel ve irrasyonel olarak ele almıştır. Rasyonel form dikdörtgen, kare ve daire; irrasyonel form ise farklı formlardaki kütlelerin birleşmesi ile ortaya çıkan biçimler olmaktadır (Yürek, 2007, s. 53).

BÖLÜM 3. KAPADOKYA BÖLGESİ

Kapadokya'nın kelime anlamı ve kaynağı hakkında çeşitli görüşler bulunmaktadır. En yaygın olarak ifade edilen görüş, "Güzel Atlar Ülkesi" anlamına gelen "Katpatuka" kelimesinden ortaya çıkmış olmasıdır (Kırbaş, 2019, s. 31).

Tablo 3. Kapadokya Kelimesinin Anlamları (Akcan, 2017, s. 8)'den yararlanılarak oluşturulmuştur.

Katpatuka	Persçe 'Güzel Atlar Ülkesi'
Kappadox	Kızılırmak Nehrinin bir kolu.
Katpatuk	Ermenice halk, millet.
Hepat – Kepat	Kapadokya Bölgesinin baş tanrısı.
Kappadoks	Asur Kralı Ninias'ın Kappadoks adındaki oğlunun isminin verildiği belirtilmektedir.

Günümüze kadar "Kapadokya" kelimesi farklı şekillerde kullanılmış olmaktadır. Tablo 3'de Kapadokya kelimesinin anlamları yer almaktadır.

Tarih boyunca insanlar, Kapadokya Bölgesi'ne ticari, dini, savaş ve turizm gibi çeşitli amaçlarla seyahatler düzenlemişlerdir. Bu seyahatlerin nedenleri birbirinden farklı olsa da bölgenin coğrafi yapısı seyahatlerin sürelerini etkilemiştir. Günümüzde ise Kapadokya Bölgesi, Türkiye'nin en önemli turizm noktalarının başında yer almaktadır (Babacan Çengel, 2013, s. 88).

Kapadokya'nın coğrafyası incelendiğinde bölgenin çok uzun yıllardır yerleşim alanı olarak kullanıldığı görülmektedir. Bölgenin sahip olduğu jeolojik özelliklerinin buraya yerleşenler tarafından bir avantaj olarak kullanıldığı bilinmektedir. Bir bölgenin coğrafi özellikleri kültürel altyapısıyla birleşerek orada kurulan yerleşimlerin türlerini, büyüklüklerini ve özelliklerini belirlediğinden; Kapadokya özelinde coğrafyanın ve daha da önemlisi jeolojik altyapının buradaki yerleşimin karakterini belirlediği söylenebilir (Solmaz Şakar, 2020, s. 38).

3.1. Kapadokya Bölgesi'nin Konumu

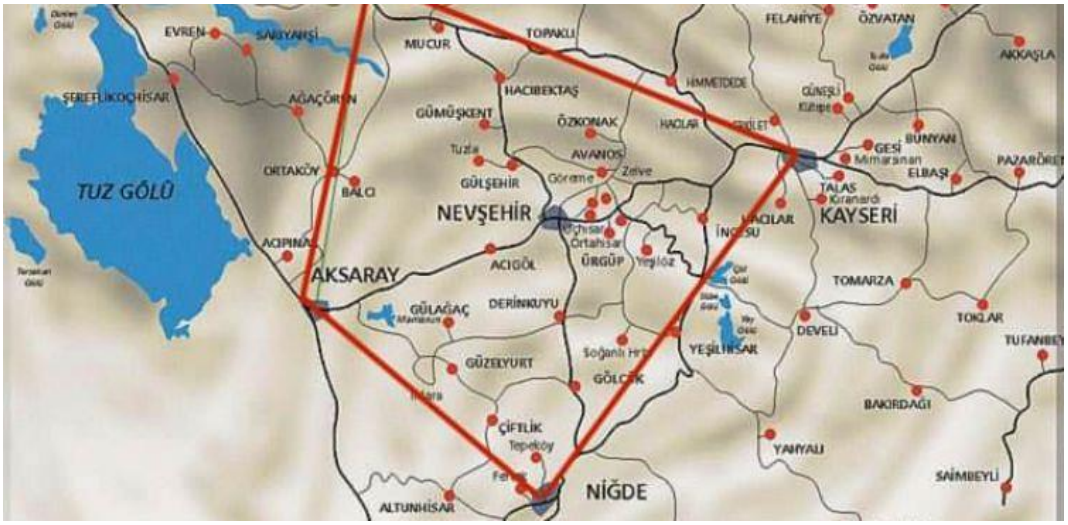
Bölgenin ilk sınırları, bölgeye adını (Katpatuka) veren Perslerin egemenlik sınırları olduğu bilinmektedir. Bu sınırlar, batıda Kızılırmak, doğuda Fırat, güneyde Toroslar ve kuzeyde Karadeniz'e kadar uzanan Orta Anadolu'nun büyük bir bölümünü kaplamaktadır. Bölgenin siyasi sınırları yıllar boyunca değişkenlik göstermiş olsa da merkezi güney bölgesinde büyümeye devam etmiştir (Cimşit, 2007, s. 67).

Strabon antik dönem yazarlarından olup "Geographika" (1469) adlı eserinde, Kapadokya'nın sınırlarını kuzeyde Doğu Karadeniz, güneyde Toros Dağları, batıda Aksaray ve doğuda Malatya'ya kadar uzanan geniş bir bölge olduğunu ifade etmektedir. Thierry Kapadokya Bölgesi'ni; batıda Tuz Gölü, doğuda Fırat Nehri, güneyde Toros Dağları ve kuzeyde Kırıkkale-Sivas sınırına kadar uzandığını belirtmektedir (Bilgili, 2014, s. 7).

Şekil 14. Kapadokya'nın İlk Çağda Türkiye Sınırları İçindeki Konumu (Umar, 1998).

Geçmişten günümüze sınırları çok defa değişen Kapadokya'nın Şekil 14'de ilk çağda Türkiye sınırları içindeki konumu görülmektedir.

Şekil 15.Kapadokya Bölgesi (URL-6).

Şekil 15'de yer olan Kapadokya Bölgesi; Erciyes ve Hasan Dağları gibi volkanik dağlarının patlaması sonucu lavların oluşturduğu Nevşehir, Kayseri, Niğde, Aksaray ve Kırşehir illeri arasında kalan bölge olarak ifade edilmektedir. Uçhisar, Ürgüp, Avanos, Derinkuyu, Ihlara ve Kaymaklı "Çekirdek Kapadokya" olarak tanımlanan bölge olmaktadır.

Bölgenin iklim koşulları ile ilgili ulaşılan bilgiler doğrultusunda, karasal iklimin hâkim olduğu söylenebilmekte, bitki örtüsü ise bozkır olmaktadır. Kışları soğuk ve yağışlı, yazları sıcak ve kuraktır. Sıcaklık ortalamaları dağlık ve ovalık alanlara göre farklılık göstermektedir.

3.2. Kapadokya Bölgesi'nin Tarihi

Bölgenin tarihinin çok katmanlı bir yapıya sahip olduğu bilinmektedir. Kapadokya'nın tarihi detaylı bir şekilde incelendiğinde, ilk yerleşimlerin 10.000 yıl öncesine dayandığı görülmektedir.

Tablo 4. Kapadokya'nın Tarihini Oluşturan Dönemler ve Topluluklar (Özata, 2015, s. 6).

MÖ 3000-1750	Asur ticaret kolonileri ve Hititler dönemi
MÖ 1750-1400	Hitit krallık dönemi
MÖ 1400-1200	Hitit imparatorluk dönemi
MÖ 1200-1100	Ege ve kuzey kavimlerinin Kapadokya'ya gelişi
MÖ 1100-950	Frigyalılar
MÖ 950-585	Kimmer-İskit Akınları ve Lidyalılar'ın egemenliği
MÖ 585-334	Pers egemenliği
MÖ 334-335	Makedonya komutanlığı
MÖ 334- 17	Kapadokya Krallığı dönemi
17-395	Roma İmparatorluğu dönemi
395	Doğu Roma (Bizans) Devleti
1072	Türk boylarının bölgeye yerleşmeye başlaması
1086-1175	Danişmendliler dönemi
1175	Anadolu Selçukluları dönemi
1243	Moğol hâkimiyeti
1318	Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılması
1340	Bağımsız Eratna Beyliği
1365	Karamanoğulları Beyliği
1398-1402	Osmanlı egemenliği
1402	Timur'un bölgeyi Karamanoğulları'na geri vermesi
1436	Sultan II. Murat'ın Nevşehir ve Kayseri'yi geri alması
1466	Kapadokya'nın kesin olarak Osmanlı topraklarına katılması
1867	Nevşehir Niğde'ye bağlanması
1902	Nevşehir'in Ankara sancağına bağlanması
1954	Nevşehir'in il olması

Tablo 4’de Kapadokya’nın tarihini oluşturan dönemler ve topluluklar yer almaktadır.

Bölgedeki en eski yerleşim izlerine, Paleolitik devirde (MÖ 10.000 yıl) rastlanmakta ve bir süre jeolojik aktiviteye sahip olduğu için yerleşim sağlanamamış olmaktadır. Tekrar yerleşime hazır hale geldiğinde ise yerleşimler tekrar başlamakta ve bu dönem Neolitik döneme (MÖ 9000-MÖ 7000) denk gelmektedir.

M.Ö.5000-4000 arasında ise, bölge küçük ve farklı krallıklara ev sahipliği yapmaktadır. Yerleşik hayata geçilmesiyle birlikte bölgede ilk büyük medeniyet olarak Hitit egemenliği başlamaktadır. Hititlerden sonra sırasıyla Asurlular, Frigler, Kimmerler, Lidyalılar, Medler ve Perslerin egemenliği söz konusu olmuştur. Roma İmparatorluğu Anadolu'yu ele geçirip, M.S 17'de Kapadokya Krallığı'nı Roma'ya bağlı bir eyalet haline getirmiştir. Kavimler Göçünün (375) oluşturduğu etkiyle Roma İmparatorluğu 395'de Doğu Roma ve Batı Roma olmak üzere ikiye bölünmüştür. Kapadokya ise Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu'nda kalmakta ve bölgedeki birçok kilise bu dönemde inşa edilmiştir (Özcan Abdik, 2013, s. 11).

Şekil 16.Karanlık Kilise, Göreme (URL-7).

Şekil 16'da Bizans Dönemine ait kaya oyma kilise olan Karanlık Kilise yer almaktadır.

Kapadokya Bölgesi 11. yüzyılda Türklerin egemenliğine girmekte ve sırasıyla Danişmentli Beyliği, Anadolu Selçuklu Devleti, Anadolu Türk Beylikleri (Eretnaoğulları, Dulkadiroğulları, Karamanoğulları), Osmanlı Devleti tarafından yönetilmiştir (Özcan Abdik, 2013, s. 15).

Şekil 17. Saruhan Kervansarayı, Avanos (URL-8)

Şekil 17'de Selçuklular Dönemine ait Saruhan Kervansarayı bulunmaktadır. Zamanla ticari ve kültürel bir köprü niteliği gören bölgede, Anadolu Selçuklu Devleti en uzun süre kalan devlet olmaktadır. Bununla birlikte bıraktıkları en belirgin izleri ise kervansaraylardır. 1390'lı yıllarda Osmanlı Devleti'nin Karamanoğulları Beyliği'ne son vermesiyle bölge Osmanlı hakimiyetine geçmiştir (Gümüş, 2019, s. 39).

18. yüzyıl başlarında özellikle Damat İbrahim Paşa döneminde Nevşehir'de imar hareketleri gelişmiş ve farklı türlerde yapılar inşa edilmeye başlamıştır. Nevşehir önce Niğde'ye sonra Ankara sancağına bağlanmış ve son olarak da 1954'de il olmuştur.

3.3. Kapadokya ve Turizm

Türkiye'de turizm bakımından oldukça ilgi gören ve önemli bir yere sahip olan bölgenin, en başta coğrafi yapısı oldukça dikkat çekmektedir. Yaklaşık 25 milyon yıl önce başlayan ve günümüzde halen devam eden yer altı hareketlerinin meydana getirdiği volkanik patlamalar sonucunda rüzgâr ve suyun oluşturduğu erozyonlar, bölgenin coğrafi yapısının oluşmasında etkili olmuştur (Macit Erdal, 2018, s. 40).

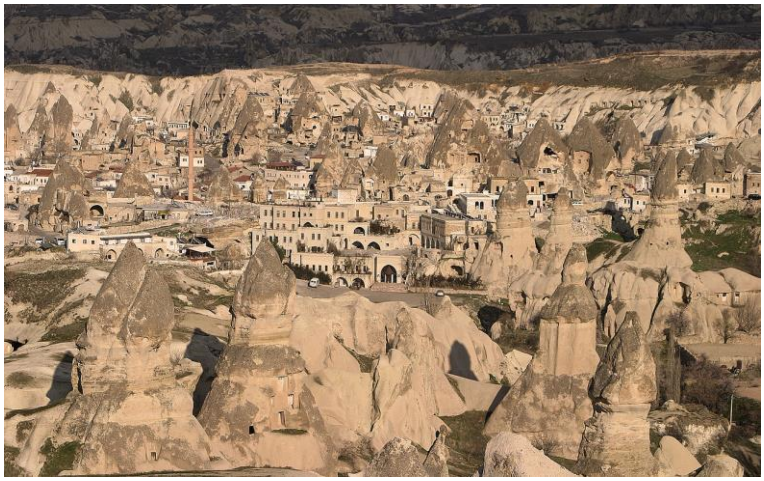
Bir bölgeye sermaye akışını sağlayan en önemli kavramlar arasında bulunan turizmi etkileyen başlıca unsurlar kültürel değerler, faaliyetler ve doğal güzellikler olmaktadır. Türkiye'nin turizm faaliyetlerinin canlı olduğu yerlerden biri olan Kapadokya Bölgesi'ne gün geçtikçe artan ziyaretler çeşitli amaçlarla ön plana çıkmaktadır.

Şekil 18.Bölgede Öne Çıkan Turizm Türleri (Macit Erdal, 2018, s. 43)'den yararlanılarak oluşturulmuştur.

Şekil 18'de Kapadokya Bölgesinde öne çıkan turizm türleri yer almaktadır. Bu turizm türleri arasında doğa ve kültür, balon, termal ve sağlık, inanç, kongre turizmi ile el sanatları, binicilik ve şarapçılık bulunmaktadır.

UNESCO Dünya Miras Listesi'nde toplam 1154 miras bulunmaktadır. Türkiye'nin bu listede 17'si kültürel, 2'si karma olmak üzere 19 miras alanı yer almaktadır (URL-9).

Şekil 19.Göreme Doğal ve Tarihi Milli Parkı (URL-10).

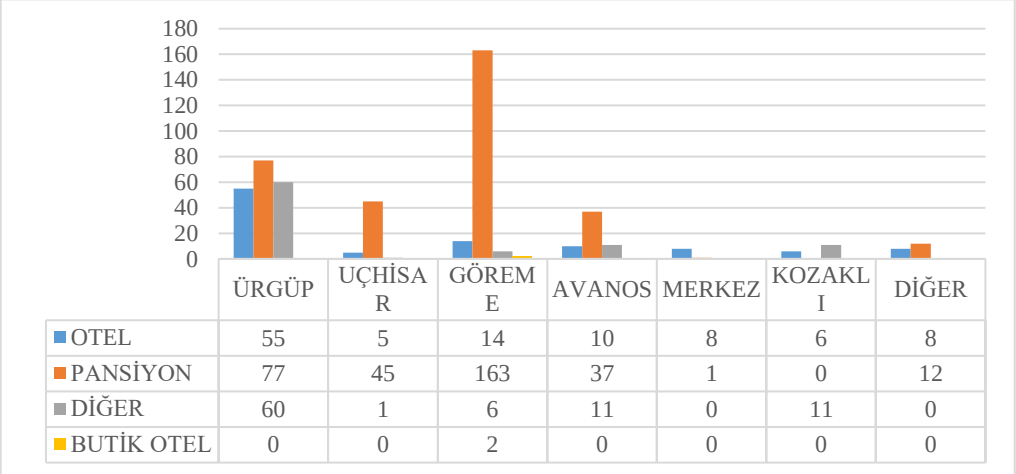
Şekil 19'da 1985'de UNESCO Dünya Miras Listesi'ne 357. Sıra ile kayıtlı olan "Göreme Doğal ve Tarihi Milli Parkı" görülmektedir. Kapadokya Bölgesi, coğrafi olarak Nevşehir, Niğde, Aksaray, Kırşehir ve Kayseri illerini kapsıyor olmasına rağmen turizm faaliyetlerinin büyük bir kısmı Nevşehir'de gerçekleşmektedir. Bu doğrultuda Nevşehir, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından "Marka Kültür Turizm Kenti" ilan edilmektedir (Macit Erdal, 2018, s. 42).

Tablo 5. Nevşehir'deki Konaklama Tesisleri İstatistikleri (Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden yararlanılarak oluşturulmuştur).

	Tesis Sayısı	**Oda Sayısı**	**Yatak Sayısı**
Belediye Belgeli	533	8.796	19.036
Bakanlık Belgeli	113	5.588	11.778
Toplam	646	14.384	30.814

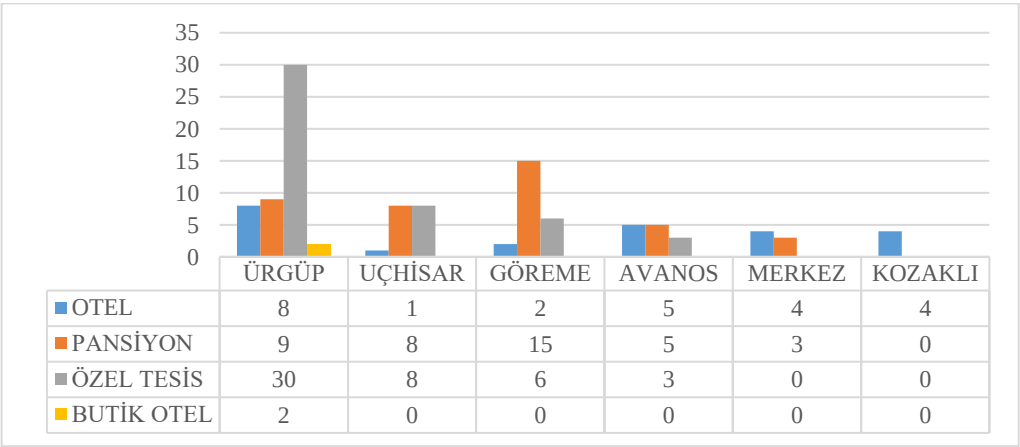
Tablo 5'de 2021 yılının verilerine göre, Nevşehir'deki konaklama tesisleri istatistikleri yer almaktadır. Buna göre Nevşehir'de 533'ü belediye belgeli, 113'ü bakanlık belgeli, toplamda 646 adet konaklama tesisi bulunmaktadır. Bölgedeki konaklama tesislerinin %97,8'i tüm yıl açık, %2,2'si ise mevsimlik olarak açık olmaktadır.

Tablo 6. Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri İstatistikleri (Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden yararlanılarak oluşturulmuştur).

	ÜRGÜP	UÇHİSAR	GÖREME	AVANOS	MERKEZ	KOZAKLI	DİĞER
OTEL	55	5	14	10	8	6	8
PANSİYON	77	45	163	37	1	0	12
DİĞER	60	1	6	11	0	11	0
BUTİK OTEL	0	0	2	0	0	0	0

Tablo 7. Bakanlık Belgeli Konaklama Tesisleri İstatistikleri (Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden yararlanılarak oluşturulmuştur).

	ÜRGÜP	UÇHİSAR	GÖREME	AVANOS	MERKEZ	KOZAKLI
OTEL	8	1	2	5	4	4
PANSİYON	9	8	15	5	3	0
ÖZEL TESİS	30	8	6	3	0	0
BUTİK OTEL	2	0	0	0	0	0

Tablo 6'da Nevşehir'deki belediye belgeli, Tablo 7'de bakanlık belgeli konaklama tesislerinin ilçelere göre dağılımı ve türleri bulunmaktadır. Bu verilere göre Ürgüp'de; 192 belediye belgeli, 49 bakanlık belgeli, Uçhisar'da; 51 belediye belgeli, 17 bakanlık belgeli, Göreme'de; 185 belediye belgeli, 23 bakanlık belgeli, Avanos'da; 58 belediye belgeli, 13 bakanlık belgeli, merkezde; 9 belediye belgeli, 7 bakanlık belgeli, Kozaklı'da; 17 belediye belgeli 4 bakanlık belgeli, diğer ilçeler'de;20 belediye belgeli konaklama tesisi bulunmaktadır.

3.4. Kapadokya Bölgesi'ndeki Konaklama Yapıları

Kapadokya Bölgesi'nin doğal ve kültürel güzelliği, bölgedeki turizm çeşitliliğini artırmakla birlikte konaklama ihtiyacını da ortaya çıkarmaktadır. Turizm sektörünün tarihi ile paralel olarak gelişmekte olan konaklama tesisleri, zaman içerisinde sürekli güncellenmekte ve ilerleme göstermektedir.

Çok katmanlı bir yapıya sahip olan bölgede, geçmişten günümüze kadar ev sahipliği yaptığı medeniyetler sayesinde birçok farklı konaklama yapısı bulunmaktadır. Geçmişte bölgede yaşayan toplumlar işlenmesi kolay volkanik kayalardan barınaklar oluşturmakta ve çeşitli amaçlarla kullanmaktadırlar. Ticaret, savaş ve dini amaçlarla seyahat eden bireylerin geçici olarak kullandığı bu yapılar, ilk konaklama yapıları niteliğinde olmaktadır.

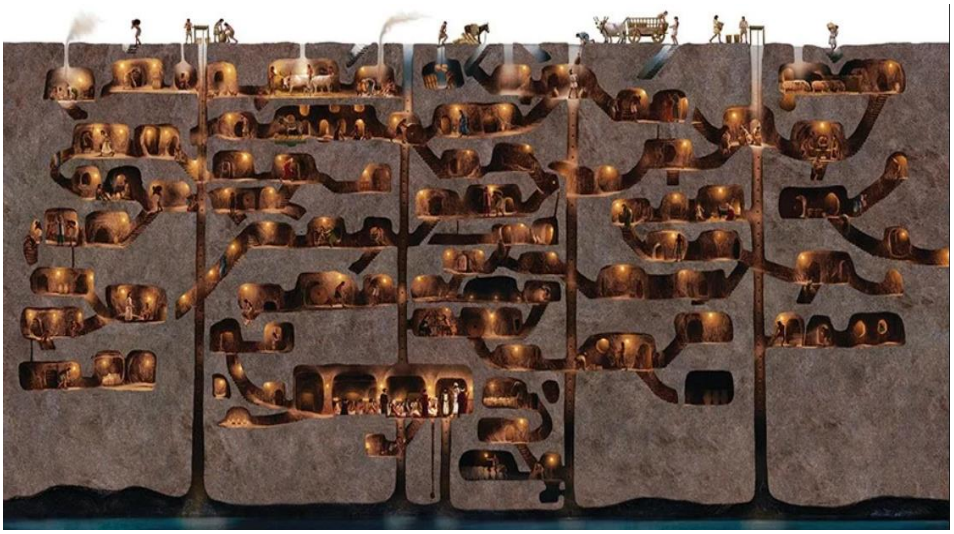
Hristiyanlığı yayma amacıyla M.S. 53'lerde bölgede oluşan yerleşimlerle birlikte kaya oyma kiliseler manastırlar yapılmaya başlamışlardır. Bu sayede bölge önemli bir din merkezi halinde gelmektedir. Arap toplumlarının hüküm sürme çabası ve Roma hükümdarının yasakları sonucunda bölge halkı yer altı şehirleri inşa etmeye başlamaktadır. Bu yer altı şehirlerini oluşturan birimler ise dinlenme alanı, mutfak, hayvan barınağı, şaraphane, kilise ve mezar odalar yer almaktadır (Macit Erdal, 2018, s. 46).

1950'lerde bölgedeki modern anlamda turizm hareketleri başlamakta ve bölgeye turistler gelmeye başlamıştır. 1960'lı yıllarda artan turist sayısı doğrultusunda bölgede otel inşa edilmeye başlamaktadır. Buna örnek olarak gösterilebilecek 1961'de inşa edilen Tusan Otel, bölgedeki ilk büyük otel niteliği taşımaktadır (Macit Erdal, s. 49).

Şekil 20. Tusan Otel (URL-13).

Şekil 20'de görülmekte olan 50 odaya sahip Tusan Otel, Türkiye'de 20. yüzyılda uluslararası üslubun örnekleri arasında bulunmaktadır. Görsel sürekliliğin ön plana çıktığı cephede, doluluk-boşluk ilişkisinden yararlanılmasının yanı sıra petek balkon düzeni yapının belirgin özelliklerinden olmaktadır.

Şekil 21.Derinkuyu Yeraltı Şehri Şematik Kesit (URL-11).

Şekil 21'de 1963 yılından keşfedilen Nevşehir ili Derinkuyu ilçesinde bulunan yer altı şehrinin şematik bir kesit bulunmaktadır.

Kapadokya'nın önemli ticaret yolları üzerinde konumlanması sayesinde bölge ticari açıdan değerli hale gelmektedir. Özellikle Anadolu'ya Türklerin gelmesiyle çok sayıda kervansaray inşa edilmiştir.

Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında İpek Yolu üzerinde bulunan kervansarayların turizm için kullanılabilmesi için imzalanan protokol sayesinde, 11 adet kervansaray restorasyon listesine eklenmiştir (URL-12).

1964'de inşa edilen 4 katlı Venessa Oteli, turizm belgeli işletme olan özelliği taşımaktadır. Bu dönemlerde ahır, ambar, depo ve konut gibi farklı işlevlere sahip kaya oyma mekânlar bulunurken, henüz kaya oyma otel bulunmamaktadır (Macit Erdal, s. 50).

Şekil 22. Kaya Otel, 1966 (URL-14).

Dünyanın ilk kaya oyma oteli olan Kaya Otel 1968'de açılmıştır. Şekil 22'de Kaya Otel görülmektedir. 1960'lı yılların sonunda inşa edilen Peri Otel 27 odası ile, bölgedeki ilk kaya oyma oteller arasında yer almaktadır.

1980'li yıllarda bölgede artan yabancı turist sayısı doğrultusunda artan konaklama ihtiyacını karşılamak amacıyla konaklama yapılarının sayısı artmaktadır. 1997'nin sonlarına doğru bölgede konaklama yapılarının sayısı toplamda 207 adete ulaşmıştır (Babacan Çengel, 2013, s. 128).

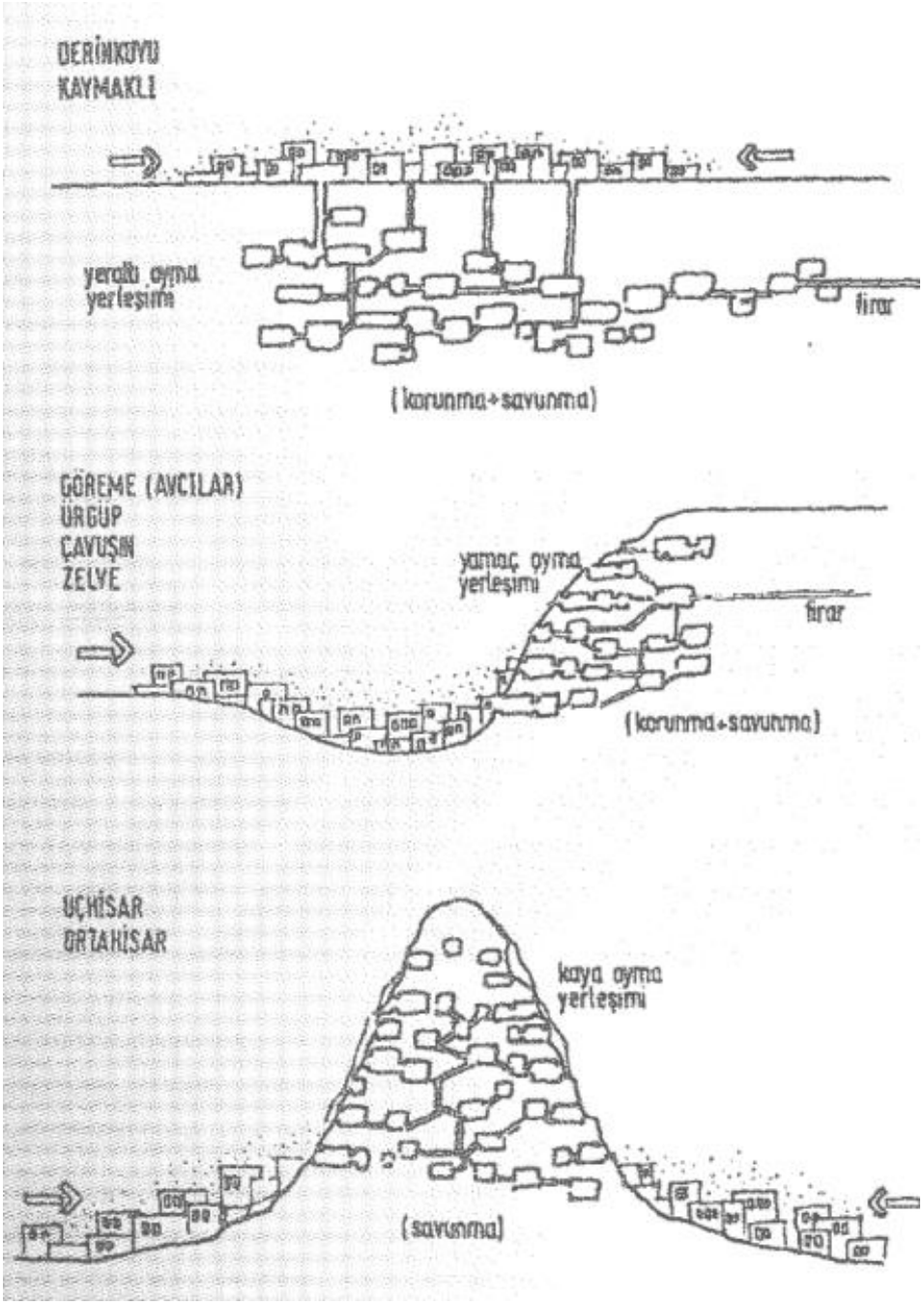
Şekil 23. Dedeman Otel, Nevşehir (URL-15).

O dönemde bölgenin tek beş yıldızlı oteli niteliğini taşıyan ve betonarme iskelet yapıya sahip olan Dedeman Otel'i 1989 yılında inşa edilmiş ve 349 odası bulunmaktadır. Şekil 23'de Dedeman Otel görülmektedir. 2010'lu yıllara gelindiğinde Kapadokya 1,5 milyon turistin ziyaret ettiği ve en popüler 5. Turizm bölgesi olmaktadır (Macit Erdal, s. 51).

Günümüzde Kapadokya Bölgesi'nde faaliyetine devam etmekte olan birçok konaklama yapısı bulunmaktadır. Kaya oyma oteller genel olarak doğal ve tarihi öneme sahip yerlerde inşa edilmekte Göreme, Ürgüp, Ortahisar ve Uçhisar ilçelerinde yer almaktadır.

3.5. Mimari Yapı Biçimleri

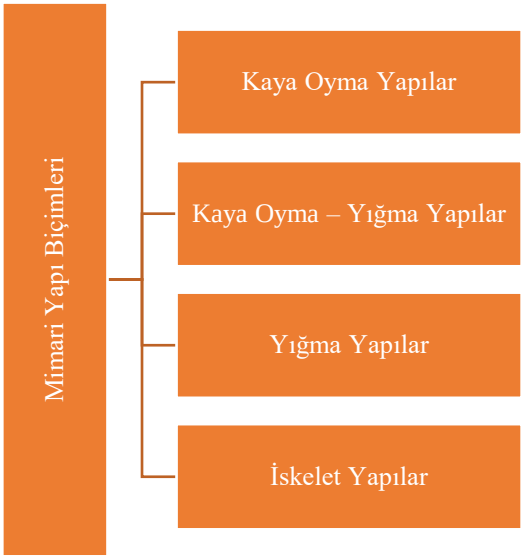
Kapadokya Bölgesi coğrafyasının verdiği imkanlar doğrultusunda zaman içinde toplumlar barınma, korunma, savunma, dini inanç, depolama vb. amaçlar için kayaları oyarak çeşitli yapılar inşa etmişlerdir. Kayaların oyulmasıyla oluşturulan mekânlar ihtiyaç halinde genişletilebilir olduğundan bu yapılar esnek büyümeyi sağlamaktadır.

Şekil 24.Kapadokya Bölgesi'ndeki Yerleşim Dokusu (Binan, 1994, s. 67).

Şekil 24'de Kapadokya Bölgesi'ndeki yerleşim dokusu görülmektedir. Derinkuyu ve Kaymaklı ilçeleri düz araziye kurulu, Göreme, Ürgüp, Çavuşin ve Zelve vadi yamacına kurulu, Uçhisar ve Ortahisar ise büyük volkanik tüf kaya eteğine kurulu olan yerleşimlere örnek gösterilebilmektedir.

Geçmiş dönemlerde farklı amaçlara hizmet etmesi için inşa edilen yapıların birçoğu korunarak günümüze ulaşmayı başarmıştır. Bu yapılar genellikle işlev değişikliğine uğrayarak konaklama yapıları olarak kullanılmaktadır.

Şekil 25. Kapadokya Bölgesi Konaklama Yapıları Mimari Yapı Biçimleri

Çalışma kapsamında, Kapadokya Bölgesi'ndeki konaklama yapıları taşıyıcı sistemlerine göre iskelet yapılar, yığma yapılar, kaya oyma-yığma yapılar ve kaya oyma yapılar olmak üzere 4 grupta incelenmekte ve Şekil 25'de görülmektedir.

3.5.1. İskelet yapılar

İskelet yapılar, genellikle ziyaretçi kapasitesini maksimum düzeye çıkarmak ve yüksek katlı yapılar inşa etmek için tercih edilmektedir. Kapadokya'nın geleneksel yapı biçimleri arasına girmemesine karşın 19. Yüzyıldan itibaren bölgede iskelet betonarme ve yığma betonarme biçiminde konaklama yapılarının inşa edildiği görülmektedir (Macit Erdal, 2018, s. 60).

Tablo 8.İskelet Yapıya Sahip Konaklama Yapıları

Konaklama Yapısının Adı	Görseli
DoubleTree By Hilton Otel	 (URL-16)
Suhan Otel	 (URL-17)
Perissa Otel	 (URL-18)

Tablo 8'de yer alan DoubleTree By Hilton Otel, Suhan Otel ve Perissa Otel bölgede ki iskelet yapıya sahip konaklama yapılarına örnek verilebilmektedir. Son yıllarda bölgede inşaatı tamamlanmış iskelet yapıların haricinde daha eski yapıların betonarme iskelet sisteminin korunmasıyla yenileme geçiren konaklama yapıları da bulunmaktadır. Bu yapıların geleneksel dokuya uyum sağlaması bakımından cephelerine taş kaplama yapılmaktadır.

3.5.2. Yığma yapılar

Genel olarak bölgede bulunan yığma yapılar alttaki kaya zeminin oyulmasıyla veya taş ile olmak üzere 2 biçimde inşa edilmektedir. Yapıların taşıyıcı duvarları, ince yontu taşlarla oluşturulmakta ve bu taşların arasına şillez (yapıda tuğla veya taşların örgüsünü sağlamlaştırmak için kullanılan karışım) (URL-22) ilave edilmektedir.

Yapıların çatıları ise hezen (yapılarda kirişlerin üzerine yerleştirilen ağaçlar) (URL-23) ve sık yerleştirilen kemerler ile oluşturulmaktadır (Özata, 2015, s. 20).

Tablo 9.Yığma Yapıya Sahip Konaklama Yapıları

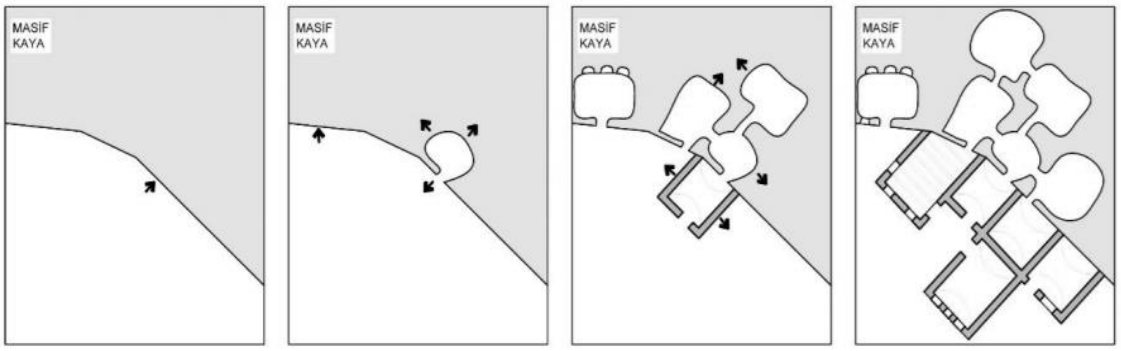
Konaklama Yapısının Adı	Görseli
Sacred House	 (URL-19)
Kistar Otel	 (URL-20)
Canela Cave Hotel	 (URL-21)

Tablo 9'da bölgede yer alan Sacred House, Kistar Otel ve Canela Cave Hotel yığma konaklama yapılarına örnek gösterilebilmektedir.

İklimsel özellikler ve mevcut taş ocağı işletmeleri, bölgede yapı inşa edilme aşamasında taş malzemenin kullanımını artırmaktadır. 19. yüzyılın sonlarına doğru taş işçiliğinin kullanılmaya başlanmasıyla beraber yığma yapıların inşa edilmesi yaygınlaşmaktadır. Konaklama yapılarında, genellikle bölge yerel mimarisine ve doğal güzelliklerine uyum sağlayan oyma yapıların tercih edilmesi nedeniyle yığma yapılara pek fazla rastlanmamaktadır.

3.5.3. Kaya oyma-yığma yapılar

Oyulan kaya bir yapıya ek olarak yığma mekânlar yapılmasıyla elde edilen yapı türüdür. Zaman içinde ihtiyaç halinde çoğaltılabilir ve genişletilebilir olmaları bu yapıların en belirgin özellikleri olmaktadır. Bu yapı türleri genel olarak bir yamaca yaslı olarak inşa edilmekte ve kot farklarına sahip olabilmektedir (Bilgili, 2014, s. 22).

Şekil 26. Kaya Oyma Yapıların Oluşum Şeması ve Yığma Yapı Eklenmesi (Özata, 2015, s. 19).

Şekil 26'da kaya oyma yapıların oluşum şeması ve yığma yapı eklenmesi görülmektedir. Kapadokya Bölgesi'ndeki kaya oyma yapıya sahip konaklama yapılarının içindeki çeşitli mekânlar veya zamanla ekleme yapılan bölümler yığma yapı şeklinde yapılabilmekte ve böyle yapı kaya oyma-yığma yapıya dönüşmektedir.

Bu yapı türünün bölgede inşa edilmeye başlamasıyla birlikte yapı tipolojişi çeşitlenmiş olmaktadır. Geçmişte yapılmış olan kaya oyma bir mekâna ekler yapılarak günümüzde farklı işlevlerle kullanılabilir hale gelmesi sağlanmaktadır.

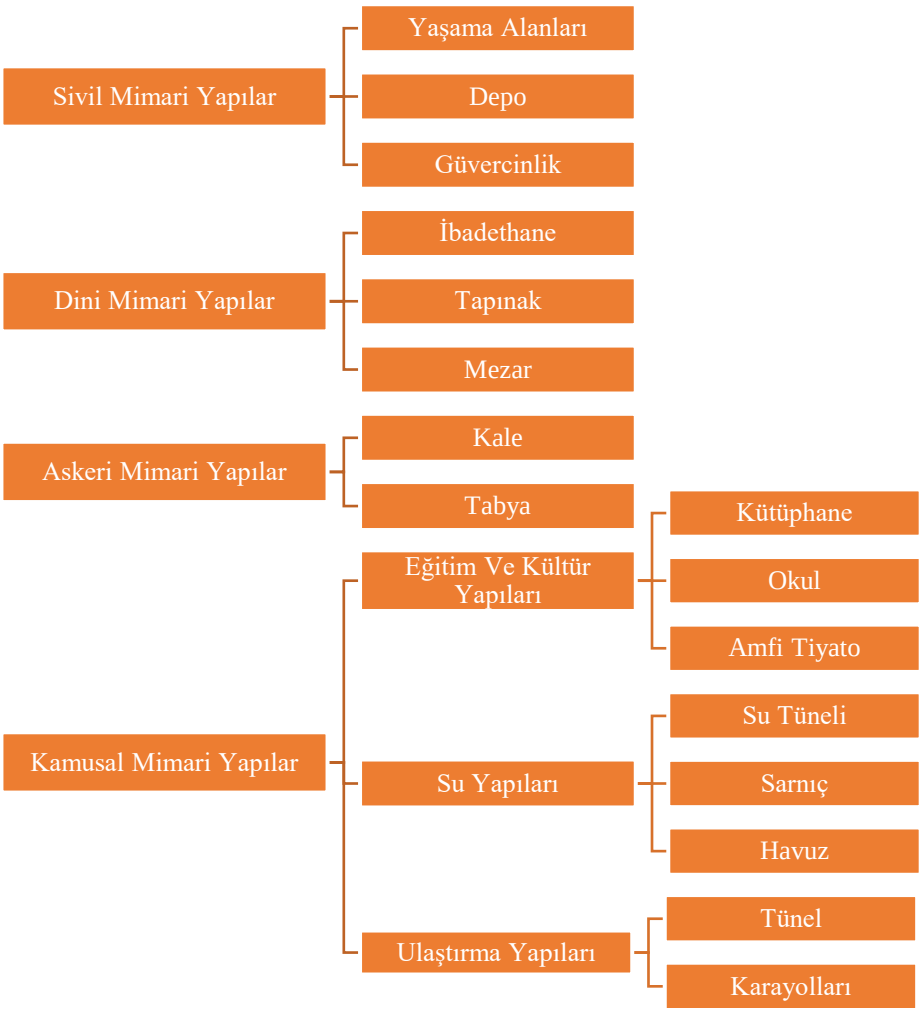
Tablo 10.Kaya Oyma-Yığma Yapıya Sahip Konaklama Yapıları

Konaklama Yapısının Adı	Görseli
CCR Otel & Spa	 (URL-24)
Argos In Cappadocia	 (URL-25)
Yusuf Yiğitoğlu Konağı	 (URL-26)

Tablo 10'da yer alan örneklerden CCR Otel & Spa yatak odasında görüldüğü gibi kaya oyma yapılara yığma yapıdan bölümler eklenebildiği gibi, Argos In Cappadocia yatak odası ile Yusuf Yiğitoğlu Konağı restoran bölümünde olduğu gibi de kaya oyma mekânlar yığma yapılar ile desteklenebilmektedir.

3.5.4. Kaya oyma yapılar

Kaya oyma yapılar, insanoğlunun çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için jeolojik ve iklimsel özelliklere bağlı olarak inşa edilen yapı türü olmaktadır (Kılıç, 2019, s. 5). Bu yapılar yamaçlara yaslı olarak yapılabildiği gibi peribacalarına da inşa edilebilmektedir. Bu mekânlar gereksinim halinde işlevine göre yatay ya da dikey olarak genişletilebilmektedir. Oyma yapılar yalnızca Kapadokya'da değil farklı bölgelerde de inşa edilmektedir. Dünya'da kaya oyma yapılar çeşitli işlevlerle kullanılmakta ve bu mekânlara Çin'de yaşama alanı olarak kullanılan Yaodong mağara evleri örnek olarak gösterilebilir.

Şekil 27. Kaya Oyma Yapıların Sınıflandırılması (Yavuz, 2019, s. 6-14)'den yararlanılarak oluşturulmuştur.

Şekil 27'de kaya oyma yapıların sınıflandırılması görülmektedir. Kaya oyma mekânlar sivil mimari yapılar, dini mimari yapılar, askeri mimari yapılar ve kamusal mimari yapılar olmak üzere 4 gruba ayrılmaktadır. Sivil mimari yapılar yaşama alanları, depo ve güvercinlikler; dini mimari yapılar ibadethane, tapınak ve mezar; askeri mimari yapılar kale ve tabya son olarak kamusal mimari yapılar ise eğitim-kültür yapıları, su yapılar ve ulaştırma yapıları şeklinde alt başlıklara ayrılmaktadır.

Kapadokya Bölgesi'nde geçmiş medeniyetler tarafından yapılmış ve günümüze kadar ulaşmayı başaran kaya oyma yapılar, günümüzde birtakım yenilemelerden geçirilerek konaklama tesisleri olarak işlevlerine devam etmektedir. 21. yüzyıl başlarından itibaren yabancı turistlerin bölgeye olan ilgisinin çoğalmasıyla konaklama işlevine ait yapıların sayısı da artış göstermektedir.

Küçük ve az sayıda pencerelere sahip olan kaya oyma konaklama yapılarında aydınlatma çoğunlukla yapay aydınlatmalar ile sağlanmaktadır. Çoğu oyma mekânlarda oluşan hava sirkülasyonu nedeniyle sıcaklıklar fazla değişmemekte ve yaz mevsiminde mekanik bir sisteme gerek kalmamaktadır. Kış mevsiminde ise kalorifer sistemi sayesinde mekânlar ısıtılmaktadır. Ayrıca bu yapıların genel olarak tavan yükseklikleri çok yüksek olmamaktadır (Macit Erdal, 2018).

Zaman içinde oda sayıları artabilen kaya oyma yapılar geleneksel inşaatın aksine "eksilterek mekân oluşturma" esasına dayalıdır ve bu mimariye sahip yapılarda taşıyıcı elemanlar zemin, duvarlar ve üst örtü olmaktadır (Yavuz, 2019, s. 4). Yapının kendini taşıması, statik hesaba ihtiyaç duyulmaması ve gereksinim halinde büyütülebilmesi kaya oyma yapıların avantajları arasında yer almaktadır (Bilgili, 2014, s. 20).

Tablo 11. Kaya Oyma Yapıya Sahip Konaklama Yapıları

Konaklama Yapısının Adı	Görseli
Hotel Temenni Evi	 (URL-27)
Kemerhan Cave Suits	 (URL-28)
Museum Hotel	 (URL-29)

Tablo 11'de Kapadokya Bölgesi'nde bulunan kaya oyma yapıya sahip konaklama yapılarına verilen örnekler görülmektedir. Verilen örneklerde; Hotel Temenni Evi'nin restoranı, oyma mekânlarda yapay aydınlatmanın görüldüğü Kemerhan Cave Suits'in yatak odası ve oyma mekânlarda pencerenin görüldüğü Museum Hotel'in yatak odası yer almaktadır.

3.6. Kaya Oyma Oteller

Kaya oyma yapılar, kaya kütlesinin farklı kullanım amaçlarına uygun şekilde boşluk yaratmak için oyularak biçimlendirilmesi ile meydana gelmektedir (URL-30). Kaya oyma yapılar, farklı jeolojik koşullara ve iklimsel özelliklere sahip, dünyanın farklı bölgelerinde doğal bir yapı türü olarak karşımıza çıkmaktadır (Dinçer, Akın, Orhan, & Duru, 2020, s. 134).

Türkiye'de başlıca Kapadokya'da görülmekte ve diğer bölgelerde de az da olsa rastlanmaktadır. Dünya'da ise Mısır, İtalya, İran, Hindistan, İspanya gibi farklı ülkelerde çeşitli amaçlar için kaya oyma yapılar oluşturulmaktadır.

Dünya'da ve Türkiye'de otel olarak kullanılan kaya oyma yapı örnekleri bulunmaktadır.

3.6.1. Dünya'da kaya oyma oteller

3.6.1.1. La Dimora Di Metello

La Dimora Di Metello, İtalya'nın güneyinde 1993 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası Alanı olarak ilan edilen Sassi di Matera'nın merkezinde yer almaktadır. Otel Manca Studio tarafından tasarlanmıştır.

Şekil 28. Dimora Di Metello, İtalya (URL-31).

Şekil 29.La Dimora Di Metello Otel İç Mekânı (URL-32).

300 metrekarelik alana sahip olan otelde 4 oda, resepsiyon bulunan giriş holü, kahvaltı odası (yeme-içme alanı), spa alanı ve teras bulunmaktadır. Şekil 29'da otelin giriş holü ve kahvaltı alanı görülmektedir (URL-31).

Şekil 30.La Dimora Di Metello Oda İç Mekânı (URL-33).

Şekil 30'da otelin odalarına ait görseller yer almaktadır. Her oda birbirinden farklı özelliklere sahip olduğu için Eumenia, Numisia, Agapta ve Metella adlarında özel olarak isimlendirilmektedir. Tüm odaların tavan yüksekliği yaklaşık 4,5 metreye ulaşmaktadır (URL-31).

Şekil 31. La Dimora Di Metello Kat Planı (URL-33).

Şekil 31'de otelin kat planı görülmektedir. Planda 1 numara otelin dış girişi, 2 numara resepsiyon ve giriş holü alanı, 3 numara kahvaltı odası, 4 numara spa alanı, 5 numara Eumenia adlı oda, 6 numara Numisia adlı oda, 7 numara Agapta adlı oda, 8 numara Metella adlı oda, 9 numara ise teras alanı olmaktadır.

3.6.1.2. Hotel La Claustra

Bir zamanlar St Gotthard Dağı'nda askeri bir sığınak olarak kullanılan yapı, 1999 yılında ordunun yapıyı terk etmesinden sonra 2004 yılında otele dönüştürülmüştür. 17 odaya sahip olan La Claustra, 4 yıldızlı bir oteldir. İsviçre'nin Airolo şehrinde bulunan otel, Zürih ve Milano'nun tam ortasındadır. Otelde ayrıca restoran, kapalı havuz, spa alanı ve etkinlik odası bulunmaktadır (URL-34).

Şekil 32. La Claustra Hotel (URL-35).

Şekil 32'de La Claustra Hotel'in bulunduğu konum görülmektedir. Otel deniz seviyesinden yaklaşık 6.700 fit (yaklaşık 2.042 m) yüksekte bulunmakta ve geniş bir alana yayılmaktadır.

Şekil 33.La Claustra Hotel İç Mekân (URL-35).

Şekil 33'de otelin iç mekân görselleri bulunmaktadır. Solda otelin spa alanı, sağda ise yeme-içme alanı görülmektedir.

3.6.1.3. Corte San Pietro Hotel

Mimar Daniela Amoroso tarafından 2012 yılında tasarlanan Corte San Pietro Hotel, İtalya'da bulunmaktadır. 17. Yüzyıldan kalma terk edilmiş bir yapı restore edilerek yeniden kullanıma otel işlevi ile açılmaktadır (URL-36).

Şekil 34. Corte San Pietro Hotel, İtalya (URL-36).

Şekil 34'de otelin iç avlu kısmı görülmektedir. Otelin mimarı döşemeler, duvar renkleri, mobilyalar gibi her detayda renk uyumuna dikkat ederek tarihi dokuyu kaybetmeyerek, sade bir tasarım anlayışı benimsemektedir (URL-37).

Şekil 35. Corte San Pietro Hotel İç Mekân (URL-36).

Şekil 35'de otelin iç mekânları görülmektedir. Odalarda taş, ahşap ve demirin kombinasyonu temel alınmaktadır.

Şekil 36. Corte San Pietro Hotel Kat Planı (URL-36).

Şekil 36'da Corte San Pietro Hotel'in kat planı yer almakta ve otelin bir iç avlu etrafında kurgulandığı görülmektedir. Otelde 5 adet oda, resepsiyon alanı, kahvaltı salonu küçük kot farklılıklarından meydana gelen iç avlu etrafında toplanmaktadır.

3.6.1.4. Kagga Kamma Nature Reserve

Güney Afrika'da yer alan Kagga Kamma, Cederberg Sıradağları arasında bulunmaktadır. Otel tesisi içerisinde restoran, konferans alanı, açık yüzme havuzları, kaplıca alanı ve odalar bulunmaktadır (URL-38).

Şekil 37. Kagga Kamma, Güney Afrika (URL-38).

Şekil 37'de görülmekte olan otel "2019 Dünyanın En İyi Eko-Oteli" gibi farklı birçok ödüle sahip olmaktadır. Otel çevre dostu bir hibrit enerji sistemi ile çalışmaktadır. Aynı zamanda "Dünyanın En İyi 10 Mağara Oteli", "Western Cape'deki En İyi 10 Sıradışı Otel", "Dünyanın En İyi 10 Yeşil ve Çevre Dostu Oteli" gibi çeşitli listelerinde içinde yer almaktadır (URL-39).

Şekil 38. Kagga Kamma Dış Mekânlar (URL-40).

Şekil 38'de otelin açık havuzu ve teras alanları yer almaktadır. Otel 4 yıldıza sahip olmakla birlikte 2 açık yüzme havuzu bulunmaktadır.

Şekil 39. Kagga Kamma Mekânlar (URL-41).

Otelde açık hava suitleri, mağara suitleri ve kulübe suitleri gibi çeşitli oda tipleri bulunmaktadır. Şekil 39'da otelin farklı oda tipleri görülmektedir. Otelde 10 suit oda ve 5 kulübe suiti mevcuttur (URL-42).

3.6.1.5. Beckham Creek Cave Hotel

Amerika'da bulunan otel, soğuk savaş döneminde sığınak olarak kullanılmıştır. 1980'li yıllarda bir iş adamı tarafından satın alınarak otele dönüştürülmüştür (URL-43).

Şekil 40. Beckham Creek Cave Hotel, ABD (URL-43).

Şekil 40'da otelin dışarıdan görünümü yer almaktadır. Otel son halini 2014 yılında almıştır.

Şekil 41. Beckham Creek Cave Hotel Odalar (URL-44).

Şekil 41'de 4 odası bulunan otelin yatak odaları görülmektedir. Otele dönüştürülen mağaranın içeriye ışık alabilmesi için yapılan çalışmalar 4 yıl sürmüştür. 280 dönümlük bir araziye sahip olan otelin çalışmaları sırasında, mağaranın doğal yapısını bozmadan yapılmıştır (URL-44).

Şekil 42. Beckham Creek Cave Hotel Ortak Alan (URL-44).

Otelde aynı zamanda çamaşırhane, mutfak ve ortak salon alanı bulunmaktadır. Şekil 42'de ortak alanlar yer almaktadır.

3.6.1.6. Les Hautes Roches

Fransa'da yer alan Les Hautes Roches, 4 yıldızlı bir otel niteliğindedir. Uçurum kenarında oyulmuş kayalarla bütünleşen yapı 18. yüzyıldan kalmadır.

Şekil 43. Les Hautes Roches, Fransa (URL-45).

Şekil 43'de otelin dışarıdan görünüşleri bulunmaktadır. Otelde ayrıca açık yüzme havuzu, restoran, bahçe, teras ve toplantı odası yer almaktadır (URL-22).

Şekil 44. Les Hautes Roches Odalar (URL-45).

12'si mağara olmak üzere toplam 14 odası bulunmaktadır. Şekil 44'de otelin odaları görülmektedir.

3.6.1.7. Desert Cave Hotel

Desert Cave Hotel, Güney Avustralya'nın kuzeyinde bir kasaba olan Coober Pedy'de bulunmaktadır. Bölgede yüksek sıcaklık nedeniyle nüfusun çoğunluğu yeraltında yaşamaktadır (URL-46).

Şekil 45. Desert Cave Hotel, Avustralya (URL-47).

Şekil 45'de görülmekte olan 4 yıldızlı otelin inşaatı 1984 yılında başlamış ve resmi olarak 1988 yılında açılmıştır. (URL-46).

Şekil 46. Desert Cave Hotel İç Mekânlar (URL-47).

Otel bünyesinde 19 oda, yeraltı barı, kafe, oyun odası, yer altı mağazalar bulunmaktadır. Birbirinden farklı odaların her biri yüksek tavanlı olup Şekil 46'da solda görülmektedir.

3.6.2. Türkiye’de kaya oyma oteller

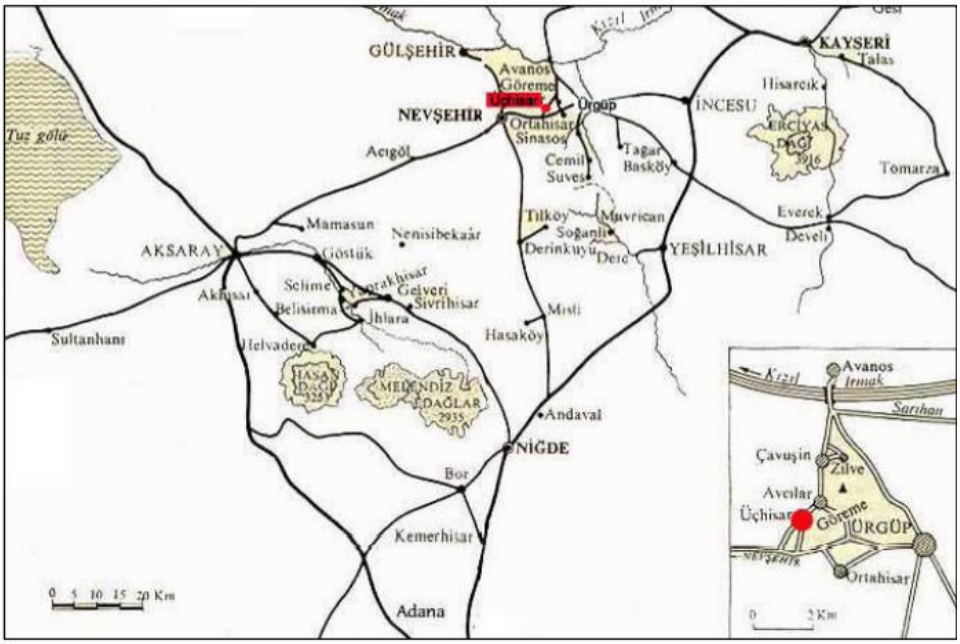
Kaya oyma yapılar ülkemizde başlıca Kapadokya Bölgesi’nde gözlenmekte olup, bunun yanı sıra daha az yaygın olarak diğer bölgelerimizde de yeraltı açıklıkları bulunmaktadır. Kapadokya Bölgesi’nde 1500 yıldan daha yaşlı birçok kaya oyma yapı bulunmakta olup, bunların dış görünümleri doğal morfolojiye uygun bir yapı sergilerken, iç mekânlarında ise oldukça karmaşık ve detaylı bir geometrinin olduğu gözlenmektedir. Farklı boyut ve şekillerde kazılmış olan bu yeraltı açıklıkları günümüzde de konaklama, yaşam ve depolama amaçlı kullanılmaktadır (Dinçer, Akın, Orhan, & Duru, 2020, s. 134).

Kapadokya’nın kaya oyma otelleri günümüzde yerli ve yabancı turistler tarafından oldukça ilgi görmektedir. Bölgede halen turizm amaçlı yeraltı mekânların oluşturulmasına devam edilmektedir.

Çalışmanın sonraki bölümlerinde Kapadokya Bölgesi’ndeki kaya oyma otel örnekli detaylı bir şekilde incelenecektir.

BÖLÜM 4. UÇHİSAR'DA BULUNAN KAYA OYMA OTELLER

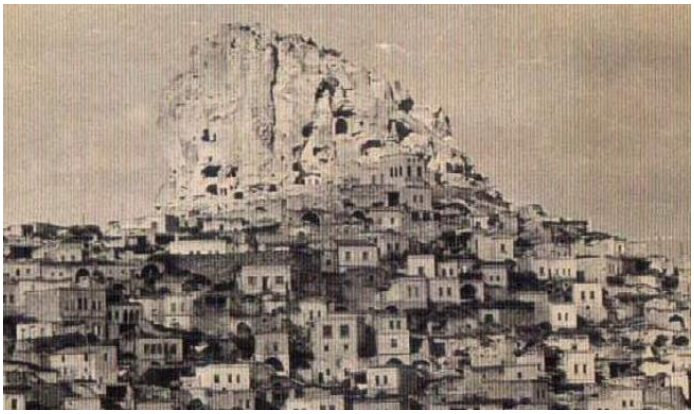
Kapadokya Bölgesi'nin Aksaray, Kayseri ve Niğde illerinin ortasında kalan üçgenin merkezinde yer alan Uçhisar, Nevşehir'in 7 km doğusunda konumlanmaktadır (Cimşit, 2007, s. 80).

Şekil 47.Uçhisar'ın Konumu

Şekil 47'de Uçhisar'ın Nevşehir ili içerisindeki konumu görülmektedir. Uçhisar'da Kermil, Güvercinlik, Karankemer ve Bağlıdere olmak üzere toplamda 4 vadi bulunmaktadır.

Hititler Dönemi'nde gözetleme ve savunma amacıyla kullanılan Uçhisar bölgesinin önemi, Selçuklu ve Beylikler döneminde de devam etmiştir. Yıldırım Bayezid zamanında Osmanlılara geçen bölge, Fatih Sultan Mehmet zamanında Osmanlı sınırlarına katılmış ve bu sayede bölgedeki çatışmalar sona ermiştir. Zaman içinde pek çok medeniyet barındıran bölge çok katmanlı bir yapıya sahiptir (Cimşit, 2007, s. 80).

Şekil 48.1960'larda Uçhisar Kalesi ve Çevresi (Cimşit, 2007, s. 81).

Şekil 48'de Uçhisar Kalesi ve çevresinin 1960'lı yıllardaki görüntüsü yer almaktadır. 1960'lı yıllara kadar kale çevresinde yaşam devam etmiştir. 1962'de çıkan afet Yasasına dayanan, 1960'lı yılların sonlarına doğru güvenlik nedeniyle Kapadokya'nın bazı bölgelerinin boşaltılması başlatılmıştır. Afet yasası kale etrafında yerleşmiş olanların, afet riski bulunduğu için devlet tarafından bölgeden uzaklaştırılması olarak açıklanabilir (Utku, 2021, s. 71).

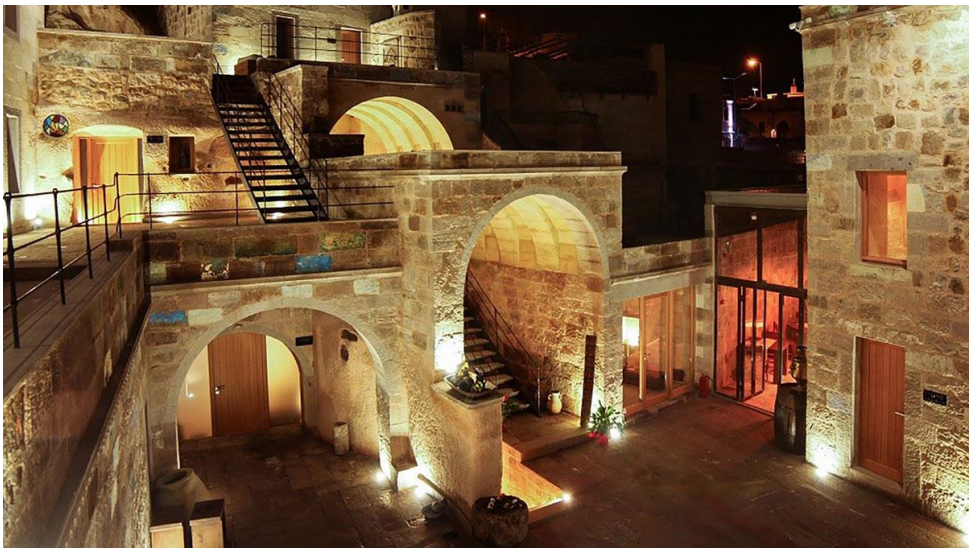
1930'lara kadar muhtarlık yöntemiyle ilerleyen Uçhisar, 1969'da belediye teşkilatını kurmuş ve 500 hanelik bir kasaba olmuştur. Geçim kaynağı ise tarım ve turizmdir. 1970'li yıllarda turizm odaklı gelişmeler başlamıştır. Bölgenin zaman içinde yaşadığı gelişmelere paralel olarak turizmde de çeşitli gelişmeler görülmüştür. Turistlerin ilgi odağı olan Uçhisar'da, çok sayıda konaklama yapısı bulunmaktadır.

Zaman içinde değişen yaşam koşulları ve ihtiyaçlar doğrultusunda bazı yapıların sahip oldukları işlev kullanılmayabilir ya da işlevinin kaybedebilir, bu durumlarda yapılar farklı amaçlara hizmet etmek için değerlendirilebilir. Çok katmanlı yapısı nedeniyle Uçhisar'da Roma döneminden beri oyma çalışmaları yapılmış; fazla sayıda oda, sarnıç, sığınak ve mezarlar tespit edilmiştir. Bölgedeki oyma yapılar günümüzde farklı işlevlerle kullanılmaya devam etmektedir. Kaya oyma otellerin bir kısmına yeniden işlev verildiği gibi, yeterli alan olmadığında da yapıya sonradan yığma yapı şeklinde eklemeler yapılmaktadır.

4.1. Millstone Cave Suites

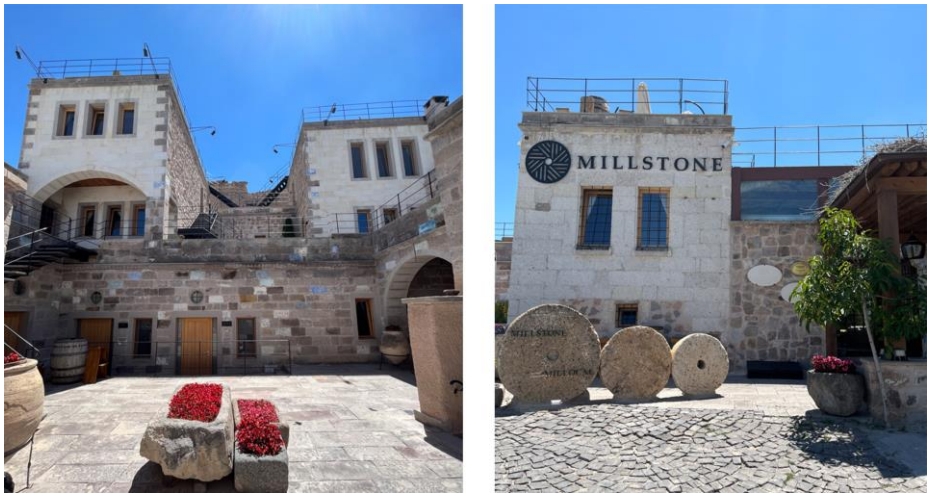
Uçhisar merkezine 800 metre, Nevşehir şehir merkezine 8 km uzaklıkta olan Millstone Cave Suites, Göreme, Kızıl vadi ve Güvercinlik vadisine kuş bakışı hâkim bir tepenin üzerinde konumlanmaktadır. Toplam inşaat alanı 715 m^2, bina alanı ise 605 m^2'dir.

Otelin restorasyon çalışmaları 2015 yılında tamamlanmıştır. Mimarlık Araştırmaları Stüdyosu (MArS-Mimarlar) tarafından tasarlanan proje 3 küçük parsel üzerinde geliştirilmiş, mevcut kayaya oyma mekanların ve taş yapıların eklenmesiyle restorasyon tamamlanmıştır.

Şekil 49. Millstone Cave Suites-Genel Görünüş (URL-48).

Bir avlu çevresinde çeşitli kotlarda bulunan teraslar aynı zamanda odalara ulaşımı da sağlamaktadır. Şekil 49'da otelin avlusu, farklı kotlardaki terasları ve sirkülasyon elemanları görülmektedir. Teras alanlarında uygulanan küçük ölçekli morfoloji ve farklı kot farkları sayesinde geleneksel dokuyu sürdürülmüştür (URL-48).

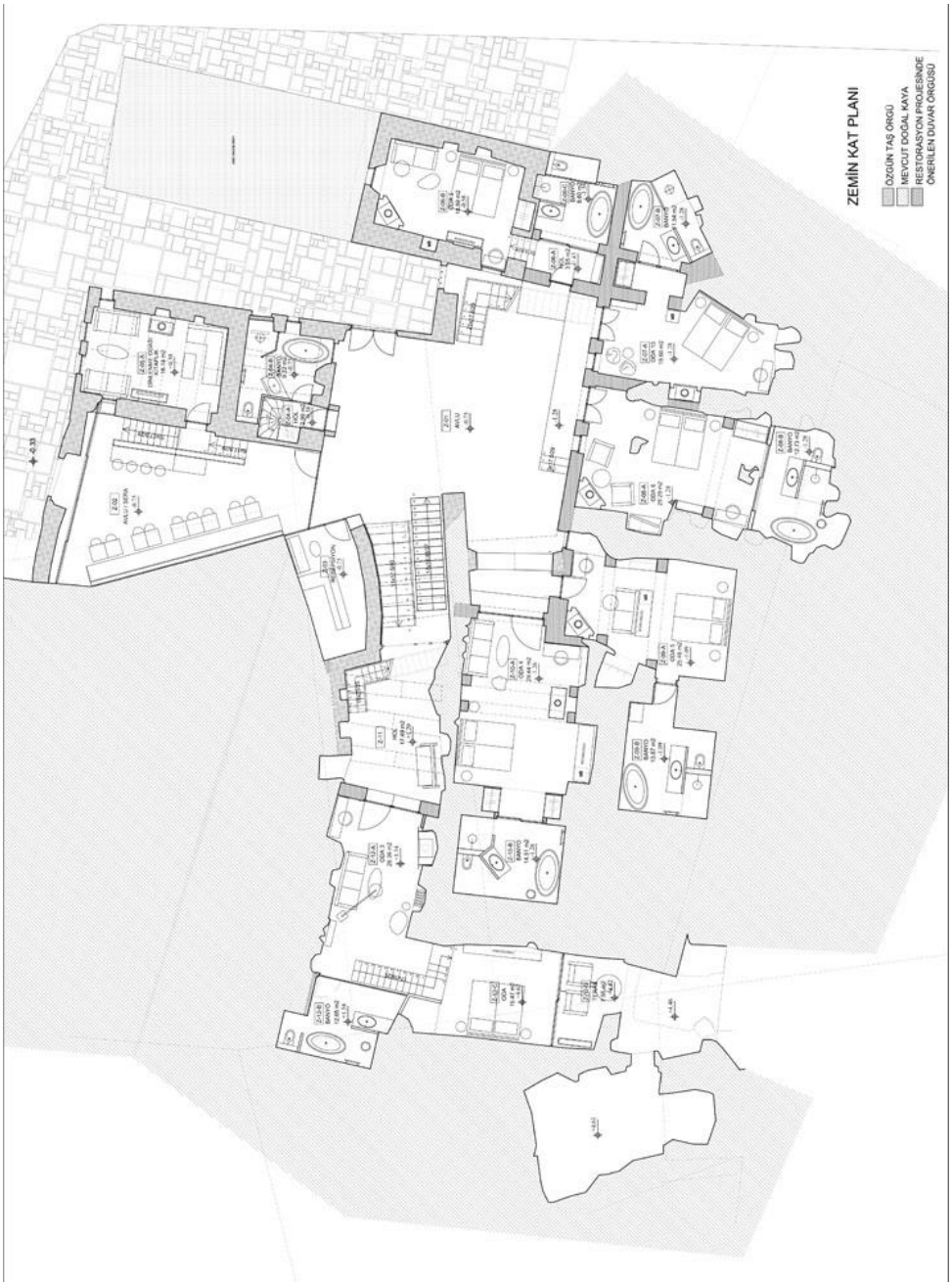
Şekil 50. Millstone Cave Suites-Giriş ve Avlu (Yazarın Fotoğraf Arşivi).

Şekil 50'de otelin avlu ve giriş kısmı yer almaktadır. Resepsiyonu avlu kısmında otelin, avluya ve dinlenme odasına açılan 2 farklı giriş kapısı bulunmaktadır.

Şekil 51. Millstone Cave Suites-Dinlenme Alanı (Yazarın Fotoğraf Arşivi).

Şekil 51'de görülmekte olan dinlenme alanı aynı zamanda otelin avluya açılan giriş kapılarından birisidir. Bu alanda misafirlerin faydalanabileceği bir kütüphane alanı bulunmaktadır.

Şekil 52. Millstone Cave Suites-Zemin Kat Planı

Şekil 52'de otelin zemin kat planı bulunmaktadır. Otelde konaklama işlevinin dışında dinlenme alanı, fitness salonu, restoran, toplantı salonu ve bahçe yer almaktadır. Otelin konumlandığı mahallenin, yapı sınırları içerisinde kalan eski taş çörek fırını restore edilip otel bünyesinde restoran alanı olarak kullanılmaktadır.

Şekil 53. Millstone Cave Suites-Kesit 1 (URL-49).

Şekil 54. Millstone Cave Suites-Kesit 2 (URL-49).

Şekil 53 ve Şekil 54'de otelin tasarımı sırasında hazırlanan kesitler yer almaktadır. Yer altı ve yer üstünde oluşturulan mekanlarla birlikte konaklama tesisi haline dönüştürülen aynı zamanda otel 4 yıldıza sahiptir. Otel yapısı sebebiyle farklı tiplerde ve büyüklüklerde odalara sahiptir. Toplamda 13 odası ve 26 yatak kapasitesi bulunan otel, tüm yıl boyunca hizmet vermektedir.

Şekil 55. Millstone Cave Suites-1003 Numaralı Oda (Yazarın Fotoğraf Arşivi)-1004 Numaralı Oda (URL-51).

Şekil 55'in solunda otelin 1003 numaralı odası, sağında ise 1004 numaralı odası görülmektedir. 1002, 1003 ve 1004 numaralı odalar otelin "Junior Suit Oda" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır. Bu gruptaki odalar otelin giriş katında yer almakta ve toplamda 30-42 m^2 genişliğindedir. Modern rustik ve minimalist tarzda dizayn edilmiş odalardaki tüm mobilyalar otelin tasarımı olup Endonezya'da eski tik ağacından özel olarak imal edilmiştir (URL-50).

Şekil 56. Millstone Cave Suites-1005 Numaralı Oda (URL-52)- Millstone Cave Suites-1006 Numaralı Oda (URL-53).

Şekil 56'nın solunda 1005 numaralı oda, sağında 1006 numaralı oda bulunmaktadır. Otelin bulunduğu konumun yapısı ve doğal ortamının özellikleri oda iç mekanlarına yansıtılmış, mekân tasarımında belirleyici etken olmuştur.

Şekil 57.Millstone Cave Suites-1008 Numaralı Oda (URL-55)- Millstone Cave Suites-1010 Numaralı Oda (URL-54).

Şekil 57'nin solunda otelin 1008 numaralı odası, sağında ise 1010 numaralı oda görülmektedir. 1005, 1006, 1007, 1008 ve 1010 numaralı odalar otelin "Suit Oda" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır. Otelin giriş, ikinci ve üçüncü katında bulunan süit odalar yaklaşık 30-45 m^2'ye sahiptir.

Millstone Cave Suites işlevsel organizasyonu: Otelin kaya oyma alanları geçmiş dönemlerde fırın ve konut olarak kullanılmıştır. Konaklama organizasyonu, yatak odaları ve teras birimlerinden oluşmaktadır. Odaların büyüklüğü 26-55 m^2 arasında değişkenlik göstermekte ve 6 farklı tipte odası bulunmaktadır. Oteli oluşturan yönetim organizasyonu; resepsiyon ve bürolar bölümü, housekeeping bölümü, mutfak bölümü, teknik servis bölümü ve personel kullanım alanlarından oluşmaktadır. Sosyal aktiviteler organizasyonu; yemek bölümü, dinlenme bölümü, toplantı bölümü, spor salonu ve bekleme alanıdır. Otelde lobi yerine bekleme alanı olarak doğal ışığı maksimum derecede alan bir mekân düzenlenmiştir.

Millstone Cave Suites mekânsal organizasyonu: Farklı kotlarda bulunan teraslar dış alan sirkülasyonunu sağlarken, bodrum kata inen merdiven ise iç mekânda yer alan tek düşey sirkülasyon elemanıdır. Yapının yatak odalarına olan tüm dağılım, tek kollu ve teraslar arasında ulaşımı da sağlayan merdivenlerden sağlanmaktadır. Otel kitlesel mekân organizasyonu yapısına sahiptir. Bodrum katta spor salonu, oda servisi, restaurant ve mutfak bulunmaktadır. Yatak odalarının tiplerine göre balkonlu veya balkonsuz olarak tasarlanmıştır. Tüm yatak odalarında özel banyo mevcuttur.

Millstone Cave Suites biçimsel organizasyonu: Yapının doğal aydınlatma ve havalandırmaya sahip olan yüzeyleri kuzeydoğu ve kuzeybatı cepheleridir. Kaya oyma mekanlar ve arazinin şekline göre tasarlanan yapının toplam bina alanı 605 m^2'dir.

4.2. Petra Inn Cappadocia

Nevşehir şehir merkezine 8,5 km uzaklıkta olan Petra Inn Cappadocia, çevresinde önemli kervansaray, kilise ve camiler bulunmaktadır. Otelin adı olan "Petra" Latincede kaya, Yunancada taş anlamına gelmektedir. Otelde kullanılan kaya oyma alanların yetersiz kalmasıyla zaman içinde ekler yapılmıştır. Otel odaları kaya oyma ve konak odaları şeklinde ayrılmaktadır. Kapadokya ve Erciyes Dağı manzarasına hâkim olan, Çarhacı Mustafa Efendi Konağı Uçhisar'da halen ayakta olan 3 konaktan biri olma özelliğini taşımaktadır. Otel, konumu ve taşıdığı özelliklerin getirdiği önem dikkate alınarak restore edilmiştir.

Şekil 58. Petra Inn Cappadocia-Genel Görünüm (URL-56).

Şekil 58'de otelin genel görünümü yer almaktadır. Farklı kotlarda bulunan teraslar yapının konumuna uyumluluğunu sağlamaktadır.

Birçoğu kaya oyma olan otelin bazı alanları restorasyon sırasında, orijinalleri Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde olan Hitit, Kargamış Harabeleri ve Selçuklu Dönemi'ne ait pek çok rölyefin taş oyma reproduksiyonları ile bezenmiştir.

Restorasyon sırasında konağın oda kısımları sadece temizlenmiş ve sağlamlaştırılmıştır. Konakta yer alan hamamlık, şırahane gibi bölümler ise tamamen korunmuştur. Yapıya sonradan eklenen teraslar vb. alanlar eski taşlarla ve ana yapıya bağlı kalınarak restore edilmiştir.

Şekil 59. Petra Inn Cappadocia-Giriş Alanı (Yazarın Fotoğraf Arşivi).

Şekil 59'da otelin giriş alanı yer almaktadır. Bahçe kapısının hemen karşısında yer alan bölümde resepsiyon alanı bulunmaktadır. Otelde bazıları balkonlu olmak üzere 19 adet oda, restoran, 50 kişilik toplantı salonu, toplamda 350 m^2'lik 4 adet teras bulunmaktadır. Odalardan 1'i ise engelli misafirlerin kullanımına uygun olarak tasarlanmıştır. Ayrıca otelin her odasına ayrı isimler verilmiştir. Yerden ısıtma sistemi kullanılan odalarda ışıklandırmadan el dokuma halılara kadar birçok detay, otel konumuna uyum sağlayacak şekilde tasarlanmıştır.

Şekil 60. Petra Inn Cappadocia-Onyx (URL-57).

Şekil 60'da Osmanlı Saraylıları tarafından yapılmış olup restorasyon sırasında büyük bir kısmı korunan "Onyx" adlı oda yer almaktadır. Toplam alanı 45 m^2 olan odada bulunan kayadan oyma jakuzi ise eskiden şırahane olarak kullanılmıştır. Derin ve kaliteli uyku sağlaması dışında dinginlik, konsantrasyon ve denge getirdiğine inanılan oniks tüm zemini kaplamaktadır.

Şekil 61. Petra Inn Cappadocia-Obsidyen (URL-58).

Şekil 61'de 52 m^2 alana sahip "Obsidyen" adı verilen oda görülmektedir. Geleneksel oymacılığın seçkin örneklerinin yoğun olarak kullanıldığı odada taşı şekillendirebilen taştan yani obsidyenden ilham alınmıştır.

Taş kemerli yatak odası ve şöminesinin her detayında el işçiliğine rastlanan odanın tavanı tomruklarla desteklenmiştir. Onyx ve Onsidyen adlı odalar otelin “Superior Cave Suitler” olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Şekil 62. Petra Inn Cappadocia-Ametist (URL-59).

Şekil 63. Petra Inn Cappadocia-Ametist (URL-60).

Şekil 62’de “Ametist” adı verilen toplam alanı 63 m^2 olan oda, Şekil 63’de ise odaya ait banyo görülmektedir. Odanın ismini aldığı ametist taşının konsantrasyonu kolaylaştırdığı ve kaliteli uyku sağladığına inanılmaktadır (URL-57).

Şekil 64. Petra Inn Cappadocia-Mercan (URL-61).

Şekil 64'de 89 m^2'ye sahip olan ve "Mercan" adı verilen oda yer almaktadır. İç içe mağaralarıyla yapının derinliklerine uzanan odanın konseptinde, derin okyanuslardan esinlenilmiştir. Odanın ismi olan mercan ise okyanus konseptine bağlı olarak geliştirilmiştir. Mercan taşı; yüksek enerjiyi, dinamizmi ve sıcaklığı temsil etmektedir.

Şekil 65. Petra Inn Cappadocia-Yeşim (URL-62).

Şekil 65'de 97 m^2'lik alanı bulunan ve "Yeşim" adı verilen oda yer almaktadır. Amesist, Mercan ve Yeşim adlı odalar otelin "Executive Cave Suitler" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Şekil 66. Petra Inn Cappadocia-Turmalin (URL-63).

Şekil 66'da 47 m^2'lik alana sahip ve "Turmalin" olarak adlandırılan oda görülmektedir. Odanın ismi olan Turmalin; sanatsal sezginin taşı olarak da bilinmektedir ve dünyanın en değerli taşlarından sayılmaktadır.

Şekil 67. Petra Inn Cappadocia-Azurit (URL-64).

Şekil 67'de 38 m^2'lik alana sahip olan ve "Azurit" adı verilen oda görülmektedir. Derin masmavi rengi ile yumuşak bir taş olan azurit, antik Mısır'da medyum taşı, Çin'de cennet taşı olarak bilinmektedir. Turmalin ve Azurit adlı odalar otelin "Deluxe Cave Suitler" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Petra Inn Cappadocia işlevsel organizasyonu: Otelin kaya oyma bölümleri geçmişte konut ve şırahane olarak kullanılmıştır. Otelin konaklama organizasyonu, önceki örnekte olduğu gibi yatak odaları ve teras birimlerinden oluşmaktadır. Odaların büyüklüğü 28-98 m^2 arasında değişkenlik göstermekte ve 9 farklı tipte odası bulunmaktadır. Oteli oluşturan yönetim organizasyonu; resepsiyon ve bürolar bölümü, oda servisi bölümü, mutfak bölümü ve personel kullanım alanlarından oluşmaktadır. Sosyal aktiviteler organizasyonu; restoran bölümü, 50 kişilik toplantı salonu ve lobi alanıdır.

Petra Inn Cappadocia mekânsal organizasyonu: Otelin resepsiyon ve lobi alanı giriş katta, restoran ve toplantı salonu birinci katta yatak odaları ise üst katlarda ve farklı kotlarda bulunmaktadır. Toplamda 350 m^2'lik 4 adet terasa sahip olan otelin teraslar arası ulaşımı tek kollu merdivenlerle sağlanmaktadır. Bu düşey sirkülasyon elemanları aynı zamanda yatak odalarına da ulaşım sağlamaktadır. Otelin merkezindeki teraslarda bulunan merdivenlerden dolayı radyal mekân organizasyonu yapısına sahiptir. Yatak odalarının tiplerine göre balkonlu veya balkonsuz olarak tasarlanmıştır. Tüm yatak odalarında özel banyo mevcuttur.

Petra Inn Cappadocia biçimsel organizasyonu: Yapının doğal aydınlatmaya sahip olan yüzeyleri kuzeydoğu ve güneybatı cepheleridir.

4.3. Museum Hotel

Uçhisar merkezine 750 metre uzaklıkta olan "Müze" konseptine sahip olan 4 yıldızlı otel, Kapadokya kültürünü, mimarisini, geleneklerini, yaşam tarzını, mutfağını ve yöresel giyim tarzını konsepti ile misafirlerine sunmaktadır.

Otel bulunduğu alan, binlerce yıllık onlarca mağara ve taş evlerden oluşmaktadır. Otel bünyesinde bulunan ve restorasyon işleminden geçmiş mağaralarda, tıpkı tarihi Uçhisar kalesinde olduğu gibi, Hitit, Pers ve ilk Hıristiyanlar olan Romalıların yaşadıkları bilinmektedir. Selçuklu dönemiyle birlikte elle yontulmuş sarı taşlarla yapılmış olan alanlar, barınma ihtiyacını gidermek için kullanılmaya başlamıştır.

Şekil 68. Museum Hotel (Yazarın Fotoğraf Arşivi).

Şekil 68'de görülen Museum Hotel'in restorasyonu 1998 yılında başlamış, 2002'de resmi olarak hizmete girmiştir. Eski harabe, mağara ve yıkıntı evlerin aslına sadık kalınarak, özenle restore edilmesi sonucu meydana gelen otelin 30 odası bulunmaktadır. Günümüzde otel bünyesinde bulunan taş evler bugün; Resepsiyon, Taşköşk, Eflatun Suite ve Restaurant (Lil'a) olarak değerlendirilmiştir (URL-65).

Şekil 69. Museum Hotel-Ödüller (URL-65).

International Hotel Awards 2013-En İyi Otel Mimarisi ve En İyi Otel Restorasyonu ve Yenilemesi gibi çok sayıda ödüle sahip olan otelin Şekil 69'da sahip olduğu ödüller bulunmaktadır. Kapadokya bölgesinin "ilk lüks oteli" olarak bu alanda Kapadokya için oldukça seçkin bir örnek olmayı başarmıştır.

Şekil 70. Museum Hotel-Restaurant (URL-66)

Otelin 30 odası dışında, Restoran (Lil'a), havuzu, otele yürüme mesafesinde bir ekolojik bahçesi bulunmaktadır. Şekil 70'de otelin Restoranı görülmektedir. Aynı zamanda otelde konaklayan misafirler için baş aşçı tarafından yemek pişirme dersleri verilmektedir.

Şekil 71. Museum Hotel (Yazarın Fotoğraf Arşivi).

Otelde farklı kotlarda bulunan teraslar sayesinde katlardaki odalara ulaşım sağlanmaktadır. Şekil 71'de odaların bulunduğu bir bölüm ve teras görülmektedir. Oteldeki her odanın kendine özgü bir hikayesi ve bu hikâyeye bağlı olarak verilmiş isimleri bulunmaktadır.

Şekil 72. Museum Hotel-Direkli Cave (URL-67), Safir Cave (URL-68).

Şekil 72'nin sol tarafında 52 m^2'lik alana sahip "Direkli Cave" bulunmaktadır. Odada görülen sütun mağaranın orijinal halinden kalma olup restorasyon sırasında olduğu gibi korunmuştur. Şekil 72'nin sağ tarafında 42 m^2'lik alana sahip "Safir Cave" adı verilen oda yer almaktadır. Odaya ulaşım ise yarı açık bir mağara tünelindendir.

Şekil 73.Museum Hotel-Kale Cave (URL-69).

Şekil 73'de ismini Uçhisar Kalesi'ne doğru olan manzarasından alan "Kale Cave" yer almaktadır. Aynı zamanda girişinde terası bulunan oda yaklaşık 42 m^2'ye sahiptir.

Şekil 74. Museum Hotel-Tembel Avcı Cave (URL-70), Kandilli Cave (URL-71).

Şekil 74'ün sol tarafında ortak bir tünelden ulaşımı sağlanan 34 m^2'ye sahip "Tembel Avcı Cave" görülmektedir. Odada yalnızca bir adet küçük pencere bulunmakta ve bu pencereye "gözetleme deliği" adı verilmiştir. Şekil 74'ün sağ tarafında ise 32 m^2'lik ve adını yenileme çalışmaları sırasında keşfedilen gazyağı lambalarından alan "Kandilli Cave" yer almaktadır.

Şekil 75. Museum Hotel-Güvercinlik Cave (URL-72), Doğu Cave (URL-73).

Şekil 75'in sol tarafında bulunan, Uçhisar'ın en eski ve en büyük güvercinliklerinden birine sahip olan adını ise buradan alan, 34 m^2'ye sahip olan "Güvercinlik Cave"in detayları restorasyon sırasında tamamıyla korunmuştur (URL-72). Şekil 75'in sağında yer alan "Doğu Cave" ise 48 m^2'ye sahiptir.

Direkli Cave, Safir Cave, Kale Cave, Tembel Avcı Cave, Kandilli Cave, Kandilli Cave ve Doğu Cave isimli odalar otelin "Deluxe Odalar" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Şekil 76. Museum Hotel-Tandırlı Cave (URL-74), Tafana Cave (URL-75).

Eskiden mutfak olan ve aynı zamanda ısınmak için de kullanılan 48 m²'lik "Tandırlı Cave" Şekil 76'nın sol tarafında görülmektedir. Geçmişte bu çok amaçlı mutfakta tandır, şırahane, üzüm sıkma aparatı ve dokuma tezgâhı bulunmaktaydı. Restorasyon esnasında tandır ve matbaa orijinal yerlerinde muhafaza edilirken, dokuma tezgâhı alanı kapatılmıştır (URL-74). Şekil 76'nın sol kısmında yer alan ve tandır odası anlamına gelen "Tafana Cave" 45 m^2'lik alana sahiptir. Odanın otantikliğini korumak için tavandaki siyahlık restorasyon sırasında korunmuştur (URL-75).

Şekil 77. Museum Hotel-Naile Hanım Cave (URL-76), Eftelya Cave (URL-77).

Mistik bir mimariye sahip olan, Şekil 77'nin sol tarafında bulunan "Naile Hanım Cave", ısıtmalı masaj mermeri ve şarap muslukları ile fark yaratmaktadır. Odanın toplam alanı 52 m^2'dir. Sol tarafta görülmekte olan 46 m^2'lik "Eftelya Cave" zengin bir şekilde dekore edilmiş, muslukta kırmızı ve beyaz Kapadokya şarabına sahiptir.

Şekil 78. Museum Hotel-Elegant Cave (URL-78)

Şekil 78'in sol tarafında, yatak odasına açılan giriş kapısı ile bir mağara tünelinin sonunda yer alan "Elegant Cave" görülmektedir. Odanın toplam alanı 52 m^2'dir. Elegant Cave adlı odanın hemen yanında yer alan "Uçasar Cave" 50 m^2'ye sahiptir. Yöre halkı Uçhisar'a genelde Uçasar demekte ve oda da adını buradan almaktadır. Üst kat yaşam alanı, zemin kat ise üzüm ve diğer yiyecek türleri için depolama alanı olarak kullanılan dubleks daire, restorasyon sırasında korunmuştur (URL-79).

Tandırlı Cave, Tafana Cave, Lalezar Suit, Naile Hanım Cave, Eftelya Cave, Elegant Cave ve Uçasar Cave isimli odalar otelin "Deluxe Suit" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Şekil 79. Museum Hotel-Harem Cave (URL-79).

Otelde penceresi olmayan tek oda "Harem Cave" Şekil 79'da görülmektedir. Şömineli oturma alanına, geniş banyoya ve şarap musluklarına sahiptir. Antikalarla dekore edilmiş odanın toplam alanı 72 m^2'dir.

Şekil 80. Museum Hotel-Şehzade Cave (URL-80), Shepherd's Cave (URL-81).

Şekil 80'in sol tarafında yer alan 60 m^2'lik "Şehzade Cave", Cennet Bahçesi adı verilen bahçeye bakarken aynı zamanda Kapadokya manzarasını da görmektedir. Şekil 80'in sağında, geçmişte bir çobanın ev ve ahır olarak kullandığı "Shepherd's Cave" görülmektedir. Süitin girişinin yanında eski bir çoban pelerini bulunmaktadır. Hayvanların bağlandığı taş deliklerdeki antik yem kutuları restorasyon sırasında özenle korunmuştur (URL-81).

Şekil 81.Museum Hotel-Çatalkaya Cave (URL-82),Gülistan Cave (URL-83).

Şekil 81'in solunda manzaraya yönelen banyoya ve 54 m^2'lik alana sahip olan "Çatalkaya Cave" görülmektedir. Adını önünde bulunan gül bahçesinden alan "Gülistan Cave" Şekil 81'in sağında yer almaktadır. Kaya tavana sahip olan odanın toplam alanı 55 m^2'dir.

Kemerli Suit, Taşköşk Suit, Harem Cave, Şehzade Cave, Shepherd's Cave, Çatalkaya Cave ve Gülistan Cave isimli odalar otelin "Superior Suit" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Şekil 82. Museum Hotel-Tekeli Cave (URL-84).

Şekil 82'de 94 m^2'lik alana sahip "Tekeli Cave" görülmektedir. Geçmişte otelin bulunduğu çevrede yaşayanlar Türkmenlerin, Tekeli boyuna mensup olduğu bilindiğinde odaya bu isim verilmiştir.

Kubbeli Suit, Tekeli Cave, Ebruli Suit, Hayyam'ın Suiti, Beyzade Suit ve Divan Suiti isimli odalar otelin "Prime Suit" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Şekil 83. Museum Hotel-Sultan's Cave (URL-85), Şelale Cave (URL-86).

Özel bir mağaradan ulaşımı sağlanan "Sultan's Cave" Şekil 83'ünn solunda yer almaktadır. Yatak odası, gökyüzünü izleyebileceğiniz bir tavan penceresine sahiptir.

Oda da aynı zamanda halı dokuma tezgâhı, tandır ve kazılarda rastlanan bir şapel kalıntısı bulunmaktadır. 98 m²'ye sahip olan odanın bazı yerlerinde taş işçiliği görülmektedir. Sultan's Cave, Eflatun Suit ve Şelale Cave isimli odalar otelin "İmperial Suitleri" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Şekil 84. Museum Hotel-Mistik Cave (URL-87).

Şekil 84'de 120 m^2'lik alana sahip "Mistik Cave"in kendine ait özel havuz bulunmaktadır. Yüksek tavanlı oda da çeşitli kot farkları vardır. Mistik mimari detaylara sahip odada taş işçiliği ve cam resimlerine rastlanmaktadır.

Şekil 85. Museum Hotel-Muhteşem Cave (URL-88).

Neredeyse bir daire büyüklüğüne sahip "Muhteşem Cave" Şekil 85'de görülmekte ve toplam 230 m^2'ye sahiptir.

İçerisinde özel havuzu, giyinme odası, oturma ve TV odası, jakuzili ve hamamlı iki ayrı banyosu, özel saunası, özel masaj odası ve özel bir avlu barındıran odada taş işçiliğinin yanı sıra oyma alanlar ilgi çekmektedir (URL-88).

Mistik Cave, Konak ve Muhteşem Cave isimli odalar otelin "İmperial Havuz Suitleri" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Museum Hotel işlevsel organizasyonu: Otelin kaya oyma kısımları geçmişte ahır, ambar ve konut gibi çeşitli şekillerde kullanılmıştır. Bu alanlar günümüzde yatak odaları kısımlarında değerlendirilmektedir. Otelin konaklama organizasyonu, yatak odalarından oluşmaktadır. Odaların büyüklüğü 32-230 m^2 arasında değişkenlik göstermekte ve 6 farklı tipte odası bulunmaktadır. Oteli oluşturan yönetim organizasyonu; resepsiyon ve bürolar bölümü, oda servisi bölümü, mutfak bölümü, personel kullanım alanları ve teknik servis bölümünden oluşmaktadır. Sosyal aktiviteler organizasyonu; tuRestoran, havuz, otele yürüme mesafesinde bir ekolojik bahçe, lobi ve teras birimlerinden oluşmaktadır.

Museum Hotel mekânsal organizasyonu: Otelin resepsiyon, lobi alanı ve restoranı giriş katta, yatak odaları ise farklı kotlarda bulunmaktadır. Bazı odaların çatı kısımları ortak kullanıma açık teras olarak değerlendirilmiştir. Otel de ortak kullanım alanı olan terasa ulaşım 2 adet tek kollu merdivenle sağlanmaktadır. Restoran ve havuz bölümlerine ise yine tek kollu merdivenle ulaşılmaktadır. Oyma otellere ulaşım bir mağara tünelinden sağlanmaktadır. Otel çift taraflı tarak şeklinde yerleştirilmiş odaları ile lineer mekân organizasyonu yapısına sahiptir. Yatak odalarının tiplerine göre balkonlu veya balkonsuz olarak tasarlanmıştır. Tüm yatak odalarında bulunan özel banyoların yanı sıra bazı odalarda havuz ve jakuzi alanları da bulunmaktadır.

Museum Hotel biçimsel organizasyonu: Yapının doğal aydınlatma sahip olan yüzeyleri kuzeybatı ve güneydoğu cepheleridir.

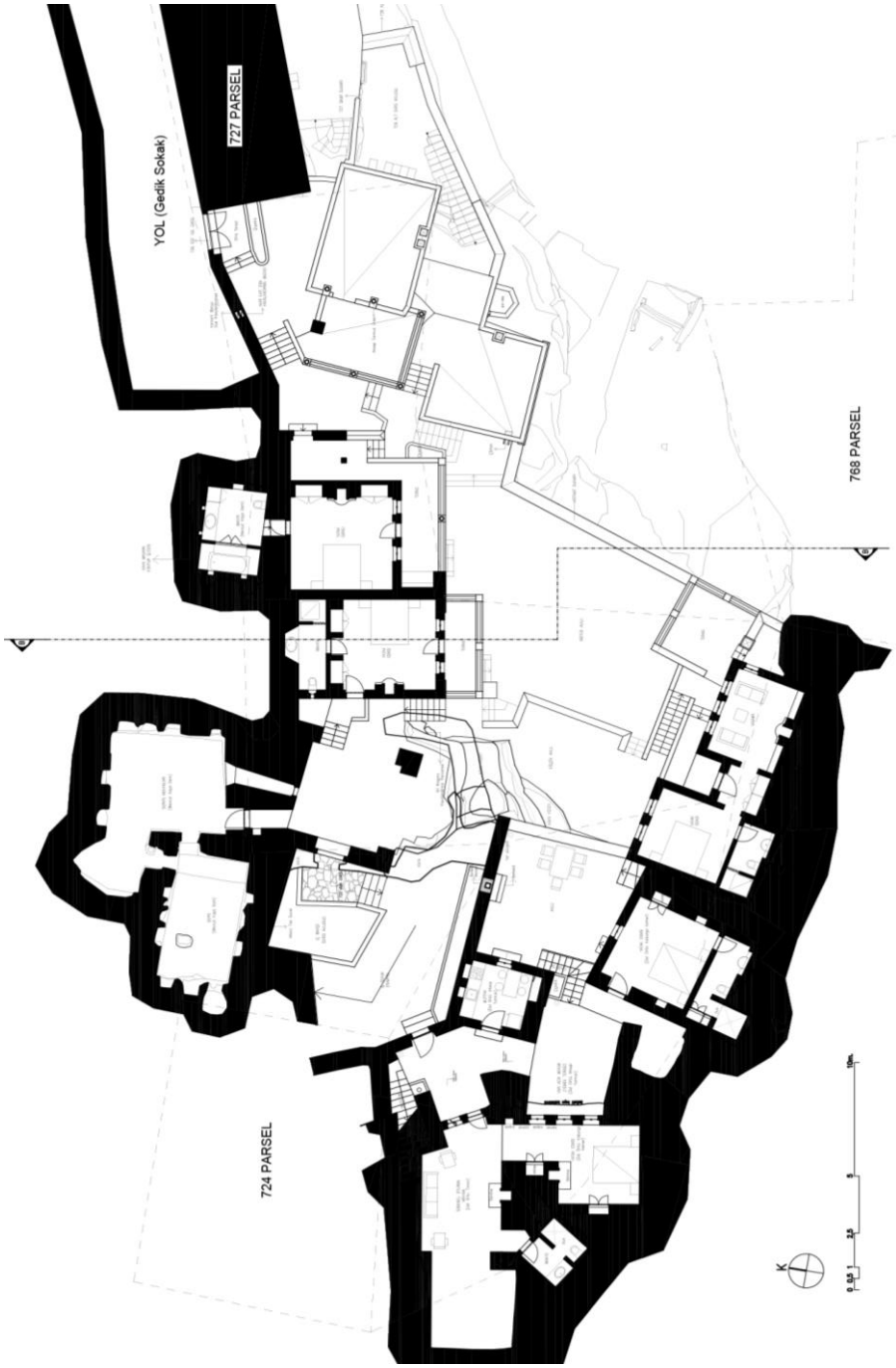
4.4. Taşkonaklar Hotel

Güvercinlik Vadisi'nin yamacında bulunan Taşkonaklar Hotel, Nevşehir merkeze 8,4 km uzaklıktadır. 4 yıldıza sahip olan otel yapısı, binlerce yıllık mağara ve taş evlerden oluşmaktadır. Başlangıçta sahipleri tarafından ev olarak kullanılması amaçlanan yapı daha sonra otel olarak işlevlendirilmiştir.

Şekil 86. Taşkonaklar Hotel (URL-89).

Otelde birbirinden bütünüyle farklı 24 oda, restoran ve geniş bir iç bahçe bulunmaktadır. Otelin odaları avlu görevini üstlenen büyük bir bahçe etrafında yer almaktadır. Şekil 86'da otelin genel görüntüsü yer almaktadır. Eski Uçhisar beldesinin merkezinde yer alan otel, tarihi ve mistik kalıntılar üzerine yıllarca süren restorasyon sonucu kurulmuştur. Bu restorasyon sırasında her bir taş, işleme, duvar, tandırlık ve kemer korunarak günümüzdeki halini almıştır. Bu sayede her bir odanın kendine özgü hikayesi bulunmaktadır.

Şekil 87.Taşkonaklar Hotel, Zemin Kat Planı (URL-99).

Otelde farklı kotlarda teraslar ve avlular bulunmaktadır. Şekil 87'de otelin zemin kat planı görülmektedir.

Şekil 88.Taşkonaklar Hotel, Kesit (URL-99).

Terk edilmiş ve harap binaların restorasyonu ile otele dönüştürülen yapı, 2007 yılında hizmete girmiştir. Otele ait kesit çalışması Şekil 88'de yer almaktadır.

Şekil 89. Taşkonaklar Hotel Oda Girişleri (Yazarın Fotoğraf Arşivi).

Oda girişlerinin önlerinde genellikle 1 ya da 2 odaya ait küçük terasa benzer alanlar bulunmakta ve her biri farklı kotlarda yer almaktadır. Şekil 89'da 301 ve 302 numaralı odaların girişleri görülmektedir. Bu alanlar ortak kullanımda olup oturma alanı olarak değerlendirilmiştir.

Şekil 90. Taşkonaklar Hotel 105 Numaralı Oda (URL-90), 203 Numaralı Oda (URL-91).

Şekil 90'ın solunda 25 m^2'ye sahip 105 numaralı oda görülmektedir. Tamamen oyma olan odanın girişinde bir oturma alanı mevcuttur. Şekil 90'ın sağında ise 35 m^2'lik alanı bulunan ve bazı bölümlerinde taş işçiliği olan 203 numaralı oda yer almaktadır.

Şekil 91. Taşkonaklar Hotel 403 Numaralı Oda (URL-92), 504 Numaralı Oda (URL-93).

403 numaralı odanın toplam alanı 30 m^2'dir ve Şekil 91'in sol tarafında görülmektedir. Oda içerisinde oturma alanı mevcuttur. Şekil 91'in sağında ise 35 m^2'ye sahip olan 504 numaralı oda bulunmaktadır.

105, 203, 304, 403 ve 504 numaralı odalar "delüks mağara oda", 103 numaralı oda "delüks odalar, şömineli", 302 numaralı oda "balkonlu delüks oda" olmak üzere 3 ayrı oda çeşidi bulunan, otelin "Delüks Odalar" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Şekil 92. Taşkonaklar Hotel 301 Numaralı Oda (URL-94), 305 Numaralı Oda (URL-95).

Şekil 92'nin solunda bazı bölümlerinde oyma, taş ve kemer detaylarını bir arada barındıran 301 numaralı oda görülmektedir. Odanın önünde geniş bir oturma alanı bulunmaktadır. Şekil 92'nin sağında ise 40 m^2'ye sahip tamamı oyma olan 305 numaralı oda yer almaktadır.

104, 301, 305 ve 306 numaralı odalar otelin "Şömineli Junior Süitler" olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Şekil 93. Taşkonaklar Hotel 501 Numaralı Oda (URL-96), 502 Numaralı Oda (URL-97).

Şekil 93'ün sol tarafında "Kapadokya Aile Süiti" şeklinde de adlandırılan 501 numaralı oda bulunmaktadır. 65 m^2'ye sahip odanın 2 ayrı banyosu vardır. Şekil 93'ün sağ tarafında yüksek tavanlı ve 35 m^2'lik 502 numaralı oda görülmektedir. Taş detaylara da sahip olan odanın aynı zamanda terası da mevcuttur.

501 numaralı oda “aile süiti”, 303 ve 502 numaralı oda “tek odalı süit, balkonlu ve şömineli”, 102, 202 ve 401 numaralı oda “teraslı süit, şömineli” olmak üzere 3 ayrı oda çeşidi bulunan, otelin “Süit Oda” olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Şekil 94. Taşkonaklar Hotel 404 Numaralı Oda (URL-98).

Şekil 94’de 45 m^2’ye sahip ve Güvercinlik Vadisi manzaralı 404 numaralı oda görülmektedir. Oda da jakuzi, teras ve şömine gibi birçok özellik bulunmaktadır.

201 numaralı oda otelin “Jakuzili Deluxe Teras Oda” olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır. 402, 404 ve 503 numaralı odalar “royal süit”, 106 numaralı oda “royal queen süit”, 101 numaralı oda ise “royal king süit” olmak üzere 3 ayrı oda çeşidi bulunan, otelin “Jakuzili Royal Süitler” olarak adlandırdığı oda sınıfında yer almaktadır.

Taşkonaklar Hotel işlevsel organizasyonu: Otelin kaya oyma kısımları geçmişte konut olarak kullanılmıştır. Sonrada ev sahibinin kararı ile yapı otele dönüştürülmüştür. Otelin konaklama organizasyonu, yatak odalarından oluşmaktadır. Odaların büyüklüğü 32-50 m^2 arasında değişkenlik göstermekte ve 5 farklı tipte odası bulunmaktadır. Oteli oluşturan yönetim organizasyonu; resepsiyon ve ofis bölümü, oda servisi bölümü, mutfak bölümü personel kullanım alanları ve teknik servis bölümünden oluşmaktadır. Sosyal aktiviteler organizasyonu; cafe ve teras oturma alanı, iç bahçe ve lobi birimlerinden oluşmaktadır.

Taşkonaklar Hotel mekânsal organizasyonu: Otele giriş üst kottan sağlandığı için resepsiyon ve lobi alanı birinci katta, cafe alanı zemin katta, teras alanları ise daha düşük ve farklı kotlardadır. Yatak odaları genellikle zemin ve birinci katta bulunsa da, farklı kotlarda yer alan odalarda mevcuttur. Otel kitlesel mekân organizasyonu yapısına sahiptir. Yatak odalarının tiplerine göre balkonlu veya balkonsuz olarak tasarlanmıştır. Tüm yatak odalarında bulunan özel banyoların yanı sıra bazı odalarda jakuzi alanları bulunmaktadır.

Taşkonaklar Hotel biçimsel organizasyonu: Yapının doğal aydınlatma sahip olan yüzeyleri kuzeybatı ve güneydoğu cepheleridir.

BÖLÜM 5. SONUÇ

Antik çağlarda kâşiflerin yaptığı ilk seyahatlerle başlayan turizm aktiviteleri savaş, ticaret, sağlık ve din gibi çeşitli sebeplerle yapılmış ve bunun sonucunda konaklama ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Konaklama kavramı, turizm olgusunu oluşturan temel kavramlar arasında yer almaktadır. Kullanıcıların fiziksel ya da sosyal gereksinimlerindeki farklılıklar, konaklama yapılarının farklı tür ve sınıflara ayrılmasına neden olmuştur. Konaklama yapıları; oteller, moteller, tatil köyleri, pansiyonlar, kampingler, apart oteller ve hosteller olmak üzere 7'ye ayrılmaktadır.

Kapadokya Bölgesi, Türkiye'den UNESCO Kültür Miras Listesi'ne giren ilk alanlardan olma niteliğine sahiptir. Bu bölgede kaya oyma yapılar binlerce yıldır kullanılmıştır ve pek çoğu da halen kullanılmaktadır. Kapadokya Bölgesi'nde bulunan yapılar iskelet yapı, yığma yapı, kaya oyma-yığma yapı ve kaya oyma yapı olmak üzere 4 grupta incelenmektedir. Kaya oyma yapılar yalnızca Kapadokya'da değil dünyanın bazı bölgelerinde de görülmektedir. Kaya oyma yapılar sivil mimari yapılar, dini mimari yapılar, askeri mimari yapılar ve kamusal mimari yapılar olmak üzere 4'e ayrılmıştır.

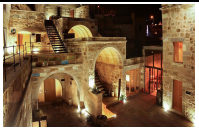
Bir otel yapısının tasarımını anlayabilmek için otele yüklenen işlevi yani amacı anlamak gerekmektedir. Otel yapılarının bina tasarımlarını etkileyen faktörlerin başında işlevi yer almaktadır. Otel yapısı çok sayıda mekânın birleşmesiyle oluşmaktadır. İşlevsel yapısı belirlenen yapıya uygun mekânlar oluşturulmalı ve birbirleri ile ilişkilendirilmelidir. Bu noktada yapının konumu, konsepti, büyüklüğü ve mekânın gereksinimleri otel yapısının biçimsel karakterini oluşturmaktadır.

Kaya oyma otel örneklerine Dünya'da İtalya, İsviçre, Güney Afrika, ABD, Fransa ve Avustralya gibi çeşitli ülkelerde; Türkiye'de ise Kapadokya'da rastlanmaktadır. Genellikle geçmişte farklı amaçlarla kullanılmış yapıların yenilenmesiyle otel işlevi verilen yapılara sonrasında ihtiyaç doğrultusunda farklı eklemelerde yapılabilmektedir.

Uçhisar, Kapadokya Bölgesi'nin Aksaray, Kayseri ve Niğde illerinin ortasında kalan üçgenin merkezinde yer almaktadır. Hititler Dönemi'nde gözetleme ve savunma amacıyla kullanılan Uçhisar bölgesinin önemi, Selçuklu ve Beylikler döneminde de devam etmiştir. Çok katmanlı yapıya sahip olan bölgede Roma döneminden beri oyma çalışmaları yapılmış; fazla sayıda oda, sarnıç, sığınak ve mezarlar tespit edilmiştir. Geçmişte farklı amaçlarla kullanılan kaya oyma mekânlara zamanla yeni işlevler kazandırılmıştır. Bölgenin zaman içinde yaşadığı gelişmelere paralel olarak turizmde de çeşitli gelişmeler görülmüştür. Turistlerin ilgi odağı olan Uçhisar'da, çok sayıda konaklama yapısı bulunmaktadır.

Kapadokya Bölgesi gerek mimari yapı çeşitliliği bakımından gerekse konaklama yapıları bakımından oldukça zengindir. Çalışmada; Uçhisar ilçesinde bulunan kaya oyma oteller inceleniştir. Bölgede fazla sayıda bulunan kaya oyma otellerin sayısını daraltmak için oda sayısı 10 ile 30 arasında olan Bakanlık belgeli oteller seçilmiştir. Seçilen oteller; Millstone Cave Suites, Petra Inn Cappadocia, Museum Hotel ve Taşkonaklar Hotel'dir. Otellerin konumları birbirine yakın olsa da iç mekânları, oda tipleri ve yerleşimleri farklılık göstermektedir.

Tablo 12.İncelenen Otel Bilgileri

	1.Millstone Cave Suites	2.Petra Inn Cappadocia	3.Museum Hotel	4.Taşkonaklar Otel
Oda Sayısı	13	19	30	23
Yatak Sayısı	26	28	73	48
Yıl	2015	2012	2002	2007
Yıldız Sayısı	4	4	4	4
Oda Tipleri	Standart Oda (26 m^2)	Queen Suit (98 m^2)	Deluxe Odalar (32-52 m^2)	Delüks Odalar (25-35 m^2)
	Junior Süit Oda (30-42 m^2)	Hamamlı Suit (80 m^2)	Deluxe Suitler (46-52 m^2)	Şömineli Junior Süitler (35-40 m^2)
	Süit Oda (30-45 m^2)	King Suit (57 m^2)	Superior Suit (54-72 m^2)	Süit Oda (35-65 m^2)
	Executive Süit Oda (50 m^2)	Deluxe Suit (41-71 m^2)	Prime Suitler (94 m^2)	Jakuzili Deluxe Teras Oda (25 m^2)
	Türk Hamamlı Oda (55 m^2)	Superior Cave Suitler (45-52 m^2)	İmperial Suitleri (98 m^2)	Jakuzili Royal Süitler (40-50 m^2)
	King Süit (52 m^2)	Premium Konak Suitler (40-42 m^2)	İmperial Havuz Suitleri (120-230 m^2)	
		Executive Cave Suitler (63-97 m^2)		
		Deluxe Cave Suitler (38-47 m^2)		
		Kemerli Konak Oda (28 m^2)		
Faaliyet Süresi	Devamlı	Devamlı	Devamlı	Devamlı
Eski İşlevleri	Fırın, Konut	Konut, Şırahane	Ahır, Ambar, Konut	Konut
Mekânsal Organizasyon	Kitlesel mekân organizasyonu	Radyal mekân organizasyonu	Lineer mekân organizasyonu	Kitlesel mekân organizasyonu
Görsel				

Tablo 12'de incelenen otellere ait veriler ve otellerin organizasyonel yapılarıyla ilgili bilgiler yer almaktadır.

Millstone Cave Suites'de 13 oda yer almakta, farklı standartlara göre grupladığı oda tipleri ve büyüklükleri Tablo 5.1'de görülmektedir. Otel toplam 6 tip yatak odası bulunmaktadır. 26 m²'lik 1 adet standart oda, ortalama 30-42 m^2'lik 3 adet junior süit oda, 30-45 m^2'lik 5 adet süit oda, 50 m^2'lik 2 adet executive süit oda, 55 m^2'lik 1 adet içerisinde Türk hamamı bulunan Türk hamamlı oda ve 52 m^2'lik 1 adet king süit oda, ve bulunmaktadır (URL-50).

Petra Inn Cappadocia'nın, 19 adet odası bulunmakta, farklı standartlara göre grupladığı oda tipleri ve büyüklükleri Tablo 5.1'de görülmektedir. Otel toplam 9 tip yatak odasına sahiptir. Birer adet queen suit ve hamamlı suit, 2 adet 57 m^2'lik king suit, 4 adet deluxe suit, 2 adet superior cave suitler, 2 adet premium konak suitler, 3 adet executive cave suitler, 2 adet deluxe cave suitler ve 2 adet 28 m^2'lik kemerli konak oda bulunmaktadır.

Toplamda 30 adet odası bulunan Museum Hotel'in farklı standartlara göre grupladığı oda tipleri ve büyüklükleri Tablo 5.1'de görülmektedir. Otel toplam 6 tip yatak odası bulunmaktadır.

Taşkonaklar Otel'in toplamda 23 odası bulunmaktadır. Otel toplam 6 tip yatak odasına sahiptir. Farklı standartlara göre gruplanan oda tipleri ve büyüklükleri Tablo 5.1'de görülmektedir.

Yapılan araştırmalar ve taranan literatür sonucunda otellerin organizasyonel yapısında benzer ve farklı yönler olduğu tespit edilmiştir. Farklı zamanlarda farklı restorasyon süreçlerinden geçen otellerin tümü 4 yıldızlıdır. Bölgede mevsimlik veya devamlı olarak faaliyet gösteren oteller mevcut olsa da incelenen oteller devamlı faaliyet vermektedir.

Fırın, şırahane, ahır, ambar veya konut gibi geçmişte farklı amaçlarla kullanılan oyma mekânlara, yapılar otele dönüştürülürken yeni işlevler verilmiştir. Bu yenileme sonrasında çoğunlukla mekânların korunması amaçlanmış fakat birtakım eklemeler yapılmıştır.

Otellerin mekânsal organizasyonları incelendiğinde 1. (Millstone Cave Suites) ve 4. (Taşkonaklar Otel) örneklerde kitlesel, 2. (Petra Inn Cappadocia) örnekte radyal, 3. (Museum Hotel) örnekte ise çift taraflı lineer mekânsal organizasyona sahip oldukları görülmüştür. Bu durum mevut yapıların ve arazilerin koşullarının doğurduğu bir sonuç olabilmektedir.

İncelenen otellerden 1. (Millstone Cave Suites) ile 4. (Taşkonaklar Otel) örnekte iç avlu bulunmakta ve oda girişlerinde odaya ait küçük yarı açık alanlar bırakılmıştır. Bu durum mahremiyet algısını olumlu yönde etkilerken diğer iki örnekte böyle bir alan görülmemektedir. 2. (Petra Inn Cappadocia) örnekte üst kotta bulunan büyük teras avlu diyebileceğimiz bir iç alan şeklinde yapılmıştır. 3. (Museum Hotel) de ise oyma odaların çoğuna mağara tünelinden girişler verilerek doğal ve tarihi doku hissi korunmuştur.

2. (Petra Inn Cappadocia) örnekteki otelde yerden ısıtma sistemi bulunmaktadır. Yerden ısıtma sistemi uygulamasının kaya oyma mekânlarda kullanımı doğal yapıya zarar verebilecek nitelikte bir durum olduğundan bu mekânlarda kullanımı çok uygun değildir.

1. (Millstone Cave Suites) örnekte restoran ve fitness salonu zemin altında konumlandırılmışken, diğer örneklerde üst kotlarda bulunmaktadır. Restoran ve fitness salonları gibi mekânlarda havalandırma tasarımının çok dikkatli yapılması gerekmektedir.

Kaya oyma oteller insanlarda tarihi dokunun içinde olma hissini yansıtabilen mekânlardır. Bundan dolayı işlev değişikliği veya yenileme aşamalarında tasarımına ayrıca özen gerektiren yapılardır. Kullanımı güvenli ve uygun olan mekânlar korunmalı yeni işleve uyarlanmalıdır.

Yapılacak olan yeni kaya oyma otellerde imkân varsa yapının tarihini yansıtabilmesi için olabildiğince korunması doğru tercih olacaktır. Kaya oyma yapılarda yapıyı genişletmek, yenilemek vs. için yeni ekler yapılması çok normal bir durum olsa da bu ekler yapılırken tarihi ve modern yapı arasındaki ilişki de dikkat edilmesi gereken bir konudur. Tarihi oyma bir mekânı günümüze uyarlarken aşırıya kaçmak o mekânın bozulmasına neden olur.

Bu tür yapılarda yatak odalarının direk avluya veya kamuya açık bir alana açılmaması gerekir, yapının durumuna göre odanın ön kısmında küçük bir alan bırakılması doğru olacaktır. Yerden ısıtma vb. sistemler doğal yapının dokusuna zarar verebilir nitelikte olduğundan kaya oyma yapılarda kullanılmamalıdır. Bazı kaya oyma otellerde yatak odası alanında bulunan avlu, bahçe veya teras gibi alanlar kamuya açık şekilde kullanılmaktadır. Bu alanların yalnızca müşterilere ait olacak şekilde mekânsal organizasyonlarının ayarlanması daha doğru olacaktır. Mekânsal organizasyonu doğru şekilde ayarlamak oldukça önemlidir.

Bu çalışmada, Kapadokya Bölgesi'nde yer alan Nevşehir'in Uçhisar İlçesi'nde bulunan ve oda sayısı 10 ile 30 arasında olan Bakanlık belgeli kaya oyma otellerin işlevsel organizasyon, mekânsal organizasyon ve biçimsel organizasyon yapıları incelenmiştir. Otellerin organizasyonel yapılarıyla ilgili değerlendirmeler yapmak ve öneriler sunmak amaçlanmıştır.

Bu çalışmanın gelecekte yapılması planlanan kaya oyma otellere kılavuzluk etmesi, oteller, kaya oyma mekânlar ve Kapadokya Bölgesi ile ilgili yapılacak olan çalışmalara ışık tutması umulmaktadır. İleride yapılacak olan araştırma çalışmalarında; incelenen kaya oyma otel sayısı çoğaltılabilir, mekânların oluşum ve restorasyon süreçleri incelenebilir.

Turizm alanının Kapadokya Bölgesi'ndeki gelişmesinin ve sürekliliğinin konaklama yapılarındaki geleneksel dokunun bozulmamasına bağlı olduğu dikkate alınmalıdır.

KAYNAKÇA

Akcan, E. (2017). *Kapadokya Troglodit Mekansal Kurguların İncelenmesi: Biçim Temelli Tipolojilerden Yeni Kavramsal Yaklaşımlara.* (Yayın No. 467862) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen BİIimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Arpat, S. (2019). *Çok Amaçlı Tasarlanıp Uygulanan Binanın Otel Olarak İşlevlendirilmesi : Gaziantep Teymur Continental Otel Örneği.* (Yayın No. 544445) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Babacan Çengel, B. (2013). *Kapadokya Bölgesi'ndeki Butik Otellerde Konaklama Nedenlerine Yönelik Bir Araştırma.* (Yayın No. 330451) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Balım, P. (2005). *Ankara'daki Otellerin Gelişimi Ve Değişimi.* (Yayın No. 196553) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstisüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Bilgili, B. (2014). *Kapadokya Kayalık Alanları Ve Kaya Oyma Kiliselerinde Koruma Sorunları.* (Yayın No. 356010) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Binan, D. U. (1994). *Güzelyurt Örneğinde Kapadokya Bölgesi Yığma Taş Konut Mimarisinin Korunması İçin Bir Yöntem Araştırması.* (Yayın No. 34756) [Yayınlanmış Doktora Tezi, Yıldız Teknik Ünivrsitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Buyruk, L. (1999). *Otel İşletmelerinde Hizmet Kalitesi Ve Otel İşgörenlerinin Hizmet Kalitesini Algılaması Konusunda Bir Araştırma.* (Yayın No. 87848) [Yayınlanmış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Cimşit, F. (2007). *Tepe Kent Yerleşmelerinde Psiko-Sosyal Alan Olgusunun Konut Örüntüleri İle İlişkisi; Uçhisar Örneği.* (Yayın No. 252198) [Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Çelik, E. (2010). *Butik Otellerin Alaçatı Örnekleri Üzerine Analizi.* (Yayın No. 275198) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstisüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Demirtaş, N. (2010). Otel İşletmeciliği. C. Kavcar, & Ü. Bozkurt (Dü). içinde (23-71) Ankara: Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yayınları.

Dinçer, İ., Akın, M., Orhan, A., & Duru, C. (2020). Kapadokya Bölgesi'ndeki Kaya Oyma Depoların Tasarım Ölçütlerinin Sayısal Yöntemlerle Değerlendirilmesi. *Jeoloji Mühendisliği Dergisi, 44*(2), 133-158. doi:10.24232/jmd.826934

Gökdağ Aydıncı, B. (2009). *Kent Otellerinde Ortak Kullanım Alanlarının İncelenmesi: Talimhane Bölgesi Örneği.* (Yayın No. 243732) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Gümüş, G. (2019). *Turistik Ürün Çeşitlendirmesi: Kapadokya Bölgesindeki İnanç Turizmi Kaynaklarının Değerlendirilmesi.* (Yayın No. 535834) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Kılıç, A. (2019). *Kaya Oyma Yapıların Mühendislik Jeolojisi Ve Sayısal Modellenmesi.* (Yayın No. 622638) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Kırbaş, A. (2019). *Kaya Oyma Mekanların Turizm Amaçlı Yeniden Kullanımı: Argos In Cappadocia Örneği.* (Yayın No. 554942) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Macit Erdal, T. (2018). *Kapadokya Bölgesi Konaklama Yapılarının Kullanıcı Performans Değerlendirmesi.* (Yayın No. 492777) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Nehir, B. (2019). *Osmanlı'nın Son Çeyreğinde Otelcilik ve Otelcilik Faaliyetleri.* (Yayın No. 622522) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Oda, E. (2008). *Geçmişten Günümüze Oteller: Trabzon Kentindeki Otel Lobileri Üzerine Bir Araştırma.* (Yayın No. 238469) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü].

https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Özata, Ş. (2015). *Kapadokya Bölgesi Kaya Oyma Yapı Sorunları Ve Çözüm Önerileri.* (Yayın No. 406583) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Özcan Abdik, N. (2013). *Kapadokya Yöresindeki Yerleşim Alanlarının Mimari Nitelikleri Bağlamında İrdelenmesi.* (Yayın No. 329469) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Fen Bİlimleri Enstitüsü], Fen Bİlimleri Enstitüsü. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Özer, K. G. (2017). *Kent Otellerinin Yer Seçimi Kriterleri Ve Arazi Kullanımı İle Olan Etkileşimi: İstanbul Anadolu Yakası Örneği.* (Yayın No. 455344) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Sezgin, S. (2019). *Otel Odası İç Mekanlarında Kullanıcının Fiziksel ve Psikolojik İhtiyaçlarının Belirlenmesi, Seçilen Otel Odaları Üzerinden Değerlendirilmesi.* (Yayın No. 561284) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Solmaz Şakar, F. (2020). *Kapadokya Kültürel Miras Alanlarının Değişimi Ve Yorumlanması 1960-2020.* (Yayın No. 637381) [Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Soyer, D. (2020). *Ülkemizde Otel Odalarının İç Mekân Biçimlenmesinin Bir Zincir Otel Örneği Üzerinden İrdelenmesi.* (Yayın No. 619740) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

TDK. (2019). *Türk Dil Kurumu*.

Temel, H. (2019). *Konya Otellerinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Gelişimi.* (Yayın No. 615715) [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Konya Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden alındı

Umar, B. (1998). *Kappadokia.* İzmir: Tükel Matbaacılık.

URL-1. (23.09.2021). Wikipedia İnternet Sitesi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Turizm adresinden alındı

URL-10. (14.03.2022). Wikipedia İnternet Sitesi: https://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%B6reme_Tarih%C3%AE_Mill%C3%AE_Park%C4%B1#/media/Dosya:G%C3%B6reme_Valley_in_Cappadocia_edit1.jpg adresinden alındı

URL-11. (15.03.2022). Kapadokya Tanıtım İnternet Sitesi: https://kapadokyatanitim.com/wp-content/uploads/2018/11/kapadokya-derinkuyu-yeralti-sehri-1.jpg.webp adresinden alındı

URL-12. (15.03.2022). Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü İnternet Sitesi: https://yigm.ktb.gov.tr/TR-9999/ipek-yolu-projesi.html adresinden alındı

URL-13. (15.03.2022). Gitti Gidiyor İnternet Sitesi: https://www.gittigidiyor.com/koleksiyon/tusan-oteli-nevsehir-urgup-fotokarti_pdp_296742953 adresinden alındı

URL-14. (15.03.2022). Salt Araştırma İnternet Sitesi: https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/90111 adresinden alındı

URL-15. (15.03.2022). Valstur İnternet Sitesi: https://www.valstur.com.tr/dedeman-capadocia-hotel adresinden alındı

URL-16. (15.03.2022). Tripadvisor İnternet Sitesi: https://www.tripadvisor.com.tr/Hotel_Review-g297981-d1950050-Reviews-DoubleTree_by_Hilton_Avanos_Cappadocia-Avanos_Cappadocia.html adresinden alındı

URL-17. (15.03.2022). Etstur İnternet Sitesi: https://www.etstur.com/Suhan-Cappadocia-Hotel-Spa adresinden alındı

URL-18. (15.03.2022). Tatil Sepeti İnternet Sitesi: https://www.tatilsepeti.com/perissia-hotel adresinden alındı

URL-19. (15.03.2022). The Magger İnternet Sitesi: https://www.themagger.com/sacred-house-otel-kapadokya/ adresinden alındı

URL-2. (16.11.2021). Wikipedia İnternet Sitesi: https://en.wikipedia.org/wiki/City_Hotel_(Manhattan)#/media/File:New_York_Broadway_1831.jpg adresinden alındı

URL-20. (15.03.2022). Prontotour İnternet Sitesi: https://www.prontotour.com/Kistar-Cave-Hotel-h651184-5 adresinden alındı

URL-21. (15.03.2022). Prontotour İnternet Sitesi: https://www.prontotour.com/Canela-Cave-Hotel-h853810-5 adresinden alındı

URL-22. (11.03.2022). Touraine Val de Loire İnternet Sitesi: https://www.touraineloirevalley.com/hotels/relais-et-chateaux-hotel-les-hautes-roches-rochecorbon/ adresinden alındı

URL-23. (15.03.2022). İleilgili.org İnternet Sitesi: https://nedir.ileilgili.org/hezen adresinden alındı

URL-24. (15.03.2022). Kesfet.com İnternet Sitesi: https://www.kesfet.com/otel/ccr-hotel-spa adresinden alındı

URL-25. (15.03.2022). Etstur İnternet Sitesi: https://www.etstur.com/Argos-In-Cappadocia adresinden alındı

URL-26. (15.03.2022). Yusuf Yiğitoğlu Konağı İnternet Sitesi: https://www.yusufyk.com/restaurant.php adresinden alındı

URL-27. (17.03.2022). Hotels.com İnternet Sitesi: https://tr.hotels.com/ho646422/hotel-temenni-evi-urgup-turkiye/?modal=property-images adresinden alındı

URL-28. (17.03.2022). Kemerhan Cave Suites İnternet Sitesi: http://www.kemerhan.com/en/index.html# adresinden alındı

URL-29. (17.03.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/tr adresinden alındı

URL-3. (17.11.2021). Alchetron İnternet Sitesi: https://alchetron.com/Tremont-House-(Boston) adresinden alındı

URL-30. (10.03.2022). JeoGenc.Net İnternet Sitesi: https://jeogenc.net/kaya-oyma-yapilar.html adresinden alındı

URL-31. (10.03.2022). Archilovers İnternet Sitesi: https://www.archilovers.com/projects/183531/la-dimora-di-metello.html adresinden alındı

URL-32. (10.03.2022). Archello İnternet Sitesi: https://archello.com/story/85943/attachments/photos-videos adresinden alındı

URL-33. (10.03.2022). iDesignArch.com İnternet Sitesi: https://www.idesignarch.com/la-dimora-di-metello-a-historic-cave-hotel-in-southern-italy/ adresinden alındı

URL-34. (10.03.2022). House and Home İnternet Sitesi: https://www.houseandhome.ie/news-events/la-claustra-sleep-in-a-luxury-cavern-170 adresinden alındı

URL-35. (10.03.2022). Bookeder İnternet Sitesi: https://felsenhotel-la-claustra-airolo.bookeder.com/ adresinden alındı

URL-36. (10.03.2022). ArchDaily İnternet Sitesi: https://www.archdaily.com/456058/corte-san-pietro-hotel-daniela-amoroso?ad_medium=gallery adresinden alındı

URL-37. (10.03.2022). Simplicity Love İnternet Sitesi: https://www.simplicitylove.com/2013/12/corte-san-pietro-hotel-italy-daniela.html adresinden alındı

URL-38. (10.03.2022). Unique and Unusual Hotels İnternet Sitesi: https://www.uniqhotels.com/kagga-kamma adresinden alındı

URL-39. (11.03.2022). Kagga Kamma Nature Reserve İnternet Sitesi: https://www.kaggakamma.co.za/awards.php adresinden alındı

URL-4. (17.11.2021). The Getty Images İnternet Sitesi: https://www.gettyimages.com/detail/news-photo/the-taj-mahal-hotel-in-bombay-built-in-1903-news-photo/72580303 adresinden alındı

URL-40. (10.03.2022). Kagga Kamma Nature Reserve İnternet Sitesi: https://www.kaggakamma.co.za/facilities.php adresinden alındı

URL-41. (10.03.2022). Tripadvisor İnternet Sitesi: https://www.tripadvisor.com.tr/Hotel_Review-g12689105-d1011863-Reviews-Kagga_Kamma_Nature_Reserve-Breede_River_DC_Western_Cape.html adresinden alındı

URL-42. (11.03.2022). I Love South Africa İnternet Sitesi: https://ilovesouthafrica.com/western-cape/kagga-kamma-nature-reserve-cederberg/ adresinden alındı

URL-43. (11.03.2022). 03 11, 2022 tarihinde Emlakta Son Dakika İnternet Sitesi: https://www.emlaktasondakika.com/turizm/dunyanin-en-luks-magarasi-beckham-creek-137205.html adresinden alındı

URL-44. (11.03.2022). Unique and Unusual Hotels İnternet Sitesi: https://www.uniqhotels.com/beckham-creek-cave-lodge adresinden alındı

URL-45. (11.03.2022). Les Hautes Roches İnternet Sitesi: http://www.leshautesroches.com/l-hotel adresinden alındı

URL-46. (11.03.2022). Forbes İnternet Sitesi: https://www.forbes.com/sites/jimdobson/2017/01/22/deep-sleep-inside-the-worlds-most-amazing-underground-hotels/?sh=15a157622c4a adresinden alındı

URL-47. (11.03.2022). Booking.com İnternet Sitesi: https://www.booking.com/hotel/au/desert-cave.tr.html?aid=356980;label=gog235jc-1DCAsoD0ILZGVzZXJ0LWNhdmVIM1gDaOQBiAEBmAEouAEXyAEM2AED6AEBiAIBqAIDuAKst62RBsACAdICJDNmMDc5OGVmLTRlNzAtNDViYS1iOTBmLWFiZTA1NmQ5ZjM0ZdgCBOACAQ;sid=144a6b6a8a2c80c1c49bfa1891c86de adresinden alındı

URL-48. (05.03.2022). Mars Architecture İnternet Sitesi: http://mars-architects.com/tr/project/3063/Millstone adresinden alındı

URL-49. (05.08.2022). Arkiv İnternet Sitesi: http://www.arkiv.com.tr/proje/millstone-cave-suites-hotel/3058 adresinden alındı

URL-5. (tarih yok). (17.11.2021) Historic Hotels - Then and Now İnternet Sitesi: https://www.historichotelsthenandnow.com/perapalaceistanbul.html adresinden alındı

URL-50. (05.08.2022). Millstone Cave Suites İnternet Sitesi: http://www.millstonecavesuites.com/tr/2/odalar.html adresinden alındı

URL-51. (11.08.2022). Millstone Cave Suites İnternet Sitesi: http://www.millstonecavesuites.com/tr/rooms/3/junior-suit-oda/junior-suit-oda-1004.html adresinden alındı

URL-52. (11.08.2022). Millstone Cave Suites İnternet Sitesi: http://www.millstonecavesuites.com/tr/rooms/4/suit-oda/suit-oda-1005.html adresinden alındı

URL-53. (11.08.2022). Millstone Cave Suites İnternet Sitesi: http://www.millstonecavesuites.com/tr/rooms/7/suit-oda/suit-oda-1006.html adresinden alındı

URL-54. (11.08.2022). Millstone Cave Suites İnternet Sitesi: http://www.millstonecavesuites.com/tr/rooms/5/suit-oda/suit-oda-1010.html adresinden alındı

URL-55. (11.08.2022). Millstone Cave Suites İnternet Sitesi: http://www.millstonecavesuites.com/tr/rooms/8/suit-oda/suit-oda-1008.html adresinden alındı

URL-56. (08.08.2022). Petra Inn Cappadocia İnternet Sitesi: https://petrainncappadocia.com.tr/galeri adresinden alındı

URL-57. (08.08.2022). Petra Inn Cappadocia İnternet Sitesi: https://petrainncappadocia.com.tr/superior-cave-suit-onyx adresinden alındı

URL-58. (11.08.2022). Petra Inn Cappadocia İnternet Sitesi: https://petrainncappadocia.com.tr/superior-cave-suit-obsidyen adresinden alındı

URL-59. (08.08.2022). Tripadvisor İnternet Sitesi: https://www.tripadvisor.com.tr/Hotel_Review-g297988-d17613675-Reviews-Petra_Inn_Cappadocia-Uchisar_Cappadocia.html adresinden alındı

URL-6. (13.03.2022). Gez Gör Kapadokya İnternet Sitesi: https://www.gezgorkapadokya.com/jeolojik-konumu adresinden alındı

URL-60. (11.08.2022). Petra Inn Cappadocia İnternet Sitesi: https://petrainncappadocia.com.tr/executive-cave-suit-ametist adresinden alındı

URL-61. (11.08.2022). Petra Inn Cappadocia İnternet Sitesi: https://petrainncappadocia.com.tr/executive-cave-suit-mercan adresinden alındı

URL-62. (11.08.2022). Petra Inn Cappadocia İnternet Sitesi: https://petrainncappadocia.com.tr/executive-cave-suit-yesim adresinden alındı

URL-63. (11.08.2022). Petra Inn Cappadocia İnternet Sitesi: https://petrainncappadocia.com.tr/deluxe-cave-suit-turmalin adresinden alındı

URL-64. (11.08.2022). Petra Inn Cappadocia İnternet Sitesi: https://petrainncappadocia.com.tr/deluxe-cave-suit-azurit adresinden alındı

URL-65. (11.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/awards adresinden alındı

URL-66. (11.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/lila adresinden alındı

URL-67. (11.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-rooms/direkli-cave adresinden alındı

URL-68. (11.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-rooms/safir-cave adresinden alındı

URL-69. (11.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-rooms/castle-cave adresinden alındı

URL-7. (14.03.2022). Kapadokyadayım İnternet Sitesi: https://www.kapadokyadayim.com/karanlik-kilise/ adresinden alındı

URL-70. (11.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-rooms/lazy-hunter-cave adresinden alındı

URL-71. (11.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-rooms/kandilli-cave adresinden alındı

URL-72. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-rooms/guvercinlik-dovecote-cave adresinden alındı

URL-73. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-rooms/oriental-cave adresinden alındı

URL-74. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-suites/tandirli-cave-suite adresinden alındı

URL-75. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-suites/tafana-cave-suite adresinden alındı

URL-76. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-suites/naile-hanim-cave-suite adresinden alındı

URL-77. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-suites/eftelya-cave-suite adresinden alındı

URL-78. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/deluxe-suites/elegant-cave-suite adresinden alındı

URL-79. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/superior-suites/harem-cave-suite adresinden alındı

URL-8. (14.03.2022). Pinterest İnternet Sitesi: https://tr.pinterest.com/pin/465911523942074457/ adresinden alındı

URL-80. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/superior-suites/sehzade-cave-suite adresinden alındı

URL-81. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/superior-suites/shepherds-cave-suite adresinden alındı

URL-82. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/superior-suites/catalkaya-cave-suite adresinden alındı

URL-83. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/superior-suites/gulistan-cave-suite adresinden alındı

URL-84. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/prime-suites/tekeli-cave-suite adresinden alındı

URL-85. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/imperial-suites/sultans-cave-suite adresinden alındı

URL-86. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/imperial-suites/selale-cave-suite adresinden alındı

URL-87. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/imperial-pool-suites/mystic-cave-suite adresinden alındı

URL-88. (15.08.2022). Museum Hotel İnternet Sitesi: https://www.museumhotel.com.tr/en/rooms-suites/imperial-pool-suites/muhteshem-cave-suite adresinden alındı

URL-89. (17.08.2022). Taşkonaklar İnternet Sitesi: https://taskonaklar.com/galeri#gallery-BLOCK_1574-9 adresinden alındı

URL-9. (03.03.2022). UNESCO Türkiye Millî Komisyonu İnternet Sitesi: https://www.unesco.org.tr/Pages/125/122/UNESCO-D%C3%BCnya-Miras%C4%B1-Listesi adresinden alındı

URL-90. (17.08.2022). Taşkonaklar İnternet Sitesi: https://taskonaklar.com/odalar/deluks-odalar/deluks-oda-kapadokya/105 adresinden alındı

URL-91. (17.08.2022). Taşkonaklar İnternet Sitesi: https://taskonaklar.com/odalar/deluks-odalar/deluks-oda-kapadokya/203 adresinden alındı

URL-92. (17.08.2022). Taşkonaklar İnternet Sitesi: https://taskonaklar.com/odalar/deluks-odalar/deluks-oda-kapadokya/403 adresinden alındı

URL-93. (17.08.2022). Taşkonaklar İnternet Sitesi: https://taskonaklar.com/odalar/deluks-odalar/deluks-oda-kapadokya/504-magara-oda-kapadokya-taskonaklar adresinden alındı

URL-94. (17.08.2022). Taşkonaklar İnternet Sitesi: https://taskonaklar.com/odalar/junior-suitler/301 adresinden alındı

URL-95. (17.08.2022). Taşkonaklar İnternet Sitesi: https://taskonaklar.com/odalar/junior-suitler/305 adresinden alındı

URL-96. (17.08.2022). Taşkonaklar İnternet Sitesi: https://taskonaklar.com/odalar/suit-odalar/aile-suit/501 adresinden alındı

URL-97. (17.08.2022). Taşkonaklar İnternet Sitesi: https://taskonaklar.com/odalar/suit-odalar/tek-odali-suit/502 adresinden alındı

URL-98. (17.08.2022). Taşkonaklar İnternet Sitesi: https://taskonaklar.com/odalar/jakuzili-royal-suitler/royal-suit/404-Kapadokya-Uchisar-Manzarali-Jakuzili-Royal-Suite adresinden alındı

URL-99. (23.08.2022). 2022 tarihinde Argos Yapı İnternet Sitesi: https://argosyapi.com/?p=detail&s=Tas-Konaklar-Hotel adresinden alındı

Utku, T. (2021). *Bağlamsal Soylulaştırma Araştırmalarında Yerel Dinamiklerin Etkisi: Nevşehir- Uçhisar Beldesi.* Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Vural, M. N. (2020). *Konumuna Göre Kent Otelleri Karakteristiklerinin İstanbul Örneği Üzerinden İncelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Yavuz, P. (2019). *Tarihi Kaya Oyma Yapıların Malzeme Özelliklerinin Belirlenmesi: Ankara-Kızılcahamam Mahkemeağcin Köyü Örneği.* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yürek, S. (2007). *20. Yüzyıl Başından Günümüze Adana'da Kent Otellerinin Gelişimi.* Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.

ÖZGEÇMİŞ

Gamze ERDOĞAN

Eğitim

Derece	*Yıl*	*Üniversite, Enstitü, Anabilim/Anasanat Dalı*
Y. Ls.	2022	Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Mimarlık, İstanbul
Ls.	2020	Maltepe Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık (İng), İstanbul

Mesleki Birlik/Dernek Üyelikleri

Yıl	*Kurum*
2021	Üye: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği